

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

«САМАЛЁТ СТУКНУЎСЯ НОСАМ, БЫЎ ВОПЛЕСК, ПОТЫМ ЗАРЫВА...»

Упершыню за 24 гады пад Мінскам разбіўся пасажырскі лайнер. Судна з вядомым расійскім бізнесменам Маратам Рамашкіным не змогло прыляліцца ў нашым Нацыянальным аэрапорце. Пра тое, што адбылося далей, карэспандэнт «Звязды» Яўген ВАЛОШЫН даведаўся ад відэаочуў трагедыі ля вёскі Пяцігодка Смалявіцкага раёна.

— Ужо ўсе спаць палеглі, як па вёсцы паехалі адна за адной машыны — пажарныя, міліцыя, — кажа на дарогу ўздоўж вёскі жыхар Пяцігодкі дзед Мікалай. — Едзь па гравіёўцы ў бок лесу, абломкі ляжыць там. Нашы мужыкі раніцай бегалі глядзець, дык нікога блізка не падпускаяць.

— Гэта страшна, трупы ляжалі прама тут, цэлыя, не разарваныя, — расказвае супрацоўнік аховы «Нацыянальнага аэрапорта», які папрасіў не называць свайго імя. — Прыехалі журналісты з тэлекамерамаі, махалі тут акрэдытацыямі, па трупам амаль хадзілі...

— Пажарных машын было штук сорок, праехаць немагчыма было, «Хуткія дапамогі» прыехала каля 12, — узгадвае яшчэ адзін відэаочуўца, афіцэр аддзела ўнутраных спраў Смалявіцкага раёна Генадзь Прусаў. — Супрацоўнікі МНС прыбылі на месца вельмі апэратыўна, вельмі хутка ўсё патушылі.

Пагадзіўся размаўляць на ўмовах ананімнасці яшчэ адзін міліцыянер. — Надвор'е было хоць вока выкалі. Відаць, з-за дрэннай бачнасці ён і зачынаў са дрэваў, — кажа супрацоўнік міліцыі ў неба. — Дрэвы тут вышэйшай з дзевяціпавярховы дом. Самалёт заваліўся носам.

Зямля была, як пух, гарачая. Калі б было лета, лас бы ўвесь зарэў. Самалёт BAE-125-800 Hawker лічыцца адным з самых бяспечных у свеце. Умовы надвор'я, у якіх судна прызямлілася, былі прымальнымі. Ды і камандзір экіпажа, 51-гадовы Аляксандр Самоілаў, налятаў за сваю кар'еру каля 11 900 гадзін. Надзвычайна спрыялі яму ў самалёце самыя сучасныя характарыстыкі. Толькі хуткасць палёту яго — каля 800 км/г. Сістэма бяспекі таксама па самых высокіх міжнародных стандартах. Прычым падзенне самалёта засталося таямніцай, раскрыццё якую будзе камісія з прадстаўніцтваў Беларусі, Расіі і амерыканска-брытанскай кампаніі, якая выпусціла самалёт. Па зноснай іроніі лёсу загінулы бізнесмен Марат Рамашкін з'яўляецца прэзідэнтам авіякампаніі «Эс-Эйр», якой належаў са-

малёт BAE-125-800 Hawker.

Па факце падзення самалёта заведзена крымінальная справа па частцы 3 артыкула 314 Крымінальнага кодэкса («Парушэнне правілаў бяспекі руху альбо эксплуатацыі чыгуначнага, паветранага альбо воднага транспарту»).

«Звязда» будзе сачыць за падрабязнасцямі расследавання падзення самалёта.

Апошняя падобная трагедыя здарылася ў Беларусі 24 гады таму — у 1985 годзе. У самалёта Ту-134, што ляцеў з Мінска ў Ленінград, адвалілася хваставая частка. Загінула каля чатырох дзясяткаў чалавек.

Так выглядае самалёт бізнес-авіяцыі Hawker HS-125-800 XP.

У ачепленай зоне ляжаць дарогае скурунае крэсла з самалёта і абутак кагосці з загінулых пасажыраў.

малёт BAE-125-800 Hawker.

Панядзелак, 20.06 (па беларускім часе) — самалёт вылецеў з аэрапорта «Унукава».

21.14 — пілот выйшаў на сувязь з беларускім дыспетчарам. Дырэктар дэпартамента па авіяцыі Міністэрства транспарту Беларусі Вадзім Мельнік паведаміў, што самалёт ішоў правой патрэбнага курсу. Судны не дазволілі прыземліцца і адправілі на другой кола.

21.35 — самалёт знік з радару. Да гэтага судна па невядому прычынах сунулася левы патрэбнага курсу. Жыхары вёскі Пяцігодка пачулі воплеск.

Апошняя падобная трагедыя здарылася ў Беларусі 24 гады таму — у 1985 годзе. У самалёта Ту-134, што ляцеў з Мінска ў Ленінград, адвалілася хваставая частка. Загінула каля чатырох дзясяткаў чалавек.

Так выглядае самалёт бізнес-авіяцыі Hawker HS-125-800 XP.

Аляксандр Лукашэнка запатрабаваў ад Нацбанка выканання ўсіх паказчыкаў грашова-кредытнай палітыкі да канца года

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка прыняў са справаздачай старшыню праўлення Нацыянальнага банка Пятра Пракавіча.

Прэзідэнту было далажана аб выніках выканання Асноўных напрамкаў грашова-кредытнай палітыкі ў студзені—верасні і аб планах па іх забеспячэнні на выніках 2009 года.

Паказчыкі грашова-кредытнай палітыкі за 9 месяцаў гэтага года выкананы, забяспечана стабільная работа банкаўскай сістэмы. Стабільнай была і сітуацыя з курсовай палітыкай. Так, за апошнія 4 месяцы курс беларускага рубля да кошыка замежных валют заставаўся практычна нязменным. Ваганні кошту кошыка былі ў межах +5 працэнтаў у параўнанні з пачаткам года, што значна ніжэй за дапушчальны калідор (+/- 10 працэнтаў). Разам з тым пэўныя ваганні кошту асобных валют унутры кошыка назіраліся.

Асабліва ўвага банкаўскай сістэмай удзялялася кредытаванню рэальнага сектара эканомікі. Паводле звестак на 1 кастрычніка 2009 года ў параўнанні з аналагічнай датай 2008 года кредыты банкаў павялічыліся ў 1,42 раза, што практычна адпавядае дакрызіснаму ўзроўню росту.

У плацэжнай сістэме за 9 месяцаў гэтага года праведзена ў 1,72 раза больш плацэжоў, чым за студзені—верасень 2008 года. Гэта сведчыць аб тым, што беларуская плацэжная сістэма і банкаўская ў цэлым працуе ўпэўнена.

Прэзідэнт запатрабаваў ад Нацыянальнага банка забяспечыць выкананне ўсіх паказчыкаў грашова-кредытнай палітыкі да канца года. Пры гэтым асабліва ўвагу кіраўнік дзяржавы звярнуў на вырашэнне п'ятынаў, звязаных з паказчыкамі сацыяльна-эканамічнага развіцця Беларусі на 2010 год. Наступны год павінен быць годам аднаўлення хуткага эканамічнага росту. Зыходзячы з гэтага павіна будавацца грашова-кредытная палітыка ў краіне, адзначыў кіраўнік дзяржавы.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Аляксандр Лукашэнка разлічвае на пашырэнне і інтэнсіфікацыю супрацоўніцтва Беларусі з Індыяй

Беларусь і Індыя павінны пашырыць і інтэнсіфікаваць адносіны. Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка на сустрэчы з дзяржаўным міністрам па пытаннях абароны ўрада Індыі Маліпудзі Манганпаці Палам Раджам.

«Асабліва важна нашым адносінаў з'яўляецца тое, што мы ведаем, што трэба рабіць, мы імела зробілі, намешлі пэўныя напругі, падпісалі мноства кантрактаў. Нам трэба пашырыць і інтэнсіфікаваць супрацоўніцтва», — сказаў Прэзідэнт. Ён адзначыў, што гэта павіна датычыцца не толькі супрацоўніцтва ў ваеннай сферы, але і па лініі грамадзянскіх ведамстваў.

Аляксандр Лукашэнка лічыць, што Беларусі і Індыі неабходна пашыраць аб'ём двухбаковага гандлю. На яго думку, існуючы тавараабарот не адпавядае таму вэлізнаму патэнцыялу, які існуе паміж дзвюма краінамі. Так, за восем месяцаў 2009 года ён склаў \$387,2 млн. Прэзідэнтамі дзвюх краін вызначана стратэгічная задача — павелічэнне да 2010 года беларуска-індыйскага тавараабароту да \$500 млн.

«Хачелася б, каб нашы адносіны былі больш маштабнымі», — рэзюмаваў кіраўнік беларускай дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што Беларусь «заўсёды ганарылася і ганарыцца адносінамі з такой вялікай краінай, якой з'яўляецца Індыя». «Гэта цудоўная краіна, з вельмі развітым патэнцыялам, вельмі працавітым народам», — сказаў беларускі лідар. Успамінаючы свае відзіты ў Індыю ў 1997 і 2007 гадах, Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што краіна зрабіла на яго сур'ёзнае ўражанне.

Прэзідэнт павіншаваў Маліпудзі Манганпаці Палам Раджу з перамогай Індыйскага нацыянальнага кангрэса на парламенцкіх выбарах. «Мы ведаем, наколькі вялікая тая роля, якую вы адыгралі», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. Ён таксама запэўніў, што Беларусь «будзе святая выконваць» усе дамоўленасці, якія ёсць з Індыяй або будучы намечаны падчас цяперашняга відзіту дзяржаўнага міністра па пытаннях абароны.

У сваю чаргу Маліпудзі Манганпаці Палам Раджа адзначыў, што Індыя надае вялікае значэнне адносінам з Беларуссю, паколькі яны прайшлі праверку часам. Ён адзначыў падабенства поглядаў дзвюх краін на міжнародныя пытанні і падзякаваў Беларусі за падтрымку Індыі. «Вашы відзіты ў 1997 і 2007 гадах сапраўды ўмацавалі беларуска-індыійскія адносіны», — сказаў індыіскі госць, звяртаючыся да Прэзідэнта Беларусі.

Маліпудзі Манганпаці Палам Раджа таксама дадаў, што двухбаковыя сувязі былі ўзмоцнены ў выніку відзіту міністра замежных спраў Індыі ў Беларусь. Ён высока ацаніў тэхнічны і тэхналагічны магчымасці Беларусі. Гаворачы аб ваенна-тэхнічным узаемадзеянні дзвюх краін, таксама адзначыў, што яно паспяхова рухаецца наперад.

Прэзідэнт Беларусі павіншаваў Мікалая Карачанцава з 65-годдзем

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка павіншаваў народнага артыста Расіі Мікалая Карачанцава з 65-годдзем.

«Усё Ваша жыццё — гэта яркі прыклад самаахвярнага служэння мастацтву і вернасці творчаму брацтву славытага тэатра «Ленком», — гаворыцца ў віншаванні.

«Ведаючы, што тысячы беларускіх паклоннікаў любяць і цыняць Вас — выдатнага драматычнага акцёра, цікавага спевака і цудоўнага чалавека, чыё мастацтва родніць і збліжае нашы брацкія народы. Мы верым у тое, што лёс яшчэ падарыць Вам магчымасць у поўнай меры радавацца жыццю і прыдаць сілы для новых здзяйсненняў», — адзначыў Прэзідэнт.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

«ГУЛЬНИ» З БАНКАМИ

Каб атрымаць крэдыт на 461,5 мільёна рублёў, кіраўнік прыватнага прадпрыемства з Маладзечна пайшоў на пэўныя хіт-рыкі.

Як паведамілі карэспандэнту «Звязды» ў прэс-службе Камітэта дзяржаўнага кантролю, падзронаму так карцела атрымаць гэты грошы, што ён падаў у філіял банка заведама неспраўдныя дакументы і звесткі, якія мелі істотнае значэнне для атрымання крэдыту. Аднак падман быў раскрыты, і ў выніку ў дачыненні да гэтага кіраўніка Маладзечанскага мікрапрадпрыемства ўпраўлення дэпартамента фінансавых расследаванняў КДК па Мінскай вобласці і Мінску ўзбуджана крымінальная справа. А вось зазнавальнік аднаго са сталічных прадпрыемстваў, у дачыненні да якога таксама ўзбуджана крымінальная справа, падзаваецца ў тым, што нанёс банку матэрыяльны ўрон на суму, большую за 291 мільён рублёў. Як выніла, гэта прадпрыемства асоба рэалізавала суб'ектам гаспадарання таварна-матэрыяльныя каштоўнасці, якія знаходзіліся ў закладзе ў банка ў якасці гаранта пры выкананні абавязальстваў па свочасовым вяртанні крэдытаў і працэнтаў на іх.

Ігар ГРЫШЫН.

ДЗЯСЯЦІКЛАСНИК УЧЫНІЎ РАЗБОЙНЫ НАПАД НА АБМЕННЫ ПУНКТ ВАЛЮТЫ

Некалькі дзён спатрэбілася апэратыўнікам крымінальнага вышуку, каб раскрыць дзёрэжае злачынства па праспекце Кляцкова ў Гродне — разбойны напад на абменны пункт валюты, што размешчаны ў краме «Ніка». Падрабязнасці карэспандэнту «Звязды» паведаміў начальнік аддзялення інфармацыі і грамадскіх сувязяў УУС Гродзенскага аблвыканка Георгій Еўчар. Міліцыя каля дванаццаці гадзін па тэлефонным нумары «102» выклікала касір абменнага пункта. Падчас тэхнічнага пералпынку, калі касір выйшла з абменніка, да яе падшоў невядомы і пад пагрозы прадмета, падобнага на нож, запатрабаваў адчыніць памяшканне. Аднак, на шчасце, у гэтай сітуацыі, ключ у замку зламаўся і, да таго ж, запалодзіў індэбрае наведвальнікі крамы, што былі побач. Налётчык быў вымушаны рэзирвацца. Пры гэтым спалочна касір запамінала толькі агульня прыкметы злымысніка — высокі рост, худлявыя чарасклад. Неўзабаве ўчастковы інспектар міліцыі паведаміў вышшым кам тую інфармацыю. Праводзячы праверку па сямейным скандале, ён выклікаў на гутарку маладога чалавека, дзясяцікласніка адной з гродзенскіх школ, па прыкметах падобнага на налетчыка. Але той чамусьці не з'явіўся. Сісчыхі даставілі яго ў райаддзел міліцыі. Хлопец спачатку ўсё адмаўляў, выкручваюся, аднак паказанні пацярпелай, відэаочуўца, а таксама апытанне на паліграфіе далі апэратыўнікам бяспрэчныя доказы дачынення затрыманага да разбойнага нападу. Неўзабаве ў гэтым прызнаўся і сам школьнік.

У ходзе следства высветліцца, чаму хлопец пайшоў на такое цыжкае і дзёрэжае злачынства. Паводле папярэдніх звестак, яго не задавальняла матэрыяльнае становішча ў сямі: бацькі плацілі за крэдыт, кішонных грошай практычна не давалі. А адсюль і жаданне завалодаць грашыма крымінальным чынам? Заведзена крымінальная справа.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

Рэшткі самалёта раскідала ў радыусе 200 метраў.

Міхаіл МЯСНІКОВІЧ:

«НАША ГАЛОЎНАЯ ЗАДАЧА — НЕ АДСТАВАЦЬ АД ІНШЫХ ДЗЯРЖАЎ І НЕ УСТУПАЦЬ ПЕРШЫНСТВО Ў КОСМАСЕ»

Распрацоўкі беларускіх навукоўцаў у касмічнай галіне запатрабаваныя за мяжой. Гэта адзначыў на адкрыцці IV Беларускага касмічнага кангрэса старшыня прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук Міхаіл МЯСНІКОВІЧ. Ён сказаў, што айчыныя навуковыя інстытуты выконваюць не толькі нацыянальныя праекты ў касмічнай галіне, але і выйграюць многія міжнародныя тэндары. Напрыклад, прадпрыемства «Геаінфармацыйныя сістэмы НАН Беларусі» заключыла і паспяхова выканала кантракт па касмічнай тэматыцы з Венесуэлай. Падпісаны яшчэ адзін такі дакумент, рыхтуецца новы. Сваю зацікаўленасць у супрацоўніцтве з беларускімі вучонымі ў галіне касмічных тэхналогій выказваюць краіны арабскага свету.

— Навуковыя інстытуты Беларусі робяць заказчыкам комплексныя паслугі. Гэта не асобныя элементы ці дэталі, а цэлыя комплексы, — падкрэсліў Міхаіл Мясніковіч.

На чарговым касмічным кангрэсе, які праходзіць у Мінску з 27 па 29 кастрычніка, будзе прадстаўлена 95 дакладу навукоўцаў з Беларусі, Расіі, Украіны і інш.

— Будучы агучаныя прапановы па правядзенні смелых эксперыментаў у космасе, вынікі якіх могуць быць выкарыстаны ў наземнай тэхніцы, — расказаў Міхаіл Мясніковіч. — Нашы навукоўцы актыўна бяруць удзел у замежных касмічных кангрэсах, якія праводзяцца ў Японіі, ЗША, шэрагу краін Еўропы. Сам факт таго, што нас запрашаюць на такія кангрэсы, сведчыць аб вялікім патэнцыяле беларускай навуцы.

У Беларусі прынята нацыянальная касмічная праграма, якая прадугледжвае не толькі стварэнне свайго касмічнага апарата, але і распрацоўку сучасных наземных комплексаў, звязаных з дыстанцыйным надзіраннем Зямлі. «Стварэнне інавацый ў касмічнай галіне, мы павінны аб'ядноўвацца са спецыялістамі з іншых краін, у тым ліку Расіі, Амерыкі, і іншых, — падкрэсліў Мясніковіч. — Наша галоўная задача — не адставаць ад іншых дзяржаў і не ўступаць першынство ў космасе».

Дырэктар «Геаінфармацыйных сістэм НАН Бе-

НЕВЯДОМЫ БЫЦЦАМ БЫ ДЛЯ ПРОВЕРКІ ГАЗАВАГА АБСТАЛЯВАННЯ УВАЙШОУ І КВАТЭРУ 57-ГАДОВАЙ МІНЧАНКІ І АБАКРАЎ ЯЕ

— выкраў 500 000 рублёў, залаты ланцужок, два сотавыя тэлефоны, пашпарт і некалькі бутэлек спіртнога.

Усяго з пачатку года лжэрабочнікі камунальных і іншых службаў учынілі ў Мінску каля 30 кватэрных крадзяжоў. Часцей за ўсё зладзеі называюцца работнікамі ЖРЭА, службы сацыяльнай абароны, а таксама адміністрацыі раёнаў.

Вераніка ЛЕБЕДЗЕВА, «Мінск—Навіны».

ГАСПАДАР ЗАГІНУЎ. СУСЕДЗЬЎ ЭВАКУАВАЛІ

У пасёлку Баравуха Полацкага раёна а сямой гадзіне раніцы загараў пакой у трохпакатовай кватэры. Пажарныя эвакуавалі жыхоўцаў пад'езда дома — усяго дзесяць чалавек. У вогненнай кватэры знайшлі труп гаспадара — 69-гадовага пенсіянера.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ХТО ЛЯЦЕЎ У ТРАГІЧНЫМ САМАЛЁЦЕ?

Пасажыраў было толькі два: прэзідэнт авіякампаніі «Эс-Эйр» Марат РАМАШКІН і яго сябар Павел МАЛЫШАЎ. Абодва ляцелі наведваць новае мінскае казіно, якое адкрыла расійская кампанія «Шангры Ла».

Камандзір экіпажа — Аляксандр САМОЙЛАЎ. Памочнік камандзіра — Сяргей СІМЧЫКОЎ.

Бортправадніца — Аляся ЛАТУЦІНА.

«Звязда» выказвае спачувальны сем'ям трагічна загінулых расіянаў.

Інга МІНДАЛЁВА.

«ХВАРОБА» ПА ЛІЦЭНЗІІ

Адзін аматар палявання казаў: «Жанчына ў брыгадзе паляўнічых не спрыяе поспеху». Другому наогул дастаткова было ўбачыць перад паляваннем жанчыну, каб вярнуцца дахаты і схваць стрэльбу. А жыхарка Барысава Ларыса Загародняя толькі ўсімхвэцца, чуючы падобныя аргументы. І насамерч, калі ўжо мужчыны гэтыя прымхлівія, жанчынам застаецца браць паляўнічую стрэльбу ў свае рукі. Дваццаць адзін год у вольнай ад службы час, а яна была прапаршчыкам сувязі Узброеных Сілаў, Ларыса захапляецца паляваннем. Не тое што не паддаецца яна усялякім прыкметам (як-нік ваенны чалавек), проста заўсёды верыць у свой поспех. І ўдача, сапраўды, рэдка мінае яе. Як і на апошнім паляванні ў Міёрскім раёне (на фотаздымку), куды прыехала разам з мужам Уладзімірам. Такое ў іх агульня-сямейнае захапленне, альбо, як самі жартуюць, «хвароба». Нашаму карэспандэнту Анатолію Клешчуку удалося лабіваць у коле гэтых, як Ларыса, захопленых людзей шэраг цудоўных вясенскіх краязідаў і пераканацца, што паляванне, — гэта больш, чым націсканне на курок. Фотарэпартаж «Хвароба» па ліцэнзій чытайце на 6-й старонцы.

ISSN 1990 - 763X

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 28.10.2009 г. (для біл рублі)

Table with exchange rates for various currencies including USD, EUR, and RUB.

Table with exchange rates for various currencies including USD, EUR, and RUB.

Table with exchange rates for various currencies including USD, EUR, and RUB.

Падпішыцеся на часопіс «Галоўная Звязда»... ААТ «Агентства Уладзіміра Грыбіцова» УНП 100024047 Ліцэнзійны нумар УНП № 02140/0172006 выд. 03.05.2004 да 02.05.2009

Перспектыва адносінаў Беларусі і Катару ў практычнай рэалізацыі праектаў

Перспектыва адносінаў Беларусі і Катару ў практычнай рэалізацыі праектаў. Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ў час сустрэчы з начальнікам Генеральнага штаба Узброеных Сілаў Дзяржавы Катар генерал-маёрнам Хамадам бен Алі аль-Ат'ія, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

Прэзідэнт адзначыў, што Беларуска і Катар добра вывучылі магчымасці адзін аднаго, аднак перспектыва адносінаў знаходзіцца ў практычнай рэалізацыі многіх сумесных задум. Аляксандр Лукашэнка разлічвае, што гэты працэс пачнецца пасля цяперашняга візиту начальніка Генштаба Узброеных Сілаў Катару.

Кіраўнік дзяржавы з задавальненнем адзначыў, што ў апошнія месяцы намячалася інтэнсіфікацыя беларуска-катарскіх адносінаў. Паводле яго слоў, гэта абнавілася. Узровень двухбаковага гандлю паміж Беларуссю і Катарам назначаны. За перыяд 1993—2004 гадоў адзначаны толькі эпизадныя экспертна-імпартнае пастаўкі. Асноўнымі відамі ў экспарт паслугу ў Катар з'яўляюцца турыстычныя і адукацыйныя. Перспектыўным напрамкам з'яўляецца інвестыцыйнае ўзаемадзеянне.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што беларускі бок вітае інтарэс Катару да Беларусі ў галіне турызму, зацікаўленасць дзелавых колаў у беларускай прадукцыі, у ваенна-тэхнічнай сферы, дзе намяліся стаючыя зрухі. У маі і чэрвені 2009 года Беларусь наведвалі дэлегацыі катарскіх дзяржаўных колаў. Катарскі бок праявіў цікавасць да інвеставання ў газавы бізнес Беларусі, а таксама да паставак прадукцыі МТЗ, БелАЗа, МАЗа, «Белшыны», «Кераміна», прадпрыемстваў канцэрна «Беллеснапелерпрам».

«Хацелася б, каб гэтыя напрамкі развіваліся», — сказаў кіраўнік дзяржавы, дадаўшы, што катарскаму боку будзе аказана ў гэтым услякя садзейнічанне. У сваю чаргу начальнік Генштаба Узброеных Сілаў Катару адзначыў, што Катар высока цініць адносіны з Беларуссю, перш за ўсё ў ваеннай галіне. «Лічу, што гэтыя адносіны дадуць магчымасць развівацца супрацоўніцтву не толькі ў названай галіне, але і іншых», — сказаў ён.

Прэзідэнт Беларусі павіншаваў...

...Прэзідэнта Туркменістана Гурбангулы Бердымухамедава і ўвесь туркменскі народ з нацыянальнымі святамі — Днём Незалежнасці

«Лічу вельмі важным, што ўсе гэтыя гады ўзаемавыгадных і раўнапраўных адносін паміж нашымі краінамі развіваюцца на аснове дружбы і ўзаемнай павагі», — падкрэсліў кіраўнік беларускай дзяржавы. Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што Беларусь надае вялікае значэнне развіццю супрацоўніцтва з Туркменістанам і зацікаўлена ў поўнай рэалізацыі патэнцыялу дзвюх краін у гандлёва-эканамічнай і іншых сферах.

...кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Расіі Сяргея Нарышкіна з 55-годдзем

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка павіншаваў кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Расійскай Федэрацыі Сяргея Нарышкіна з 55-годдзем. Аб гэтым БЕЛТА паведамліў у прэс-службе кіраўніка беларускай дзяржавы.

У МІНСКАЙ КАНСЕРВАТОРЫІ МЫЧАЎ ВОЛ, БЛЯЛЯ АВЕЧКА І ШАПАТАЎ ВЕЦЕР

Так патлумачыў сваю манеру спеваў саліст унікальнага хору з Сардыніі

З аўчора ў кансерваторыі давалі Сардынскі хор. У асноўным у спіс Шэдэўраў нематэрыяльнай спадчыны чалавецтва ЮНЕСКА. Я пачаў, што калі дабрывае да Сардыніі, то часу на слуханне хору будзе яўна бракваваць. І вырашыў не ўпускаць магчымасць тут.

Прыезд этнічнага хору Сардыніі — чарговая прыступка ў культурным супрацоўніцтве Беларусі і гэтай італьянскай востры. Нашае консульства на Сардыніі ўжо зладзіла цэлы шэраг імпрэзаў. У канцы верасня там выступілі «Харошкі», 18—19 кастрычніка вакальны квартэт «Элегія» ўзяў удзел у Міжнародным фестывалі духоўнай харавой музыкі ў горадзе Кальяры. І вось — этнічны сардынскі хор у Мінску.

Рэкламы асабівай не было, нават вахцёрка кансерваторыі за дзень да канцэрта «ні пра якія сардынскія нічога не чула». Тым не менш, людзей набілася столькі, што сядзелі адно ў аднаго на галовах. Прадстаўляючы хор, віцэ-прэзідэнт правінцыі Нуора Пеліна Пафі адзначыў: «Я з вялікім хваляваннем і гонарам вітаю ўсіх прысутных ад імя нашага вострава Сардынія!.. Мой візіт у Беларусь — вынік наведвання амбасадарам Беларусі ў Італіі спадаром Скрыпком правінцыі Нуора і падпісаннем дамовы пра супрацоўніцтва між Мінскам і правінцыяй Нуора. Нашая зямля — гэта старадаўні край з тысячгадовымі традыцыямі. І тут мы сустрэлі такую ж багатую зямлю з такімі ж старадаўнімі традыцыямі. Культура з'яўляецца ўвабленнем душы народа.

І я мяркую, што менавіта з культурных стасункаў пачнецца эканамічнае супрацоўніцтва між нашай правінцыяй і Беларуссю. Мы ўжо дамовіліся, што ў студзені прыедзе дэлегацыя прадстаўнікоў бізнесу Нуора, каб усталяваць кантакты з прадстаўнікамі бізнесу Беларусі. А сёння мы прывезлі вам часцінку нашай душы — нашы этнічныя спевы, якія ЮНЕСКА прызнала шэдэўрам нематэрыяльнай спадчыны чалавецтва.

Пасля на сцэну выйшлі чатыры дзяцкі ў цікавых футравых касцюмах — і заспявалі. Да таг, што ўсе проста замерлі з прыдыханнем.

У перапынках між песнямі кіраўнік хору спадар Марыя Мамэлі распавядаў пра сутнасць спеваў у стылі са hussert. Спяваючы на чатыры

Пацярпелыя ў аварыі — пад наглядом маглёўскіх медыкаў

У Магілёўскай гарадской баліцы хуткай медычнай дапамогі знаходзіцца 13 пацыентаў, якія пацярпелі ў аварыі аўтобуса ў Жытомірскай вобласці.

Усе яны прыбылі 26 кастрычніка ў арганізаваным парадку. Медыкі аказваюць людзям неабходную дапамогу. Чацвёрта пацыентаў змяшчаны ў хірургічнае аддзяленне (у аднаго з іх — пералом рукі), двое знаходзіцца ў неіраўрэгіраванай, астатнія ледацца ў стаматалогічным аддзяленні. Стан усіх не пагаршае жыццё.

27 кастрычніка ў горад Наваград-Валынскі з Магілёва адправіліся санітарны транспарт, які пераважча пацярпелыя, якія атрымалі цяжкія траўмы, у Магілёў.

У магілёўскай фірме «Славтур», якая арганізавала аўтобусны тур у Хмяльніцкі, менеджер па турызме паведаміла, што ўсе яе удзельнікі былі належным чынам застрахованыя.

Алена КАЗЛОВА.

Парламенцкі дзённік АНТЫКРЫЗІСНАЯ СКАРБОНКА

На родныя абранні сабралася ўчора ў Авалянай зале выключна для таго, каб разгледзець заканапракты аб ратыфікацыі дагавора аб заснаванні Антыкрызіснага фонду ЕўрАзЭС і пагаднення аб кіраванні яго сродкамі.

Фонд засноўваецца ў мэтах пераадронення нацыянальнымі эканамікамі негатывіных наступстваў сусветнага фінансавана і эканамічнага крызісу, — патлумачыў першы намеснік міністра фінансаў Беларусі Уладзімір АМАРЫН. Фонд таксама ствараецца ў мэтах далейшага паглыблення інтэграцыі эканомік дзяржаў-удзельніц.

Дагавор, падпісаны ў чэрвені 2009 года, прадугледжвае дыферэнцыяваныя першапачатковыя ўзносы дзяржаў-заснавальніц: для Арменіі, Кыргызстана і Таджыкістана гэта сума, эквівалентная аднаму мільн долараў ЗША, для Беларусі — 10 мільн долараў, Казахстан — 1 млрд, Расіі — 7,5 млрд.

Плануецца выдаткоўваць сродкі фонду на вызваленне суверэнных пазык дзяржавам-удзельніцам для пераадронення негатывіных наступстваў крызісу, стабілізацыйных крыдзатаў дзяржавам-удзельніцам з нізкім узроўнем прыбыткату, фінансаванне міждзяржаўных інвестыцыйных праектаў.

У адпаведнасці з пагадненнем аб кіраванні сродкамі фонду, Еўразійскі банк развіцця прымае на сябе выкананне функцый кіраўніка фонду. Аднак, як патлумачыў Уладзімір Амарын, надзяленне банка правам распараджання сродкамі фонду не цягне за сабой пераход права ўласнасці на іх. Паводле пагаднення, сродкі фонду належаць яго удзельнікам.

Дакумент вызначае парадак ўліку сродкаў фонду, адміністрацыйнага кіравання імі, правядзення штогадовага незалежнага знешняга аудыту. Пагадненнем прадугледжваецца, што банк накіроўвае удзельнікам фонду дадавую справядзачу аб дзейнасці па кіраванні яго сродкамі і аудытарскае заключэнне на працягу пяці дзён пасля іх атрымання. У нагадненні замацоўваецца таксама, што банк робіць належныя захады для папярэджання і прадухілення супрацьпраўных дзеянняў па выкарыстанні сродкаў фонду.

У гутарцы з журналістамі першы намеснік міністра фінансаў Беларусі адзначыў, што тое, наколькі хутка фонд пачне сваю работу, залежыць ад таго, якімі тэмпамі пройдуць унутрыдзяржаўныя працэдурны ў краінах-удзельніцах. Паводле яго інфармацыі, неабходныя дакументы былі ратыфікаваныя пакуль толькі Расіяй, і ёсць падставы меркаваць, што «мы будзем другімі!». Прынамсі, дпутаты і дагавор, і пагадненне ратыфікавалі, а сёння сваё разашне па гэтых дакументах прымуць на чарговым пасяджэнні сесіі сенатары.

Уладзімір Амарын паведаміў таксама, што Беларусь спачатку пералічыць сродкі ў памеры 10 працэнтаў ад першапачатковага ўносу (адзін мільён долараў) — у адпаведнасці з прадугледжанай схемай. Са свайго боку наша краіна зацікаўлена ў тым, каб звярнуцца ў антыкрызісны фонд на фінансаванне інвестыцыйных праектаў.

Зоя ВАРАНЦОВА.

У «ФАЛЬКСВАГЕНЕ» ПАЦЯРПЕЛІ ДЗЕЦІ

У выніку дарожна-транспартнага здарэння, якое адбылося ў Мінску, атрымалі траўмы і змешчаны ў балыцкі дзве дзеці.

Паводле звестак ДАІ МУС, каля адзінаццатай раніцы кіроўца аўтамабіля «Фальксваген», які рухаўся па вуліцы Брылеўскай, на скрыжаванні сутыкнуўся з аўтамабільна «Ягуар». У гэтым здарэнні пацярпелі пляменнікі кіроўцы «Фальксвагена», дзевяці- і чатырнаццацігадовыя жыхары Брэста.

Ігар ГРЫШЫН.

Гучная права «ТОЙ, ХТО ЗАБІЎ МАЦІ ТРАІХ ДЗЯЦЕЙ, НЕ МАЕ ПРАВА НА ЖЫЦЦЁ»

Смяротны прысуд, вынесены 25-гадоваму Андрэю Жуку Мінскім абласным судом, Вярхоўны Суд Беларусі пакаіну без змяненняў.

Нагадаю, што 27 лютага Андрэй Жук на пару з Іванам Сарокіным пазбавілі жыццё галоўнага эканаміста і кіроўцу СВК «Бальшавак-Агра». У дзень, калі было ўчынена злачынства, работнікі СВК перавозілі грошы для выплаты заробку рабочым.

Паводле слоў Андрэя Жука, ні хто не збіраўся нікога забіваць. Хацелі проста ўчыніць разбойны напад, каб забраць грошы. Стрэльба ж (яна, дарэчы, напярэдадні была скрадзена ў былога свёкра прамадзьянскай жонкі А. Жука) была падтрыманая выключна для таго, каб напужаць «нікастараў» і тым сабым пазбегнуць супраўлілення.

«Мы страляць не дамаўляліся», — адзначыў Андрэй Жук. Не адмаўляў абвінавачаны і таго, што яны рыхтаваліся да нападу. «Мы ведалі, што работнікі СВК у гэты дзень будуць перавозіць на службовым аўтамабілі буйную суму грошай. Прыдумалі мянушку, апраўніліся па-рабочаму, каб не вылікаць падарозжам, надзелі маскі». Калі «Шаўрале-Ніва» спынілася, бо на дарозе стаяла перашкода з дошак з забітымі ў іх цапкі, напарнікі кінулі кіроўцу на зямлю. Апошні супраўліляўся: «У працэсе барацьбы я страляў у кіроўцу, — прызнаўся Андрэй Жук. — А пасля, напалуна, бяжучыся пакарання, страляў у жанчыну». Пасля гэтага саўдзельнікі забралі грошы, больш як 62 мільёны беларускіх рублёў, і на машыне трэцяга саўдзельніка Уладзіміра Мароза паехалі ў Сяч, дзе і падылілі нажыву. У яна гэтага часу не магу патлумачыць свой учынак, — кажа Андрэй Жук. — Я прызнаю сваю віну і прашу даць мне шанц на выпраўленне».

Уладзімір Пацпеў, муж забітай жанчыны, якая працавала галоўным эканамістам, працягвае настойваць на тым, каб у дачыненні да забойцы яго жонкі прымянілі самае суровае пакаранне. — Святлана селета споўнілася 64 гадоў. Яна добрая, разумная, маці траіх дзяцей, двое з іх няпоўнагадовавы. Другі пацярпелы жыў праз два дамы ад мяне. У яго таксама засталася дачка. Я настойваю на смяротным пакаранні, бо пакаранне павінна быць адпаведным злачынству. Той, хто забіў ні ў чым не вінаватую маці траіх дзяцей, не мае права на жыццё. Я ў гэтым перакананы. Забраў жыццё чалавека — аддаў сваё».

— На судзе стала вядома, што ён адмовіліся ад грашовай кампенсацыі, якую вам прапанавалі. Чаму? — Жыццё чалавека немагчыма ацаніць у грашовым эквіваленте. — Тым не менш у вас засталіся дзеці. Вам трэба іх гадаваць.

Выгадуем. Рукі, ногі ёсць, будзем жыць. Іх грошы нам не патрэбныя. Заробім.

Родныя Андрэя Жука дагэтуль не могуць паверыць, што іх сын, брат, муж, бацька мог забіць чалавека. «У яго усё было. Добры ён, справядлівы, і рукі залатыя — лепціцца сваімі рукамі зрабіў, — расказвае маці. — Я не веру, што гэта ён. У яго ж двое дзетак няпоўнагадоваых».

Вярхоўны Суд прыўважыў да высновы, што Андрэй Жук з'яўляецца выключна небяспечным для грамадства і прыгаварыў яго да смяротнага пакарання. На працягу 10 сутак ён можа падаць хадаініцтва аб памілаванні Прэзідэнту Рэспублікі Беларусі. У адваротным выпадку прыгавор будзе выкананы ў набліжэйшы час. 26-гадовы Іван Сарокін рашту жыцця правядзе за кратамі, а 24-гадовы Уладзімір Мароз, які таксама браў удзел у злачынстве (менавіта на яго аўтамашыне былі перавезены на месца дошкі з забітымі цапкі, стрэльба і інш; менавіта ён напярэдадні аб тым, што «Шаўрале-Ніва» набліжача да вёскі Крыўчын асуджаны на 13 гадоў пазбаўлення волі.

Надзея ДРЫЛА.

Пайшы з дому і пакуль не вярнуліся

Вучань 8-га класа, жыхар вёскі Гарбузы Дзяржынскага раёна Мінскай вобласці, які знаходзіўся ў свайго брата ў вёсцы Глыбоцкае Гомельскага раёна, забраў свае рэчы і паехаў у невядомым накірунку на дарожным веласіпедзе. Як расказаў начальнік аддзялення вышковай работы Гомельскага РАУС Яўген ПАЛАЗКО, хлопчык, маці якога памерла, калі ён быў малы, схільны да бадзкіх выездаў, жабравання і крадзяжоў. Яшчэ 18 кастрычніка ён збег ад сястры, якая дала яму абмяну грошай у горадзе Дзяржынску. Невядомым шляхам ён трапіў на чыгуначны вакзал у Гомелі, адкуль яго даставілі ў сацыяльны прытулак, а потым 14-гадовага падлетка забраў да сябе брат. Але ў яго ён доўга не затрымаўся.

А вось другі юнак, жыхар вёскі Левашы Рэчыцкага раёна, не меў да гэтага звычкі знікаць. У невядомым накірунку 25 кастрычніка пайшоў з дому вучань 7-га класа. Ён быў вельмі лёгка апрапунуты — на нагах толькі беляя сланцы. На пошукі хударлявага хлопчыка невялікага росту з блакітнымі вачыма і бэльмі валасамі выйшлі аднавяскоўцы, міліцыя, ваенныя — каля 100 чалавек. Начальнік міліцыі грамадскай бяспекі Рэчыцкага РАУС Яўген Беяз адзначыў, што пакуль не знойдзены магчымыя прычыны, чаму дзіця магло само пайсці з дому... Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Галоўны трэнер расійскай зборнай, легендарны галаўдзец Гус Хідынк прыляцеў у Мінск усяго на суткі. Прычына яго прыезду — удзел у міжнародным трэнерскім сімпозіуме, які Еўрапейская асацыяцыя трэнераў па футболе даверыла правесці Беларусі. Гус Хідынк прыляцеў у Мінск позна ўвечары ў панядзелак, і нягледзячы на яго жаданне пагледзець сталіцу Беларусі, экскурсію даваўся адмяніць. Усё, што ўдалося пагледзець трэнеру, — шлях з аэрапорта да гасцініцы «Вікторыя», дзе жывуць удзельнікі сімпозіума (іх у Мінску прыхаля больш за 170 чалавек). Дарчы, упершыню ў беларускай сталіцы галаўдзец спецыяльна пабыў у 1995 годзе, калі ў межах адборачнага цыкла да чэмпіянату Еўропы зборная Галаўдзі, якую ён узначальваў, сустракалася з камандай Беларусі. Беларусы, дарчы, той матч сенсацыйна выйгралі, а адзіны гол у матчы забіў паўабарона нашай каманды Сяргей Герасімак. Яго прызванча, дарчы, Хідынк дагэтуль памятае, як і матч, пра што ўспомніў удзельнікі сімпозіуму. Галоўны трэнер зборнай Расіі працятаў свой даклад на тэму «Розныя культуры — розны падыход да трэнерскай працы» (найбольш успамінаў засталася ў галаўдзі ад працы са зборнай Карэй, дзе мясцовае прэса дала яму мянушку «Містар 0:5» за паражэнні ад еўрапейскай каманды Галаўдзі і Аўстраліі), паўдзельнічаў у дыскусіі разам з Берндам Штанге, Аляксандрам Старковым і Езафам Венгашам і адказаў на пытанні прысутных. У перальчыку ж Хідынк карыстаўся вялікай папулярнасцю ў гасцей мэрапрыемства — сфатарафаваўца з ім па прыкладзе Бернда Штанге захацелі многія.

Як прызнаўся кіраўнік федэрацыі футбола Геннадзь Навыглас, Хідынка ў ўсіх гасцей сімпозіума ўразілі тры змены, якія адбыліся з беларускай сталіцай у апошнія гады. У прыватнасці, імклівае будаўніцтва ў нашай сталіцы спартыўнай інфраструктуры (госці маглі ацаніць

Абзац

У Мінску 300 аўтамабіляў-міксеруў бесперапынна заліваюць фундамент першага ў Беларусі мжарочна. Ён узводзіцца на перасячэнні вуліц Ціміразава, М. Танка і Кальварыйскай. Для заліўкі маналітнай пліты патрэбна амаль 2 тыс. куб. м бетону. Фундамент пачалі заліваць 26 кастрычніка. Увесь працэс зойме 3 дні. Машыны працуюць бесперапынна, нават ноччу. Здаць дном мяркуецца ў чэрвені 2011 года, яго вышыня складзе 132 м разам са шпілем.

Жыхар Ліды, заспеўшы сваю жонку з палюбоўнікам, забіў яе. Трагедыя разгярэлася ў адной з кватэр па вуліцы Тухачэўскага.

Парламент Азербайджана ўчора зацвердзіў прапары ў закон аб працоўнай пенсіі, па якім павялічваецца ўзрост выхаду на пенсію: мужчын да 63 года, а жанчын — да 60. Для мужчын, пачынаючы з 1 студзеня 2010 года да 1 студзеня 2012-га, а для жанчын — з 1 студзеня 2010-га па 1 студзеня 2016-га пенсіяны ўзрост штогод будзе павялічвацца на 6 месяцаў. Да прыняцця паправак права на пенсію мелі мужчыны ва ўзросце 62 гады і жанчыны — 57 годаў, пры наяўнасці 12 гадоў страховага стажу.

Поўны абзац

Амерыканец на працягу пяці гадоў атрымліваў зарплату ад тэлекамунікацыйнай кампаніі, у якой ён не працаваў ніводнага дня. Гэта прывяла яго калі паймаў інавацыянальнага следства, 35-гадовы Энтані Армаіц атрымаў месца ў кампаніі Avaya Інс у верасні 2002 года, аднак хутка перадаўма. Тым не менш камп'ютарная сістэма кампаніі з-за збоку не сцёрла яго персанальную звесткі з плацежнай ведамасці. Да лютага 2007 г. ён рэгулярна атрымліваў на свой банкарскі рахунак зарплату, пакуль паймаўка не была выяўлена аудытарскай праверкай. За гэты час фактыўны работнік паслэ ўзбагаціцца на 470 тыс. долараў. Абвінавачванне прасіць прыгаварыць Армаіца да шасці гадоў турэмнага зняволення і кампенсацыі стратаў.

Супрацоўніца швейцарскага банка UBS прызналася ў крадзяжы 2,8 мільёна долараў у банка. Грошы 41-гадовай жанчыны патрачыла на азартныя гульні. Яе паведаміла паліцыя, грошы жанчына крапа на працягу пяці гадоў, трацячы на азартныя гульні прыкладна 70 тыс. долараў у тыдзень. Прапажа была выяўлена толькі ў сёлетнім верасні. Пасля арышту жанчына, імя якой не называецца, была адлучаная да прадаўжэння абвінавачвання. У банку запэўнілі, што рахунок кліентаў у выніку крадзяжу не пацярпелі.

Два рабаўнікі ў Бангкоку, пагражаючы пісталетамі супрацоўнікаў крамы, скралі дзве лялькі, што ўяўлялі сабой нованароджаную панду Ліпінг. Мужчыны падехалі да крамы на матацыкле, агледзелі паліцыі і сабраліся сыходзіць, але адзін з іх заўважыў панду і папрасіў падарыць яму. Прадавец адмовіўся паведаміць, што лялька каштуе 199 бат (каля 6 долараў). Мужчына заўважыў: калі падарыць панду яму не хочучь, яму давядзецца яе ўкраці. Пасля гэтага наведвальнікі вярнуліся, ужо са зброй. Пагражваючы пісталетамі, яны ўвадзілі дзвюх панду ў паліцыі і паехалі ў невядомым напрамку. Яны нават не пацкаваліся грашыма з касы. Панда Ліпінг нарадзілася шэста летам у сталічным запарку, ад бацькоў, атрыманых «у арэнду» з Кітая. Першае ў гісторыі Тайланда нараджэнне панды стала прычынай усенароднага святкавання. 18 мільн чалавек удзельнічалі ў конкурсе выбару імя медзвездзяці. У краіне пачалася сапраўдная «пандаманія».

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

футбольны манеж і «Мінск-арэну»). Геннадзь Навыглас адмовіўся прама адказаць на пытанне, актуальнае ў гэтыя дні для футбольнай грамадскасці, ці будзе працягнуты кантракт галоўнага трэнера нашай зборнай і ці будзе ён працаваць у наступным адборачным цыкле. Аднак выступленне ў мінулай кваліфікацыі Геннадзь Навыглас ацаніў станоўча. Ён узгадаў сваё падарожжа ў Англію і знаёмства з футбольнай інфраструктурай гэтай краіны, нагадаў, якая розніца ва ўзростах нашых футбольных федэрацый. Пасля чаго задаў журналістам рытарычнае пытанне: «мы можам абібраць зборную Англіі? «Калі казачь, што мы маглі выйсці з групы, трэба аб усім не разбірацца ў футболе, аб быць адварным ад нашых рэалій?», — выказаўся Геннадзь Навыглас. «Усе спецыялісты, у тым ліку прадстаўнікі тэхнічнага камітэта УЕФА, адзначылі, якімі тэмпамі прагрэсуе беларускі футбол, і толькі журналісты чамусьці гэтага не заўважваюць. Такого негатывінага асвятлення спорту, як у нашай краіне, няма ніде. Зборная Англіі не перамагла на чэмпіянаце свету з 66-га года, і з гэтага там не робіцца трагедыі. Я станючы ацэньваю выступленне ў кваліфікацыі. Давайце звернемся да рэалій і ўгадаем, у якім стане была наша зборная да прыходу Штанге. Цяпер гэта новая каманда. Гэта малдыя гульцы, восем з іх гуляе ў моладзевай камандзе, іх трэба падтрымаць. З вялікімі гульцамі павінны працаваць вольныя трэнеры. Вы шмат у нас такіх трэнераў ведаеце?» — выказаў сваё меркаванне Геннадзь Навыглас і параіў зацікаўленага на удалую жараб'ёўку да наступнага адбору.

Праз некалькі хвілін у дыскусію ў тэму «Шлях у Паўднёвую Афрыку» Бернд Штанге таксама сказаў, што аptyмiстична спадзеяцца на больш удалую групу ў наступны раз. «Калі б Беларусі ўдалося выйсці са сваёй цяперашняй групы на чэмпіянат свету, гэта была б сусветная сенсацыя», — расставіў кропкі над «і» галоўны трэнер зборнай Беларусі.

Алена АУЧЫННІКАВА.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Повторный аукцион по продаже недвижимого имущества государственной собственности и на право заключения договора аренды земельного участка для его обслуживания состоит 12 ноября 2009 г. в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Организатор аукциона: Минский городской территориальный фонд государственного имущества, г. Минск, пр. Независимости, 8, тел. (8017) 200 20 89, каб. 227. На открытый аукцион выставляется:

№ лота	лот № 1	лот № 2
Предмет открытого аукциона	Здание специализированное физкультурно-оздоровительного и спортивного назначения (инвентарный номер 500/С-30592) и право заключения договора аренды земельного участка для его обслуживания	Здание специализированное для общественного питания (инвентарный номер 500/С-15244) и право заключения договора аренды земельного участка для его обслуживания
Место нахождения недвижимого имущества	г. Минск, пр. Пушкина, 68	г. Минск, пер. Менделеева Д.И. 1-й, д. 50, корп. 2
Начальная цена предмета открытого аукциона, руб.	1 097 801 540 белорусских рублей (в том числе: недвижимое имущество – 388 483 140 белорусских рублей, право заключения договора аренды земельного участка – 709 318 400 белорусских рублей)	837 938 100 белорусских рублей (в том числе: недвижимое имущество – 277 265 500 белорусских рублей, право заключения договора аренды земельного участка – 560 672 600 белорусских рублей)
Размер задатка (рублей), срок и порядок его внесения, реквизиты расчетного счета	109 780 150 белорусских рублей, до подачи заявления на участие в аукционе, путем внесения на р/с 3642900000870 в ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Минск, код 153001795, УНП 100048181 Минского городского территориального фонда государственного имущества	83 793 800 белорусских рублей, до подачи заявления на проведение аукциона, путем внесения на р/с 3642000000015 в ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Минск, код 153001795, УНП 100048181 Минского городского территориального фонда государственного имущества
Продавец недвижимого имущества	Министерство архитектуры и строительства Республики Беларусь, 220048, г. Минск, ул. Мясникова, 39, тел.: (8017) 226 54 29, 226 54 34	Управление образования администрации Партизанского района г. Минска: 220037, г. Минск, ул. Бумажкова, 37, тел.: (8017) 294 63 34, 245 79 80

ПАСЛЯ ВЫСТУПЛЕННЯ «МС»

АДКАЗ... БЕЗ АДКАЗУ?

У нумары за 16 верасня быў змешчаны артыкул «Ці з'явіцца ў Залессі медыка-сацыяльны цэнтр?», у якім былі агучаны праблемныя для Залескага сельсавета пытанні. У прыватнасці — дрэнная якасць пітной вады (высокая канцэнтрацыя жалеза), спыненне рэканструкцыі маёнтка Міхаіла Клеафаса Агінскага, выкарыстанне пустых будынкаў крамаў райпа ў пасёлку Залессе, недахоп крамаў (у першую чаргу гаспадарчых тавараў) і пунктаў грамадскага харчавання ў згаданым населеным пункце. Асобна была вылучана праблема медыцынскага абслугоўвання. Мясцовыя медыкі разам з членамі ініцыятыўнай групы сельскага Савета гаварылі аб неабходнасці пашырэння медыцынскіх плошчаў у Залессі і аб стварэнні дадатковых паслуг для мясцовых жыхароў. У якасці аптымальнага выйсця яны прапанавалі стварыць у будынку былога дзіцячага садка медыка-сацыяльны цэнтр, які аб'яднаў бы бальніцу, амбулаторыю і сацыяльныя службы.

Днямі мы атрымалі рэагаванне на публікацыю, дасланае з Гродзенскага абласнога выканаўчага камітэта.

«Праблемы якасці пітной вады вывучаны раённым выканаўчым камітэтам і ўключаны ў праграму мэрапраектаваў па развіцці цэнтралізаваных сістэм водазабеспячэння ў сельскіх населеных пунктах Смаргонскага раёна на 2010—2015 гады. Забеспячэнне пітной вадою насельніцтва Залескага сельскага Савета здзяйсняецца з 3 артэзійскіх свідравін, адна з якіх знаходзіцца на балансе рэспубліканскага ўнітарнага прадпрыемства «Дарвадаканал» Беларускай чыгункі, дзве іншыя свідравіны — на балансе Смаргонскага раённага ўнітарнага прадпрыемства «Жыллёва-камунальная гаспадарка» (РУП «ЖКГ»). Плануецца будаўніцтва станцыі абезжалезвання ў вёсцы Залессе. Усе водаправодчыя сеткі знаходзяцца на балансе РУП «ЖКГ».

Што датычыцца асвятлення вясковых населеных пунктаў, аплата праводзіцца за кошт бюджэтных сродкаў, якія прадуладжваюцца на кожны год планамі добраўпарадкавання вясковых населеных пунктаў. **Рэжым работы вулічнага асвятлення вызначаецца распараджэннем старшын адпаведнага сельскага выканаўчага камітэта.**

У мэтах выканання пратакола даручэння Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 30 снежня 2007 года №37 прапрацоўваецца пытанне аб бязвыплатнай перадачы з рэспубліканскай уласнасці ва ўласнасць Гродзенскай вобласці маёмасці Музея-палаца М. К. Агінскага — філіяла ўстановаў «Дзяржаўны музей гісторыі тэатральнай і музычнай культуры Рэспублікі Беларусь». У сувязі са знаходжаннем аб'екта ў стадыі перадачы рэстаўрацыйнай работы на ім не праводзіліся.

Пытанне аб рэалізацыі ў вёсцы Залессе нехарчовай групы тавараў, у тым ліку гаспадарчых, разгледжана на пасяджэнні праўлення раённага спажывецкага таварыства. Для больш поўнага насычэння таварамі крама «Усход-Маркет» перададзена філіяла Смаргонскага райпа. Акрамя згаданай крамы, таварамі нехарчовай групы абыццёўляюцца гандаль індывідуальных прадпрыемлячых Курэчкі Ч.С. і крама структурнага падраздзялення «ОРС Маладзечна» гандлёва-вытворчага рэспубліканскага ўнітарнага аб'яднання «ДорОРС» Беларускай чыгункі.

Першасная медыка-санітарная дапамога на тэрыторыі Залескага ўрачэбнага ўчастка ажыццяўляецца амбулаторыяй і дзённым стацыянарам амбулаторнай плошчай 383 квадратныя метры.

Для аказання медыцынскай дапамогі

насельніцтву гэтага ўрачэбнага ўчастка маецца новы санітарны аўтамабіль УАЗ 39629, 2005-га года выпуску. У амбулаторыі ёсць кабінеты загадчыка, урача-тэрапеўта, урача-стаматолага, акушэра, фельчара-лабаранта, фельчара, медсястры, дзённага стацыянара, працэдурны, фізіятэрапеўтычнага лячэння, рэгістратры.

Залескі ўрачэбны ўчастак абслугоўваецца Залескай амбулаторыяй на 40 вядзенняў з 3 артэзійскіх свідравін, адна з якіх знаходзіцца на балансе рэспубліканскага ўнітарнага прадпрыемства «Дарвадаканал» Беларускай чыгункі, дзве іншыя свідравіны — на балансе Смаргонскага раённага ўнітарнага прадпрыемства «Жыллёва-камунальная гаспадарка» (РУП «ЖКГ»). Плануецца будаўніцтва станцыі абезжалезвання ў вёсцы Залессе. Усе водаправодчыя сеткі знаходзяцца на балансе РУП «ЖКГ».

Што датычыцца асвятлення вясковых населеных пунктаў, аплата праводзіцца за кошт бюджэтных сродкаў, якія прадуладжваюцца на кожны год планамі добраўпарадкавання вясковых населеных пунктаў. **Рэжым работы вулічнага асвятлення вызначаецца распараджэннем старшын адпаведнага сельскага выканаўчага камітэта.**

У мэтах выканання пратакола даручэння Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 30 снежня 2007 года №37 прапрацоўваецца пытанне аб бязвыплатнай перадачы з рэспубліканскай уласнасці ва ўласнасць Гродзенскай вобласці маёмасці Музея-палаца М. К. Агінскага — філіяла ўстановаў «Дзяржаўны музей гісторыі тэатральнай і музычнай культуры Рэспублікі Беларусь». У сувязі са знаходжаннем аб'екта ў стадыі перадачы рэстаўрацыйнай работы на ім не праводзіліся.

Пытанне аб рэалізацыі ў вёсцы Залессе нехарчовай групы тавараў, у тым ліку гаспадарчых, разгледжана на пасяджэнні праўлення раённага спажывецкага таварыства. Для больш поўнага насычэння таварамі крама «Усход-Маркет» перададзена філіяла Смаргонскага райпа. Акрамя згаданай крамы, таварамі нехарчовай групы абыццёўляюцца гандаль індывідуальных прадпрыемлячых Курэчкі Ч.С. і крама структурнага падраздзялення «ОРС Маладзечна» гандлёва-вытворчага рэспубліканскага ўнітарнага аб'яднання «ДорОРС» Беларускай чыгункі.

Першасная медыка-санітарная дапамога на тэрыторыі Залескага ўрачэбнага ўчастка ажыццяўляецца амбулаторыяй і дзённым стацыянарам амбулаторнай плошчай 383 квадратныя метры.

Для аказання медыцынскай дапамогі

НЕАПРАЎДАНАЯ ЛАЯЛЬНАСЦЬ

Злосным
неплацельшчыкам
«мяккае»
заканадаўства толькі
на руку

Зазваніў хатні тэлефон. У адказ на маё «Алё?» жаночы голас з ветлівасцю аўтаадказчыка нагадаў, што пры адсутнасці аплаты за камунальныя паслугі за 25 дня месяца «да вас будзе прыменены меры адміністрацыйнага ўздзеяння». Уздзяння не хацелася, тым больш што сёння прашо і паведамліла ў трубку. Але спрачача з запісаным на камп'ютар голасам было бесцэнсое. Яшчэ адно тэлефоннае папярэджанне я атрымала назайтра.

Усе правільна, — пацвярджае галоўны бухгалтар Мінскай гарадской камунальнай гаспадаркі Галіна КАСПЯРОВІЧ. — Разліковы тэрмін аплаты закрываецца 25-м днём месяца. Калі вы заплацілі, скажам, 24-га ці 25-га, а плаціць дайшоў толькі 26-га, — вы аўтаматычна трапіце ў базу даўжнікоў. Каб не мець праблем з ЖЭСам, я раю ў такім выпадку папярэдне работнікаў разлікова-даведачнага цэнтра. А яшчэ лепш не дацягваць да апошняга дня. Магчыма сёння аплаціць камунальныя паслугі адразу шмат — гэта можна зрабіць і праз інтэрнэт, і праз інфа-кіёскі.

Жыхарам участка (2822 чалавекі), які абслугоўваецца Залескай амбулаторыяй, забяспечана неабходная стацыянарная, хуткая і неадкладная медыцынская дапамога, якая ажыццяўляецца ўстановай аховы здароўя «Смаргонская цэнтральная раённая бальніца». Цэнтральная раённая бальніца знаходзіцца ў 15 км ад вёскі Залессе. Транспартныя зносіны здавальняючыя.

Выконваюцца ўсе дзяржаўныя сацыяльныя стандарты ў галіне аховы здароўя і дзяржаўныя гарантыі аказання бясплатнай медыцынскай дапамогі насельніцтву.

Намеснік старшыні аблвыканкома І. ЖУК.

...Цікава, што лёс будынка былога дзіцячага садка ў Залессі, які і перспектывы яго выкарыстання ў якасці медыка-сацыяльнага цэнтру ці ў нейкім іншым варыянце, у адказе нават не згадваецца. У такіх цэнтры ў Залессі няма патрэбы? Самі ўрачы Залескай амбулаторыі (і мясцовыя ўлады) выступаюць за стварэнне такой структуры. Яны лічаць, што плошчаў амбулаторыі недастаткова для якаснага медыцынскага абслугоўвання, адпаведна і пералік прапанаваных ёю паслуг — неабгрунтавана сціплы.

Інга МІНДАЛЁВА.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

— У людзей можа быць важкая прычына пратэрмінавання аплаты, — працягвае Галіна Цімафеўна, — ад'езд, хвароба і г.д. Практика паказвае, што даўжнікі са стажам да 3 месяцаў — гэта самая сьведомая група даўжнікоў, на якую прасцей за ўсё паўплываць. Работнікі ЖЭСаў высылаюць ім пісьмовыя папярэджанні, разам з участковымі міліцыянерамі наведваюць іх кватэры.

Згодна з Пастановай Савета Міністраў № 1466, калі ў вас ёсць 2-месячная запозычанасць перад 786 рахунках на суму 324 млн рублёў.

Ад 6 месяцаў да года — па камунальных паслугамі, на працягу 5 дзён пасля пільмовага папярэджання ЖЭС мае права адключыць вам камунальныя паслугі (перакрыць ваду, адразаць ад электрашчытка).

Аднак тут ёсць выключэнне: калі ў кватэры прапісаныя непаўналетнія, адключыць камунальныя паслугі нельга (гэта разглядаецца як парушэнне правоў дзяцей). І колькі б гаспадары ні назіралі пазыку перад камунальнымі службамі, правесці адключэнне ЖЭС не мае права. На дапамогу камунальным прыкладзям работнікі сістэмы адукацыі. Яны рэгулярна правяраюць такія сем'і, пры неабходнасці падключаюць камісію па справах непаўналетніх. Калі вызначана, што дзеці знаходзяцца ў сацыяльна-небяспечным становішчы, камісія забірае дзяцей у прытулак. Татаў і матуль могуць пазбавіць бацькоўскай правоў і праз суд абавязаць пагашаць і выдаткі дзяржавы на ўтрыманне дзяцей (згодна з Дэкрэтам №18), і запозычанасць перад камунальнымі службамі. Прычым самі ЖЭСы часта бярдуць такія абавязаныя гора-бацька да сябе на працу, бо яны зацікаўлены ў пагашэнні запозычанасці. «Аднак тут ёсць яшчэ адно «але», — адзначае Галіна Каспяровіч. — Спачатку абавязана асоба павінна кампенсавать выдаткі дзяржавы на ўтрыманне

дзяцей і толькі потым — пагасіць запозычанасць перад ЖЭСам. Ёсць у сталіцы і нармальныя, уладкаваныя сем'і, якія проста прыкрываюцца дзецьмі і гадамі не аплачваюць камунальныя паслугі. Выселіць іх нельга, адключыць камунальныя паслугі таксама нельга, адзіны варыянт — спagnaць запозычанасць праз суд».

Камунальная запозычанасць ад 3 да 6 месяцаў існуе па 994 асабовых рахунках на суму 324 млн рублёў.

Ад 6 месяцаў да года — па 786 рахунках на 466 млн.

Ад года да 3 гадоў ёсць запозычанасць па 775 асабовых рахунках на 1 млрд 81 млн. Звыш 3 гадоў не аплачваюцца 443 асабовыя рахункі на суму 1 млрд 221 млн рублёў.

Практычна ўсе жыллёва-эксплуатацыйныя службы сталіцы замацаваныя за пэўнымі разлікова-даведачнымі цэнтрамі (засталося адкрыць толькі тры — у Партызанскім, Цэнтральным і Кастрычніцкім раёнах). Менавіта яны выконваюць асноўны аб'ём работ па выўленні неплацельшчыкаў. ЖЭСы і ЖРЭА дасяляюць папярэджанні і праводзяць адключэнні камунальных паслуг на аснове тых спісаў, якія ім даюць цэнтры. Існуе адзіная інфармацыйная база даўжнікоў сталічных камунальных службаў, куды трапляе кожны, хто хаця б на дзень пратэрмінаваў з аплатай.

— Нельга назваць работу ЖЭСаў недастатковай, — лічыць Галіна Цімафеўна. — Праблема ў тым, што не ва ўсюкую кватэру атрымліваецца трапіць. Чалавек можа быць у ад'ездзе, а можа і проста не адчыніць дзверы.

Тым, у каго запозычанасць складае ад 3 да 6 месяцаў, прад'яўляюцца іскі, на іх афармляюцца выканаўчыя надпісы (праз натарыуса), справы перадаюцца ў суд. Многіх даўжнікоў папалохае паветка ў суд і перспектыва судовага разбору, таму яны хуценька знаходзяць грошы і пагашаюць сваю запозычанасць. (Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

ТАННАЯ ЮСТЫЦЫЯ ДОРАГА КАШТУЕ

Сустрэчы старшын Пастаянных камісій Савета Рэспублікі са старшынмі сельскіх і пасялковых Саветаў дэпутатаў, якія праводзяцца Інстытутам дзяржаўнай службы Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь у межах уласнай вучэбнай праграмы, сталі ўжо традыцыйнымі. Днямі сваім бачаннем законатворчары работы падзяліўся з кіраўнікамі першаснага ўзроўню ўлады старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве Яўген СМІРНОЎ.

Яўген Аляксандравіч не стаў пераказваць прысутным закон аб Нацыянальным Сходзе з падрабязным пералічэннем камісій «верхняй» і «ніжняй» палат і іх функцый. Ён нагадаў, што ўсе законатворчыя дакументы паступаюць у Савет Рэспублікі толькі пасля прачытання Палатай прадстаўнікоў — менавіта там адбываецца сур'ёзная іх дапрацоўка з улікам меркаванняў усіх правапрямьяльнікаў. Калі ж законпраект прыходзіць у Савет Рэспублікі, то сенатары могуць вынесці толькі два рашэнні: або прыняць яго, або адхіліць. Што, натуральна, накладвае на кожнага з іх цяжар каласальнай адказнасці.

— Таму, гаворачы аб якасным складзе Савета Рэспублікі, хачу падкрэсліць, што ў нашых пастаянных камісіях няма выпадковых людзей — там працуюць прафесіяналы, — адзначаў Яўген Смірнов.

Каб выключыць ці звесці да мінімуму выхад заканадаўчых актаў, якія не толькі не адпавядаюць патрабаванням моманту, але і наносзяць урон тым ці іншым суб'ектам (а часам і іміджу краіны ў цэлым), з дакументамі працуе Канстытуцыйны суд, які здзяйсняе адпаведныя кантроль за законпраектамі на этапе іх падрыхтоўкі.

Камусьці, магчыма, падацца, што «інстанцыі», па якіх павінен праходзіць заканадаўчы дакумент, зашмат, і на якой-небудзь можна было б «зэканоміць». Але, на думку Яўгена Смірнова, танная юстыцыя вельмі дорага абыходзіцца. Варта недзе не дагледзець, нешта «празваяць», і ўрон, які будзе нанесены непрадуманым нарматыўным актам, можа стаць незваротным. (У якасці «прыкладу» сенатар назваў вядому пастанова Савета Міністраў «Аб некаторых пытаннях набыцця тавараў на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь», якая забараняла прадпрыемствам карыстацца паслугамі пасрэдніка.)

— Прыкладна 3 працэнты законапраектаў падчас разгляду Саветам Рэспублікі не прымаюцца — адпраўляюцца на перапрацоўку. Гэта яшчэ раз сведчыць аб тым, што і распрацоўшчыкі, і Савет Міністраў, і Палата прадстаўнікоў павінны быць больш пільнымі пры падрыхтоўцы нарматыўных актаў, — адзначаў выступаючы.

Закраначы праблемы, якія сёння найбольш хваляюць мясцовыя Саветы дэпутатаў, Яўген Смірнов спыніўся на вельмі балючай тэме — рэалізацыі Дэкрэта № 18 «Аб дадатковых мерах па дзяржаўнай абароне дзяцей і неўладкаваных сем'ях».

— Нельга падыходзіць адназначна да выканання гэтага Дэкрэта. Неабходна спачатку вызначыць, што для нас першаснае: абарона дзяцей або барацьба з п'янствам?

З п'янствам мы змагаемся ўжо шмат гадоў — і без асаблівых бацькоў пачалі толькі нядаўна, калі зразумелі, што дзіцячы сацыяльны ўстановы запэўняюцца ўжо ў геаметрычным прагрэсі. Калі ўспрымаць Дэкрэт № 18 выключна з таго пункту гледжання, што абавязаным бацькоў неабходна працаўладкаваць, забяспечыць ім зарплату, ды яшчэ таюда, каб яны маглі пагасіць шматлікія даўгі за знаходжаннем дзяцей на дзяржаўнаабеспячэнні, то наўрад ці гэта дапаможа вырашыць праблему ў цэлым, лічыць старшыня камісіі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве.

— Некаторыя кажуць: майтуль, хоць з абавязанымі валадальца, трэба будаваць нешта накіталт калоніі і ўсіх іх туды адпраўляць. І будзе поўны парадокс... Але я ўпэўнены, што гэта не метады, і такі шліф барацьбы не мае ніякага сэнсу, — падкрэсліў сенатар.

На думку Яўгена Смірнова, у першую чаргу мясцовым уладам трэба думаць пра тое, як абараняць дзяцей, які адраваць іх ад небяспечнага асяродку. Што ж датычыцца барацьбы з п'янствам... Сёння, напрыклад, не знайсці такой мясцовасці (горада, інаша населенага пункта), дзе колькасця паказчыкаў па ступенню ў гандлёвую сетку і продажу спіртных напояў за апошнія гады зменшыліся б.

— Давайце не будзем крываць душой — мы з вамі таксама маем дачыненне да гэтай сітуацыі, — звярнуўся да старшын сельскіх і пасялковых Саветаў дэпутатаў Яўген Смірнов. Барацьбу з п'янствам, лічыць ён, кожны павінен пачынаць з сябе, са свайго асябістага стаўлення да гэтай з'явы, якая даўно перарасла ў нацыянальнае бядства. Быць нераўнадушным, а магчыма, і больш жорсткім, не заплішчаць вочы на «факты распусціц», тым больш на працоўным месцы, — задача кожнага кіраўніка.

— Прыйдзіце з раніцы ў панядзелак на прадпрыемства — практычна палову працаўнікоў неабходна звальняць. А ніхто нічога не звальняе, таму што ў іх «сем'і», «абастанні» і г.д. і да т.п. У выніку становіцца толькі паражэнне, ператварэнне ў бязвыпаднае. Між тым мы, наша краіна, ужо займаем перадавыя пазіцыі па ўжыванні алкаголю да гэтай з'явы, якая даўно перарасла ў нацыянальнае бядства. Быць нераўнадушным, а магчыма, і больш жорсткім, не заплішчаць вочы на «факты распусціц», тым больш на працоўным месцы, — задача кожнага кіраўніка.

— Прыйдзіце з раніцы ў панядзелак на прадпрыемства — практычна палову працаўнікоў неабходна звальняць. А ніхто нічога не звальняе, таму што ў іх «сем'і», «абастанні» і г.д. і да т.п. У выніку становіцца толькі паражэнне, ператварэнне ў бязвыпаднае. Між тым мы, наша краіна, ужо займаем перадавыя пазіцыі па ўжыванні алкаголю да гэтай з'явы, якая даўно перарасла ў нацыянальнае бядства. Быць нераўнадушным, а магчыма, і больш жорсткім, не заплішчаць вочы на «факты распусціц», тым больш на працоўным месцы, — задача кожнага кіраўніка.

— Прыйдзіце з раніцы ў панядзелак на прадпрыемства — практычна палову працаўнікоў неабходна звальняць. А ніхто нічога не звальняе, таму што ў іх «сем'і», «абастанні» і г.д. і да т.п. У выніку становіцца толькі паражэнне, ператварэнне ў бязвыпаднае. Між тым мы, наша краіна, ужо займаем перадавыя пазіцыі па ўжыванні алкаголю да гэтай з'явы, якая даўно перарасла ў нацыянальнае бядства. Быць нераўнадушным, а магчыма, і больш жорсткім, не заплішчаць вочы на «факты распусціц», тым больш на працоўным месцы, — задача кожнага кіраўніка.

— Прыйдзіце з раніцы ў панядзелак на прадпрыемства — практычна палову працаўнікоў неабходна звальняць. А ніхто нічога не звальняе, таму што ў іх «сем'і», «абастанні» і г.д. і да т.п. У выніку становіцца толькі паражэнне, ператварэнне ў бязвыпаднае. Між тым мы, наша краіна, ужо займаем перадавыя пазіцыі па ўжыванні алкаголю да гэтай з'явы, якая даўно перарасла ў нацыянальнае бядства. Быць нераўнадушным, а магчыма, і больш жорсткім, не заплішчаць вочы на «факты распусціц», тым больш на працоўным месцы, — задача кожнага кіраўніка.

— Прыйдзіце з раніцы ў панядзелак на прадпрыемства — практычна палову працаўнікоў неабходна звальняць. А ніхто нічога не звальняе, таму што ў іх «сем'і», «абастанні» і г.д. і да т.п. У выніку становіцца толькі паражэнне, ператварэнне ў бязвыпаднае. Між тым мы, наша краіна, ужо займаем перадавыя пазіцыі па ўжыванні алкаголю да гэтай з'явы, якая даўно перарасла ў нацыянальнае бядства. Быць нераўнадушным, а магчыма, і больш жорсткім, не заплішчаць вочы на «факты распусціц», тым больш на працоўным месцы, — задача кожнага кіраўніка.

— Прыйдзіце з раніцы ў панядзелак на прадпрыемства — практычна палову працаўнікоў неабходна звальняць. А ніхто нічога не звальняе, таму што ў іх «сем'і», «абастанні» і г.д. і да т.п. У выніку становіцца толькі паражэнне, ператварэнне ў бязвыпаднае. Між тым мы, наша краіна, ужо займаем перадавыя пазіцыі па ўжыванні алкаголю да гэтай з'явы, якая даўно перарасла ў нацыянальнае бядства. Быць нераўнадушным, а магчыма, і больш жорсткім, не заплішчаць вочы на «факты распусціц», тым больш на працоўным месцы, — задача кожнага кіраўніка.

— Прыйдзіце з раніцы ў панядзелак на прадпрыемства — практычна палову працаўнікоў неабходна звальняць. А ніхто нічога не звальняе, таму што ў іх «сем'і», «абастанні» і г.д. і да т.п. У выніку становіцца толькі паражэнне, ператварэнне ў бязвыпаднае. Між тым мы, наша краіна, ужо займаем перадавыя пазіцыі па ўжыванні алкаголю да гэтай з'явы, якая даўно перарасла ў нацыянальнае бядства. Быць нераўнадушным, а магчыма, і больш жорсткім, не заплішчаць вочы на «факты распусціц», тым больш на працоўным месцы, — задача кожнага кіраўніка.

— Прыйдзіце з раніцы ў панядзелак на прадпрыемства — практычна палову працаўнікоў неабходна звальняць. А ніхто нічога не звальняе, таму што ў іх «сем'і», «абастанні» і г.д. і да т.п. У выніку становіцца толькі паражэнне, ператварэнне ў бязвыпаднае. Між тым мы, наша краіна, ужо займаем перадавыя пазіцыі па ўжыванні алкаголю да гэтай з'явы, якая даўно перарасла ў нацыянальнае бядства. Быць нераўнадушным, а магчыма, і больш жорсткім, не заплішчаць вочы на «факты распусціц», тым больш на працоўным месцы, — задача кожнага кіраўніка.

— Прыйдзіце з раніцы ў панядзелак на прадпрыемства — практычна палову працаўнікоў неабходна звальняць. А ніхто нічога не звальняе, таму што ў іх «сем'і», «абастанні» і г.д. і да т.п. У выніку становіцца толькі паражэнне, ператварэнне ў бязвыпаднае. Між тым мы, наша краіна, ужо займаем перадавыя пазіцыі па ўжыванні алкаголю да гэтай з'явы, якая даўно перарасла ў нацыянальнае бядства. Быць нераўнадушным, а магчыма, і больш жорсткім, не заплішчаць вочы на «факты распусціц», тым больш на працоўным месцы, — задача кожнага кіраўніка.

— Прыйдзіце з раніцы ў панядзелак на прадпрыемства — практычна палову працаўнікоў неабходна звальняць. А ніхто нічога не звальняе, таму што ў іх «сем'і», «абастанні» і г.д. і да т.п. У выніку становіцца толькі паражэнне, ператварэнне ў бязвыпаднае. Між тым мы, наша краіна, ужо займаем перадавыя пазіцыі па ўжыванні алкаголю да гэтай з'явы, якая даўно перарасла ў нацыянальнае бядства. Быць нераўнадушным, а магчыма, і больш жорсткім, не заплішчаць вочы на «факты распусціц», тым больш на працоўным месцы, — задача кожнага кіраўніка.

— Прыйдзіце з раніцы ў панядзелак на прадпрыемства — практычна палову працаўнікоў неабходна звальняць. А ніхто нічога не звальняе, таму што ў іх «сем'і», «абастанні» і г.д. і да т.п. У выніку становіцца толькі паражэнне, ператварэнне ў бязвыпаднае. Між тым мы, наша краіна, ужо займаем перадавыя пазіцыі па ўжыванні алкаголю да гэтай з'явы, якая даўно перарасла ў нацыянальнае бядства. Быць нераўнадушным, а магчыма, і больш жорсткім, не заплішчаць вочы на «факты распусціц», тым больш на працоўным месцы, — задача кожнага кіраўніка.

— Прыйдзіце з раніцы ў панядзелак на прадпрыемства — практычна палову працаўнікоў неабходна звальняць. А ніхто нічога не звальняе, таму што ў іх «сем'і», «абастанні» і г.д. і да т.п. У выніку становіцца толькі паражэнне, ператварэнне ў бязвыпаднае. Між тым мы, наша краіна, ужо займаем перадавыя пазіцыі па ўжыванні алкаголю да гэтай з'явы, якая даўно перарасла ў нацыянальнае бядства. Быць нераўнадушным, а магчыма, і больш жорсткім, не заплішчаць вочы на «факты распусціц», тым больш на працоўным месцы, — задача кожнага кіраўніка.

— Прыйдзіце з раніцы ў панядзелак на прадпрыемства — практычна палову працаўнікоў неабходна звальняць. А ніхто нічога не звальняе, таму што ў іх «сем'і», «абастанні» і г.д. і да т.п. У выніку становіцца толькі паражэнне, ператварэнне ў бязвыпаднае. Між тым мы, наша краіна, ужо займаем перадавыя пазіцыі па ўжыванні алкаголю да гэтай з'явы, якая даўно перарасла ў нацыянальнае бядства. Быць нераўнадушным, а магчыма, і больш жорсткім, не заплішчаць вочы на «факты распусціц», тым больш на працоўным месцы, — задача кожнага кіраўніка.

ПОГЛЯД СВАЯ КАШУЛЯ БЛІЖЭЙ ДА ЦЕЛА

Адін са стваральнікаў Цэнтра развіцця сельскага прадпрыемлячых і пераехаў у краіне бізнэс-інкубатару ў сферы агракантурызму ў Мядзельскім раёне Эдуард ВАЙЦЯХОВІЧ дзеліцца думкамі аб перытэмах узамовачэнняў мясцовай улады, грамадскіх арганізацый і малога бізнэсу.

— Веда

СВАЯ КАШУЛЯ БЛІЖЭЙ ДА ЦЕЛА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Каб развівацца, у першую чаргу эканамічна, тэрыторыя павінна валодаць пэўным рэсурсам. У нас гэта старажытны графскі парк і комплекс сядзібных будынкаў яшчэ дарэвалюцыйнай забудовы. Рэсурс быў, але не было грошай, каб надаць штуршок развіццю.

Аднак у той час ініцыятыўным і прад-прымальным людзям ужо можна было разлічваць на падтрымку міжнародных арганізацый. Праўда, тут важна было, каб тыя павярлілі ў тваю сумленнасць і рэальнасць тваіх планаў. (У ролі перамоўшчыка з міжнароднымі арганізацыямі з нашага боку выступіла грамадскае аб'яднанне «Жанчыны за адраджэнне Нарачанскага краю», якое было раней створана ў Камарове). Выраслілі пачаць з адраджэння графскага парку. Атрымалі першы міні-грант у памеры 500 долараў ад адной экалагічнай арганізацыі. Сёння гэта смешныя грошы, але тады яны сталі ў пэўным сэнсе істотнай матэрыяльнай падтрымкай. Прызнаюся, нашай радасці не было межаў. У нас з'явіліся першыя, няхай і вельмі сціплыя, сродкі, якія мы маглі размяркоўваць на пешацарговыя моты. У прыватнасці, мы набылі расліны ў Батанічным садзе, тое-сёе зрабілі ў парку, і ён папрыгажэў, нібы памаладзеў.

У наступны раз пад чарговы праект мы ўжо атрымалі 350 долараў. Выдзелілі нам яго пад стварэнне экалагічных прыродна-культурных маршрутаў у старажытным парку.

Як мне здаецца, я ведаю гадоўны закон экапікалі: свая кашуля бліжэй да цела. Гэта запамінаў так, што б мне ні казалі. Бо кожны нармальны чалавек у першую чаргу дбае пра сваю сям'ю, яе дабрабыт, бяспеку і г. д. А ўжо потым яго турбуюць іншыя «матэрыі». А задача менеджараў, кіраўнікоў стварыць такія ўмовы, у якіх чалавек прыносіць сваёй працы выгаду і сабе, і прадпрыемству, арганізацыі, установе, грамадству ў цэлым. Каб было дзе жыць і працаваць многім пакаленням, каб існавала сучасная інфраструктура, каб гарантавалася кваліфікаваная медыцынская дапамога, экалагічна чыстае асяроддзе. Каб чалавеку не хацелася адсюль некуды перазджацца. Таму трэба наш сумесны з міжнароднай арганізацыяй праект, які распачаў у 2002 годзе, выводзіў нас на больш сур'ёзную справу, і быў ён сфармуляваны так: аграгурызм як альтэрнатыўная крыніца гаспадарання ў сельскай мясцовасці. Тады і ўзнікла патрэба ў стварэнні недзяржаўнага Цэнтра па падтрымцы прадпрымальніцтва. Без яго ажыццявіць на ўсе 100 працэнтаў мэты і задачы праекта не ўяўлялася магчымым.

І тут мы сутыкнуліся з сур'ёзным неразуменнем як з боку асобных мясцовых чыноўнікаў, так і з боку прадстаўнікоў міжнародных арганізацый (у нашым выпадку Праграмы развіцця ААН). Усе яны вельмі сумняваліся ў тым, што ў глыбіцы, у звычайнай вёсцы, можна наладзіць нешта сур'ёзнае. І ўсё ж нам, прадстаўнікам грамадскай Камарова, удалося пераканаць і першых і другіх. Вось адзін з нашых аргументаў: цэнтры па падтрымцы прадпрымальніцтва ў вёсцы не варта адкрываць у вялікіх гарадах ці ў сталіцы. Іх месца ў вясковай мясцовасці, там, дзе жывуць патэнцыйныя дробныя бізнэсмэны. Шмат было спрэчак і з нагоды статусу нашага цэнтра. Міністэрства эканомікі настойвалі на камерцыйнай форме. Зноў давлялося пераканаць у тым, што ў нашай сітуацыі зарабляць грошы незначыма ці вельмі складана. Быць камерцыйнай структурай і адначасова рэалізоўваць сацыяльныя задачы надзвычай складана ды ўвогуле няправільна. А гадоўная мэта цэнтра, нагадаю, развіваць аграгурызм, а не турызм увогуле. І жыццё пацвердзіла нашу пазіцыю.

ВЁСКА... У ЦЭНТРЫ ВІЦЕБСКА

Тут дзятва пакатаецца на арэлях часоў бабуляў, а дарослыя будуць выпякаць хлеб, змогуць павучыцца майстэрству ў рамесніцкай...

Вёску з этнаграфічным ухілам задумалі пабудаваць у самым цэнтры старажытнага Віцебска, на берагах Віцбы.

Афіцыйна гэты этнаграфічны праект мае назву «Славянская вёска». Ходзіць пра этнаграфічны парк, можна будзе убачыць сапраўдныя сляянскія дамы, якія традыцыйна будавалі ў Беларусі, ва Украіне, у Польшчы. Таксама паставяць тут таты, тыповыя для побытавай сляянскай архітэктуры Літвы і Латвіі. Цікава, што сапраўдныя дамы хочучь перавесці ў Віцебск з прыгранічных раёнаў. У цэнтры незвычайнай вёскі паставяць калодзеж як сімвал агульнасці традыцый і культуры народаў, якія стагоддзямі жылі побач. Гасцям вёскі прапануюць паспрабаваць нацыянальныя стравы, купцы нацыянальныя сувеніры. Сваё майстэрства прадэманструюць рамеснікі. Дзятве, безумоўна, спадабаецца этнаграфічны гульнявы куток. Хлопчыкі і дзяткі змогуць пакатацца на спецыяльна створаных арэлях, якімі карысталіся яшчэ іх дзядзі і бабулі. Такія «атракцыёны» традыцыйнымі былі ў мінулыя стагоддзі.

Уздзел у розных этнаграфічных святках і абрадах стане магчымым у вёсцы з этнаграфічным ухілам. Кіраўніцтва віцебскага гарвыканкома падтрымала гэтую па-свойму нестандартную ідэю энтузіястаў — прадстаўнікоў беларускай фірмы. **Аляксандр ПУКШАНСКІ.**

Сёлета спайняецца 5 гадоў з моманту адкрыцця ў вёсцы Камарова Цэнтра развіцця сельскага прадпрымальніцтва.

Мы яшчэ на пачатку нашага шляху — чুলі ад замежных партнёраў, што для камерцыйнага поспеху неабходна мець нейкі адзін «гадоўны бізнэс», які б цягнуў за сабой іншыя бізнэсы. Для сябе тады вырашылі: аграгурызм — гэтае тое, што лепш за ўсё можна развіваць у курортным Мядзельскім раёне. Мы наведвалі суседнюю Літву, Польшчу, у прыватнасці, Мазурская азёры, на свае вочы убачылі, як там наладжана гэта справа. Але ці кожная вясковая сям'я, якая жадае займацца аграгурызмам, здольная зрабіць такое турнэ за мяжу, каб пераняць вопыт? Вядома, не. Таму мы набылі хутар, прывялі тату ў парадка, зрабілі яе прывабнай і камфортнай для прыёму турыстаў... Гэты хутарок мы і паказваем цяпер — як узор для тых, хто жадае пераабсталяваць уласную ці набытую вясковую хату пад жыллё і адпачынак для турыстаў з горада.

У 2005 годзе мы ўпершыню ўдзельнічалі ў рэспубліканскім конкурсе парку, які праводзіла міністэрства прыродных рэсурсаў і аховай навакольнага асяроддзя. І занялі першае месца, ды яшчэ атрымалі прэмію ў 6,5 мільёна рублёў — на той час небагацый грошы. Дарэчы, членуў журы, прадстаўнікоў міністэрства здзівіла тое, што на аднаўленне парку не было выдаткавана ніводнага рубля з бюджэту. На наступны год міністэрства вырашыла правесці ў нас чацвёрты рэспубліканскі экалагічны форум. Зразумела, гэта было прыемна, які і тое, што ў працэсе падрыхтоўкі да яго дзяржава ўклала ў Камарова паўтара мільярда рублёў. Вось так мы прайшлі шлях ад міні-гранта ў 500 долараў да сур'ёзных дзяржаўных інвестыцый. А наша вёска, між іншым, нават і не цэнтр гаспадаркі.

Многія з нашых гасцей часам не хавалі здзіўлення: як гэта ў вас атрымліваецца? Усё не вельмі складана, калі людзі зацікаўлены ў канчатковым выніку, калі кожны займаецца сваёй справай. Скажам, адзін праводзіць экскурсіі на Блкітныя азёры, другі заняты прыгатаваннем вячэры з мясцовым каларытам і г. д. На мой погляд, толькі сумеснымі намаганнямі ў вёсцы можна зрабіць запатрабаваны турыстычны прадукт. Аб чым і сведчыць досвед Камарова. Акрамя таго, мы пастаянна вучымся ў людзей больш спрактыкаваных і дасведчаных, у тым ліку і нашых замежных партнёраў. У немцаў, напрыклад, мы падгледзелі ідэю мікра-ГЭС. Яе залучцілі гэтай вясной. Энергія мікра-ГЭС выкарыстоўваецца для частковага вулічнага асвятлення сядзібна-паркавага комплексу. У хуткім часе ў памяшканні над мікра-ГЭС плануем усталяваць млын, каб забяспечваць мукой мясцовую пяхарню... Нешта перанялі ў палякаў, нешта ў літоўцаў. Важная задача ці адказ на пытанне: дзе браць грошы на развіццё тэрыторыі? Паверце, у нас не залато, а брыльянтавае заканадаўства па аграгурызме. Іншая рэч, як яго ўмела і з выгадай выкарыстаць. Нам гэта, як мне здаецца, зрабіць удалося.

Апошнім часам нам грэх скардзіцца на мясцовую ўладу, якая нас цяпер больш разумее, падтрымлівае і, думаю, павяжае. У нас усталяваліся нармальныя дзелавыя адносіны з райсаветам і Свірскім сельсаветам, Мядзельскай інспекцыяй па падатках і іншым дзяржаўнымі ўстановамі. Але такое стаўленне трэба было заслужыць. У нас гэта заняло не адзін год. І сёння нашу вёску добра ведаюць у шмат якіх рэспубліканскіх структурах. Думаецца, невяпадкова Мінскі аблвыканком прыняў рашэнне аб стварэнні ў Камарове перашую ў краіне бізнэс-інкубатора па аказанні комплексу паслуг у сферы аграгурызму.

Запісаў Леанід ЛАХМАНЕНКА.
Мядзельскі раён.

НЕАПТЫМІСТЫЧНАЯ АРЫФМЕТЫКА

ВОСТРЫЯ ВУГЛЫ «НІЧЫЙНАГА» ЖЫМЛЯ

Як эфектыўна разабрацца з безгаспадарнымі будынкамі?

Прызнаемся, дэмаграфічная сітуацыя ў глыбіні застаетца досыць складанай. У лічынках населеных пунктах адзначаецца натуральны прырост жыхароў, але ў большасці вёсак смяротнасць, на жаль, перавышае нараджальнасць. У выніку адбываецца старэнне насельніцтва. Гэта трывожная тэндэнцыя цягне за сабой мноства праблем, у першую чаргу звязаных з арганізацыяй належнага абслугоўвання пажылых (медыцынскага, гандлёвага, бытавога сэрвісу).

У вёсках хатэджа можна сустрэць нярэдка, вонкы якіх перакрываюцца дошкамі. Гэтыя будынкы засталіся без гаспадароў, яны хутка разбураюцца, а колішнія сядзібы растураюцца пустазеллем. У асноўным так адбываецца ў глухмені, дзе нерухомаць не карыстаецца попытам. Але якім чынам можна вырашыць праблему?

Адказ, здаецца, відавочны: разбіраць хаты, якія не маюць гаспадароў, а ў часткі выкарыстоўваць, напрыклад, пад сельгасгаспадарчыя палеткі. У Мінскай вобласці адпаведная работа праводзіцца даволі актыўна. На працягу апошніх некалькіх гадоў гаспадаркам было перададзена больш за 51 тысячу гектараў такіх земляў. (Найбольшая колькасць — у Валожыцкім, Клецкім, Салігорскім, Капыльскім, а таксама Маладзечанскім раёнах.)

У той жа час на асобных тэрыторыях такі варыянт «не пайшоў». Значыць, не існуе агульнага «рэцэпта». Але чаму? У Нясвіжскім

раёне імкнучца ўвасабляць комплексны падыход да вырашэння актуальнага пытання.

— Знос жылля, якое знаходзіцца ў аварыйным стане, і рэкультывацыя такіх прысядзібных участкаў — надзвычай адказная задача сярод мерапрыемстваў па навіядзенні парадку на зямлі, — заўважае старшыня Лявонавіцкага сельскага Савета Сяргей Шчарбач. — Кожны сельсавет мае свае шляхі яе вырашэння. Дзесяці нагрукта кладзецца на сельгаспрадпрыемства, іншыя больш спадзюцца на бюджэтныя сродкі, работы ажыццяўляюцца таксама з прыцягненнем сродкаў уласніка альбо асобаў, якія маюць права на спадчыну. Здарэчы, што ў асобных выпадках будынкы разбіраюцца вясковымі на дрывы. Але нярэдка выкарыстоўваюцца ўсе згаданыя спосабы — у залежнасці ад канкрэтнай сітуацыі.

На тэрыторыі Лявонавіцкага сельсавета 12 вёсак і 1,2 тысячы жыхароў. 12 тысяч тыповы расклад для большасці тэрыторыі. Тут знаходзяцца 565 прысядзібных гаспадарак. А пустых дамоў амаль што палова ад колькасці тых, якія маюць гаспадароў — 238. Пагадзіцеся, не надта аптымістычная «арыфметыка».

Каб прывесці да ладу безгаспадарныя падворкі, патрэбны доўгі час. І сродкі. Грошы выдаткоўваюцца, але далёка не ў тых памерах, якія неабходныя. Па падліках Сяргея Шчарбача, на правядзенне комплексу работ па зносе, пахаванні і рэкультывацыі адной сядзібы патрабуецца ад 5 да 10 мільёнаў рублёў. Канкрэтная сума залежыць ад многіх фактараў — плошчы участка, коль-

касці аб'ектаў, наяўнасці дрэў і кустоў і г. д. Рэальна ж на знос дома выдзяляецца каля 530 тысяч рублёў. Іх хапае толькі на тое, каб раскідаць безгаспадарную хату. Каб разабрацца з падмуркам (не кажучы ўжо пра распрацоўку ўчастка), сродкаў не застаецца. Вось і атрымліваецца, што работы па навіядзенні парадку на закінутых сядзібках расцягваюцца на некалькі гадоў. Магчыма, калі б сродкі былі больш сканцэнтраваныя, то такой сітуацыі не ўзнікла б.

Цяпер з безгаспадарнымі падворкамі ў пераважнай большасці выпадкаў разбіраюцца сельскія выканкамы. Па дапамогу яны звяртаюцца да сельгаспрадпрыемстваў. Гаспадаркі падчас масавых палых работ проста не могуць выдзеліць патрэбную тэхніку, паколькі ўвесь парк задыячынены на палетках. Таму работы на безгаспадарных будынках, як правіла, праводзяцца ў міжсезонне — з восені па вясну.

— Для паспяховага і хуткага выканання работ патрэбныя магчымасці бульдозер, экскаватар, а таксама вышка альбо кран і ручны інструмент (бензапілы, кустарызы), — пералічвае Сяргей Шчарбач. — Звычайна ўсіх гэтых аграгатаў мы не маем. У сельвыканкаме ёсць трактар, але механізатара даводзіцца наймаць да гадзоров. Я лічу, што ў кожным раёне абавязкова павінна быць спецыялізаваная арганізацыя, якая б займалася выкананнем адпаведных работ. Акрамя ўпарадкавання закінутых сядзіб, гэтыя спецыялісты могуць дапамагчы вясковым у апрацоўцы прысядзібных участкаў, рамонце жылля, ачысці калодзежаў і г. д. Так

што работы ім хопіць.

Адпаведныя участкі могуць быць створаны і пры жыллёва-камунальных службах, зеляніадах, меліярацыйных прадпрыемствах. Яны могуць фінансавацца з бюджэту, выкарыстоўваць сродкі гаспадарак, кроўдзённых рэсурсаў. Як варыянт для заробку — частку драўніны ад разабраных будынкаў, а таксама выкарчаваных дрэў і кустоў можна рэалізоўваць на дрывы. Сяргей Шчарбач лічыць, што неабходна максімальна скараціць тэрміны прызнання жылля безгаспадарным (маюцца на ўвазе тыя домаўладанні, якія не лічацца ў органы рэгістрацыі і ў якіх няма гаспадароў ці асобаў, здольных прэтэндаваць на спадчыну).

Работы на закінутых сядзібках павінны весціся па вызначанай тэхналогіі — у залежнасці ад таго, як надалей будзе выкарыстоўвацца рэкультываваны ўчастак (будуўніцтва, уключэнне ў севазаврот і інш.). У Лявонавіцкім сельсавете складзены поўны рэестр пустых дамоў. 45 з іх адносіцца да катэгорыі аварыйных (зносам трэба займацца ў першую чаргу). Паралельна з «пералісам» жылля абмяраліся прысядзібныя участкі, была зроблена ацэнка прымянення гэтых палеткаў. У выніку атрымалася, што не выкарыстоўваюцца даволі значныя плошчы — 16 гектараў.

— 29 прысядзібных участкаў апрацоўваюцца часткова альбо ўвогуле застаюць закінутыя, — з горыччу заўважае Сяргей Шчарбач. — Звычайна вясковым выдзяляецца да 50 сотак зямлі.

А НЕ ШКОДЗЬ! ЗАПОЗНЕНАЕ ПАКАЯННЕ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Пасля 6 месяцаў неапатлы камунальных паслуг паўстае пытанне аб высяленні даўжніка (калі ён найменшы жылля, а не яго ўласнік). Адпаведнае рашэнне прымае суд.

— Да ўласніка кватэры мы можам прымяніць усе меры, акрамя высялення, — патлумачыла Галіна Цімафееўна. — На 1 кастрычніка гэтага года з усіх сталічных даўжнікоў 63 працэнты складалі менавіта ўласнікі. З наймальнікам ЖЭСам працаваць лягчэй — больш рынкова ўздзеяння. Дзейнае заканадаўства вызначае, што перасяленцы грамадзяніна можна ў жыллё меншай плошчы, якое адпавядае ўсім спажывецкім стандартам. Калі мы высяляем упартага неплацельшчыка з двухпакаёўкі ў аднапакаёвую кватэру, мы павінны яму там і ўнітаз паставіць, і ванну, і мінімальны рамонт забяспечыць.

НЕАПРАЎДАНАЯ ЛАЛЬНАСЦЬ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Пасля 6 месяцаў неапатлы камунальных паслуг паўстае пытанне аб высяленні даўжніка (калі ён найменшы жылля, а не яго ўласнік). Адпаведнае рашэнне прымае суд.

— Да ўласніка кватэры мы можам прымяніць усе меры, акрамя высялення, — патлумачыла Галіна Цімафееўна. — На 1 кастрычніка гэтага года з усіх сталічных даўжнікоў 63 працэнты складалі менавіта ўласнікі. З наймальнікам ЖЭСам працаваць лягчэй — больш рынкова ўздзеяння. Дзейнае заканадаўства вызначае, што перасяленцы грамадзяніна можна ў жыллё меншай плошчы, якое адпавядае ўсім спажывецкім стандартам. Калі мы высяляем упартага неплацельшчыка з двухпакаёўкі ў аднапакаёвую кватэру, мы павінны яму там і ўнітаз паставіць, і ванну, і мінімальны рамонт забяспечыць.

За 9 месяцаў гэтага года ў сталіцы на высяленне і перасяленне было пададзена 202 справы ў суд, а выселена толькі 28 чалавек. Гадоўная прычына — у горадзе недахоп свабоднага жылля з дзяржфонду. Улічыце яшчэ, што кандыдата на высяленне трэба загадаць (за 3 месяцы) папярэдзіць аб высяленні, і калі ён часткова пагісіць пазыку, то справа з высяленнем прыпыняецца. Былі выпадкі, калі пры перасяленні ў жыллё меншай плошчы жылцы пратэставалі супраць наваўленага суседства, і даўжнікі разам з пажыткамі даводзілася вяртаць назад.

— Перад намі пастаўлена задача за год на 30 працэнтаў знізіць запозначнасць за камунальныя паслугі. Мы лічым, што для гэтага неабходна зрабіць больш жорсткія меры ўздзеяння на неплацельшчыкаў, — гаворыць Галіна Каспярыч. — Мы рэгулярна выходзім з прапановамі ўнесці змяненні ў Жыллёвы Кодэкс.

Прапануем, у прыватнасці, скараціць тэрміны неапатлы, за якія прадугледжваецца высяленне, з 6 месяцаў да трох, а таксама папярэджаваць аб высяленні не за 3 месяцы, а за адзін. Акрамя таго, трэба нейкія меры прымаць і да ўласнікаў даўжнікоў — таксама разглядаць пытанне аб іх высяленні. Тут магчымы і продаж гэтага жылля з аўкцыёну для пагашэння запозычанасці. Яшчэ адна наша прапанова — утрымліваць з неплацельшчыкаў больш за палову заробку на пагашэнне дагоў.

Пакуль што ў нас неапраўдана лальнае заканадаўства ў дачыненні да ўпартых неплацельшчыкаў. Таму атрымліваецца, што работнікі ЖЭСаў, якія маглі б больш увагі надаваць клопату аб жылльным фондзе, павінны траціць свой працоўны час на наведванне кватэр, на састануленне папярэджанняў, на абзвон кватэр неплацельшчыкаў.

Інга МІНДАЛЁВА.

з ЖУРНАЛІСЦКАГА БЛАКНОТА

ГАЛОЎНАЕ БАГАЦЦЕ ТЫПОВАГА СЕЛЬСАВЕТА

Старшыня Нарутавіцкага сельскага Савета Бярозавіцкага раёна Алена Мікіціч доўга і падрабозна распавядала пра справы сельсавета, пра будаўніцтва і дарогі, медыцынаса, культураны, сацыяльнае абслугоўванне насельніцтва, а потым нечаканна парала: «Напішыце лепш пра людзей — гэта наша гадоўнае багацце. Наш сельсавет невядлікі, шмат у чым тыповы. Але ў шасці населеных пунктах жыве столькі цікавых асобаў, шчырных працаўнікоў, сапраўдных герояў, што пра многіх з іх і кнігу скласці было б не грэх».

Ганаровая жыхарка Пляхяўчыны

Ніна Мікалаеўна Трускоўская цяпер шчаслівая маці чацвярых дзяцей, бабуля сямі ўнукаў і прабабуля дзясяці праўнукаў. Яна былая калгасная свінкарка. Уяўляю сабе, што было б, каб на яе расповед пра працу ў 50-я — 60-я гады запрасілі цяперашніх маладых заатахнікаў, ветэрынараў са свінакомплексу, дзе работнікі носяць спецвопратку і праходзяць перад зменай санпрапуску. У іх валасы дуба сталі б, а нехта, можа, і не паверыў бы. Бо ў часы маладосці Ніны Мікалаеўны корм для свіней гатавалі на вогнішчы, вяду бралі з канавы. А малых нованароджаных парасят, здаралася, яны, свінкаркі, грэлі за азухай пад ватушкай. Так і працавалі, атрымлівалі прывагі, захоўвалі статак і дамагаліся рэ-

кордных паказчыкаў у працы. І на пачатку 70-х Ніна Трускоўская была ўзнагароджана ордэнам Працоўнага Чырвонага сцяга. Лічыла, што высокая ўзнагарода абавязвае, і пасля яе атрымання працаваць старалася яшчэ лепш. Так і шчыравала ў жывёлагадоўлі да самай пенсіі. А гады два таму Ніну Мікалаеўну запрасілі на раённае свята, прысвечанае Дню работніка сельскай гаспадаркі. Як хвалявалася тады, які выбраць касцюм, нават раілася сябе старэйшымі ўнучкамі. А сядзела побач з самым заслужаным чалавекам сваёй гаспадаркі, які і яна, ганаровым калгаснікам калгаса «Ніва», былым яе старэйшай Іосіфам Язерскім.

Міхнавіцкія браты-суседзі

Міхнавічы — самая маленькая вёска сельсавета. Тут жыве 41 чалавек. Яна і раней не лічылася асабліва вялікай. Але навакол было шмат хутароў. На адным з іх нарадзіліся Васіль і Яўгена Велісевичы. У сям'і было пяць братоў і сясцёр гэтай сям'і потым рэзваліся шукаць сваёй долі ў розных краях. А Васіль пайшоў вучыцца на трактарыста — ды так і застаўся ім назаўсёды. 40 гадоў Васіль Данілавіч працаваў на трактары. Пачынаў яшчэ

на цяжкіх — гусенічных, потым араў-сеўя на калёсных. Узнагароджаны медалём «За доблесную працу». Яўген замалада трохі папрацаваў ва Украіне, а потым вярнуўся ў родныя мясціны. Браты па чарзе ажаніліся. Дарэчы, у абодвух жонкі да падняў машыну і матацыкл, мае немалую гаспадарку. А цяпер гэтану вельмі рады. Заўсёды ёсць магчымасць дапамагчы па гаспадарцы, коні-брак, напрыклад, можна трымаць аднаго на дзве сямы. У Яўгена трое дзяцей, у Васіля — двое. Прыехалі да аднаго дзедзі, унукі — у абодвух свята, прыехалі да другога — тое самае. А на вялікія свята ўсе збіраюцца разам.

Аксана з Нарутавічаў

Гэтану маладую, энергічную, прывабную, вясёлую жанчыну жыццё не заўсёды радавала і пеціла. Нарадзілася і вырасла Аксана Мартыновіч у суседняй Пляхяўчыне, скончыла школу, засталася працаваць у вёсцы, уладкавалася лабаранткай на ферму. Потым сустрэла хлопца, выйшла замуж, нарадзілася дзве дачкі. Але сямейнае жыццё не заладзілася, і Аксана засталася адна з дачкамі. Спраўлялася б, каб заўсёды была актыўнай, баявой і мужнай. Калі і плакала часам у падушку, ніхто гэтага не бачыў. Калі раптоўна памерла яе маці, Аксана адразу забрала да сябе Волю, яе дачку ад другога шлюбу. Вось так і стала адна гадаваць трох дзячат... Старэйшая, Марынка, пасля 10 класаў

першы раз пайшла на ўсе летнія канікулы працаваць у палюводчую брыгаду. І за лета атрымала граматы і прэмію. Сама Аксана Анатольеўна на жыццё ніколі не наракала. Дом у яе заўсёды чысты і ўтульны, падворак патанае ў кветках, гаспадарыня водзіць машыну і матацыкл, мае немалую гаспадарку. А колькі гадоў таму сустрэўся на яе шляху чалавек... Мікалай працавае вадзіцелем у СВК «Нарутавічы». Тры гады таму ў іх нарадзілася дачушка Снежана. І цяпер Аксана — шчаслівая маці чатырох дачак і руплівая гаспадыня дома.

Доўгі шлях узнагароды

У маленькай вёсачцы Варажбыты Лобовы Несцераўна Пукала — шануюны чалавек. Яна працавала ў калгасе жывёлаводства, выгадавала трох сыноў. Зараз, паводле яе слоў, ад усялякіх хваробаў і немачаў ратуецца толькі працай на ўласным падворку. Любоў Несцераўна лічыць, што самым заслужаным чалавекам у іх Варажбітах быў Мікалай Хвядчэна, які нядаўна, на жаль, памёр.

Мікалай Міхайлавіч прайшоў ваіну, а яго заслужаная ўзнагарода — ордэн Чырвонай Зоркі — знайшла героя толькі праз 55 гадоў. Да ордэна салдат быў прадстаўлены ў 1945-м, але нейкая з паперуў згубілася. Словам, пошукі згубленай ўзнагароды занялі больш за паўстагоддзя. І толькі ў 2000 годзе

ветэран з Варажбітоў, былы кулямётчык, на свята Перамогі першы раз прышліпіў ордэн. Пасля ваіны шмат гадоў Мікалай Хвядчэна ўзначальваў калгасную будаўнічую брыгаду. У роднай і навакольных вёсках засталася шмат дамоў, пабудаваных яго рукамі. І сваю хату да дошчачкі ён зладзіў сам, нават працаваў уласнаручна — для гэтага прайшоў «курс падрыхтоўкі» спрактыкаваных пяхікоў. З жонкай Марыянай пражылі ў згодзе амаль 60 гадоў.

Чалавек-эпоха з Аніцэвічаў

У жыцці Зіновія Калістратавіча Вялянцэвіча адлюстравалася біяграфія ўсёй былой вялікай краіны. Яе толькі ў роднай вёсцы Зіновія дэдавалася, што немцаў ідзе ваіной, пайшлі калаць супрацьтанкавыя раўкі. 15-гадовы падлетак шчыраваў амаль нароў

Купіў новы аўтамабіль — купляй праязны?

Унумары за 25 жніўня мы вывазілі на чыстую ваду ныводных на руку перагончыкаў б/б (былых у карыстанні) аўтамабіляў. Сёння ж падрыхтуем да непрыемнасцяў, якія зусім нечакана можа паднесці новая машына.

Наш чытач Юры С. са Жлобіна, які практычна год таму набыў аўтамабіль з нулявым пробегам у адной з мінскіх кампаній, дагэтуль вымушаны ездзіць на грамадскім транспарце.

Новенькая іншамарка, набываючы ў крадцы ў канцы лістапада, радаваў Юрыя С. Кривога больш за два месяцы. Трэцяга лютага рухавік аўтамабіля з прабегам у 3580 кіламетраў даў збой. У той жа дзень засмучаны аўтаўладальнік на эвакуатары даставіў свайго «железнага князя» ў сэрвісны цэнтр кампаніі.

— Знаходзіўся я там да сямі гадзін вечара, — распавядае Юры. — За гэты час не пачуў ад механіка ніводнай прэтэнзіі ў свой адрас адносна тэхнічнага стану машыны.

Прадзвоняць дзень мужчыну прапалі на экспертызу, ініцыятарам якой выступіла кампанія-прадавец. Паводле слоў Юрыя, знімалі рухавік з аўтамабіля і злівалі з яго ўсе вадкасці ў каністры да таго, як прыбылі эксперты.

Вынікі экспертызы спажывец атрымаў, прынамсі так ён паведаваў у сваім лісце, толькі трэцяга чэрвеня. Прычына паломкі, згодна з заключэннем эксперта, — наўнянасць вады ў матарным масле.

— Спецыялісты фірмы сцвярджаюць, што я, чалавек з тэхнічнай аднадушчай, які мае 15-гадовы стаж эксплуатацыі аўта, наўмысна наліў у рухавік вады, — абурэацца Юры. — Хоць, здаецца, за дзевяць дзён, пакуль аўтамабіль знаходзіўся на тэхстанцыі, дада магла з'явіцца дзе загодня. У лісце, які я атрымаў ад прадаўца, чорным па белым напісана, што напалькі я парушыў правільна эксплуатаваць, гарантыя на мой аўтамабіль не распаўсюджваецца. Я ж эксплуатаваў яго строга па інструкцыі, застрахаваў у вяршыне «поўнае каска», пакаўда на ноч на платнай станцыі.

Згодна з законам, на працягу гарантыйнага тэрміну спажывец мае права, калі ў аўтамабілі былі неаднаразова выяўленыя недаходы, вярнуць яго ці замяніць. На практыцы ж не ўсё так гладка. Прадавец можа абанкуравацца ці па нейкіх іншых прычынах ануляваць ліцэнзію. Кама ў гэтым выпадку выстаўляць прэтэнзіі?

Сёлета, з уваходжаннем у сілу новай рэдакцыі Закона «Аб абароне праваў спажывцоў», працаваць з дылерамі стала прасцей, — адказвае Аляксандр Кажамячонок. — Цяпер адказнасць за продаж няякаснага аўта нясуць не толькі прадаўцы, але і пастаўшчыкі, і вытворцы гэтай маркі машыны. Гэта павінен ведаць кожны, хто вырашыў набыць новы аўтамабіль. Хачу акцэнтаваць увагу чытачоў яшчэ на некалькіх істотных момантах:

! Адно з патрабаванняў, каб гарантыя на аўта захавалася, — усё тэхнічнае абслугоўванне павінна ажыццяўляцца ў адным і тым жа сэрвісным цэнтры. У тым ліку самыя дробныя работы.

! Аб месцы і часе правядзення экспертызы спажывец павінен быць праінфармаваны пісьмова і папярэдне, каб ён мог рэалізаваць сваё законнае права прысутнічаць пры яе правядзенні.

! Спажывцы вызваляюцца ад выплаты дзяржапошлінаў па іскахых заявах аб парушэнні іх спажывецкіх правоў.

! Нават на тавары, на якія наогул не вызначаны гарантыйны тэрмін, спажывец мае права выстаўляць прэтэнзіі прадаўцу на працягу двух гадоў.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Зараз машына знаходзіцца на сэрвісе. Кампанія-прадавец згодна правесці ремонт, які абядаецца спажывцоў у суму больш як 5 тысяч еўра. Юры, наколькі я зразумела, не збіраецца апуськаць рукі і плануе адстойваць свае правы да канца.

Каментарый дае начальнік юрыдычнага аддзела ГА «Спажывец» Аляксандр КАЖАМЯЧОНОК:

— Пунктам 9 артыкула Закона «Аб абароне праваў спажывцоў» вызначана, што экспертыза паводзіцца толькі пасля правяркі якасці вады, у выпадку узнікнення паміж пакупніком і прадаўцом спрэчкі аб наўнянасці недахопаў тавару і прычынах іх узнікнення. Як вынік з ліста, да правядзення экспертызы прадавец з нагоды звароту спажывца пачынаў не выказваць. Аднак, выклікае сумненне абгрунтаванасць прызначэння дадзенай экспертызы. Больш таго, выклікае нараканні і факт разуміаплектавання аўтамабіля да таго, як прыбылі эксперты. Гэтыя абставіны могуць укаваць на парушэнне парадку абору прыкладваў і пробаў для парайнальнага даследавання. А гэта, у сваю чаргу, ставіць пад сумненні вынікі эксперта. Істотным парушэннем з'яўляецца і перавышэнне тэрмінаў правядзення экспертызы. Палажэнне аб парадку правядзення

экспертызы тавараў дазваляе праводзіць даследаванне на працягу месяца, але ніяк не чатыры. Законна ж «Аб абароне праваў спажывцоў» вызначаныя яшчэ больш жорстка межы. Так, максімальны тэрмін для задавальнення асобных патрабаванняў спажывца (пры неабходнасці правядзення экспертызы) не можа перавышаць 14 дзён з дня падачы заявы. Фактычна па законе за 14 дзён прадавец павінен паспець правесці і правярку, і экспертызу і выканаць патрабаванні аб суразмерным пам'яшэнні кошту ці вяртання грошай за тавар неналежаў якасці. Валкіта, як правіла, прыводзіць да таго, што прадаўцу тавару за кожны дзень пратэрміноўкі. Менавіта па гэтай прычыне я рэкамендую звартацца з прэтэнзіяй у пісьмовай форме, каб было пачынаць даследаванне таго, калі і што вы патрабавалі.

У гэтай няпростай сітуацыі хутчэй за ўсё апошняе слова будзе за судом (Юры С. згадаў, што плануе падаваць іск). Большасць жа падобных канфліктаў, паводле слоў Аляксандра Кажамячонака, вырашаецца ў дасудовым парадку. Аляксандр Кажамячонок па радзё ў прамым эфіры дае парадзі

спажывцам. Не так даўно маладая жанчына, пачушы яго выступленне, звярнулася на гарачую лінію ГА «Спажывец».

Яе гісторыя не зусім стандартная. Напярэдні яна набыла ў аднаго дылера новы аўтамабіль. На радзяхці адрозж паехал а ДАІ рэгістраваць машыну. Назад у сэрвісны цэнтр жанчыну разам з новым аўтамабілем даставіла служба экстраннай эвакуацыі. Там высветлілася, што акумулятар разрадзіўся, бо быў дрэнна замацаваны. Механікі выправілі хібы і ўзялі за паслугу 31 800 рублёў.

— У гэтай сітуацыі гарантыйны рамонт павінен быць правесці бясплатна, — адзначае Аляксандр Кажамячонок. — Але ж механікі ўбачылі, што жанчына зусім не разбіраецца ў тэхніцы і вырашылі нажыцца на наўнянасці. Яны зрабілі спажывцоў крайнімі, скажаўшы, што яна, «напэўна, ездзіла з дрэнна зачыненымі дзверцамі ці калотам». Паваняны спажывцоў, слова «наўнянасць» — гэта пустое слова. Трэба яшчэ даказаць, што вы парушылі ўмовы эксплуатацыі.

ГА «Спажывец» дапамагімо напісаць жанчыне прэтэнзію адносна аднаўлення парушэння правоў. Літаральна на днях прадавец цалкам кампенсавалі ўсе выдаткі.

Падобныя негатыўныя водгукі наокуп якасці новых і бліскучых аўта не абмяжоўваюцца прыведзенымі прыкладамі. Дастаткова зайсці на аўтафорумы. Вось толькі некаторыя вытрымкі. «Набыў машыну за 52 тысячы долараў. Ці лічыць хто-небудзь нармальным, што такі дарог аўтамабіль дзвядзецца праз год перафарбоўваць». «На новай машыне праяздзіў крыху больш за пяць месяцаў. Убачыў «жучкі» (пузыркі лака-фарбавая пакрыццё) на дзвярах. І гэта пры прабегу 7 500 кіламетраў. Экспертыза паказала, што дэфекты з'явіліся ў выніку няякаснай падрыхтоўкі аўтамабіля да афарбоўкі. У сэрвісным жа цэнтры казалі, што гэта не гарантыйны выпадкі».

Для таго каб вярнуць грошы, пакупніку нярэдка даводзіцца прайсці праз шэраў комплекс даследаванняў экспертаў-аўтааўтэнтыкаў. Праўда, у іх спажывцоў гатовыя змагацца за свае правы ў сферы паслуг, кую ў нашай краіне неслучайна яшчэ называюць дасканалай, несучы дадатковыя матэрыяльныя выдаткі без 100-працэнтнай гарантыі іх кампенсатцы. Тым не менш, здаецца, апусціць рукі раўназначна таму, што дазволіць прадаўцам рабіць усё, што ім закахчацца.

Надзея ДРЬЛА.

ПАЖАР У ГОРЛЕ

Напэўна, няма чалавека, які кожны раз у жэці не ведаў, што такое ангіна. Цяжка глытаць, высокая тэмпература, дрыжкі, высокая тэмпература, дрыжкі, высокая тэмпература... На ангіну часцей хварэюць дзеці дашкольнага і школьнага ўзросту і дарослыя да 35—40 гадоў, асабліва ў асенні і вясенні перыяды. Аднак незалежна ад узросту гэта немажліва прывесці да цяжкіх ускладненняў на сэрцы, уставаляць, нырках, печані.

Ведаючы каварства хваробы, у дзяцінстве нашы бацькі выклікалі доктара нават пры нязначным недамаганні, палі малаком і мёдам — выходзілі, адным словам. Сёння нам «няма калі» сябе так дглядаць, таму, закахчыўшы ў аптэку і схапіўшы пару-тройку антыбіётыкаў, мы «гасім» і тэмпературу, і... сваё здароўе. Падобнае да дэра не дзвядзе. Наспех пабарозы вострае цяжчэ танталіту (ангіны), забываем пра тое, што не выкараці прычыну — мікробу, якія выклікалі хваробу. Яны «затаіліся» толькі на час і, як толькі мы страцілі пільнасць, адрозж ж зьявіцца аб

сабе чарговай атакі на горла. З часам мы нават прывыкаем да тэпнага дыскамфорту ў горле. Тэмпературы ўжо няма, але запаленне, якое праходзіць вяла — гэта міна замаурджанага дзеяння. Частая ангіна без прывіліага лячэння нярэдка прыводзіць да поўнай страты здольнасці міндалін самастойна змагацца з інфекцыяй. У выніку апошняга зусім бесцэрымоннае праінае ўнутр. Адвечнае пытанне — выдаліць ці не выдаліць міндаліны — хвалюе многіх. Не спяшайцеся з аперацыяй. Не забудзьце гэта праходзіць бяспледна для арганізма. Заўважана, што ў пацыентаў, якім выдалілі міндаліны, часцей развіваюцца хранічныя фарынгіты, ларынгіты і бранхіты. Яны больш схільныя да прастудных захворванняў, бо ахоўны бар'ер ад уварвання інфекцыі аслаблены (міндаліны ўдзельнічаюць у фарміраванні імунітэту). У свае перыяды на паколавя ў сэрцы, уставах або паясніцы? А вы стараецеся хутчэй забыць пра гэта. І дарэмна! Гэта могуць быць першыя «званочкі» таго, што хвароба набірае абароты, павольна, але ўпэўнена зава-

ўваючы ваш арганізм. Часцей за ўсё пры хранічным танзіліце абстраваюцца рэматызм і артрыт, у жанчын часам парашуацца менструальны цыкл. Субферальная (37°) тэмпература цела (асабліва ўвечар) становіцца вашым нармальным станам. Як вынік — павышаная стамляльнасць, ранішня слабасць, неспакойны сон і адсутнасць апетыту. Усё гэта прыкметы бактэрыяльнай інтэакцыі, якая пачалася ў арганізме. Вы пачынаеце шукаць прычыну, і добра яшчэ, калі своечасова наведзеце доктара і ён прызначыць вам лячэнне.

Нярэдка ж, захварэўшы на ангіну, мы займаемса самалячэннем. Абамаўшы шыю цёплым шалікам робім паласанкі, інгаляцыі, нават самі сабе «прапісваем» антыбіётыкі. Хадзіць толькі ўноч, папярэдне накіраваўшы на бактэрыялагічнае даследаванне — мазок з міндалінаў, можа вырашыць, чым лячыць. Калі вядомы ўзбуджальнік, можна выбраць той антыбіётык, які на яго кадзейнае. Вельмі эфектыўныя дадатковыя фізіяпрацэдурі, прамыванне спецыяльнымі лекавымі растворами. Толькі пры комплексным падыходзе можна спадзявацца на поўнае вызалчэнне.

Часам тэрапія бывае настолькі эфектыўнай, што на 3—4ы дзень чалавек пачынае адчуваць сябе практычна здаровым. Аднак катэгарычна забараняецца ў гэты час кідаць лячэнне і выходзіць на працу, наведваць заняткі ў навуальнай установе. Запалены працэс яшчэ далёка не завершаны, многія сістэмы арганізма альо аслабленыя, альо знаходзяцца ў стане значнай перабудовы (у тым ліку, імунітэт). Каб пазбегнуць зрыву прыстасавальных механізмаў (працей, развіцця ускладненняў), неабходны перыяд аднаўлення, які працягнецца яшчэ некалькі дзён. У гэты час будучь вельмі дарэчы збалансаванае харчаванне, пасляабедныя адрывінак, паўнацэнны сон.

Ішчэ адна важная акалічнасць — ангіна заразна, таму хворому лепш адвесці асобны пакой, не пускаць да яго дзвяней і пажылых людзей, у якіх на перыяд хваробы ніхто не павінен карыстацца.

Падрыхтавала
Вольга ЦЫБУЛЬСКАЯ.

ДЗЕ ЧОРТ НОГІ ЗЛОМІЦЬ?

Адказ на гэтае пытанне дакладна дае віцебскі карэспандэнт «Звязды» — на берагах віцебскага Дуная!

Такою назву мае ручай, што цячэ ў доўгім і шырокім яры. Вельмі брудны, мелкі гэты ручай. Карэспандэнт пабываў тут разам з работнікамі пракураторы Кастрычніцкага раёна Віцебска. Менавіта з пракурорамі таму, што ўжо нямаю людзей траўмаваліся ў яры. Адзін нядаўна загінуў.

Гапееў яр, дзе і цячэ ручай Дунай, — у самым цэнтры Віцебска. Яр мясцовыя жыхары называюць чортавым месцам. І ўсё адно сюды прыходзяць... Знаходзіцца ён паміж праспектам Фрунзэ, дзе сядра індшана знаходзіцца і знакамы Летні амфітэатр, і вуліцы «Прадзві».

Дзіўна, што натуральнага пешаходнага моста тут цераз яр няма. Людзі дзесяцігоддзямі ходзяць па так званай эстакадзе калектара, гэта дазваляе эканамічна шмат часу. Са школы ўсім нам вядома — самы кароткі шлях — прама. Вось і ходзяць па прамоі. Калі ў абыход — мінімум хвілін дваццаць спатрэбіцца. Ды і толькі тым, хто даволі хутка ходзіць. Астатнім яшчэ больш. Калі ехаць на транспарце, трэба з перасадкай.

Лесвічныя маршы, якія вядуць да «моста», пратнілі — дзіркі, няроўнасці, металічныя элементы нейкія... З вялікай і тоўстай трубы перыядычна выцякаюць нечыстоць. Як кажуць, і чорт тут ало зломіць. Не спыняе усё гэта тых, хто тут ходзіць, нават, калі цёмна. Як і таблічкі, якія папярэджаюць, што хадзіць тут нельга ў сувязі з аварыйным станам канструкцыі (на фота). Нельга сказаць, што гарадскія ўлады не ў курсе праблемы. Але, каб «ператрава» была поўнаасцю беспечнай, па сіцільных падліках спецыялістаў, трэба мінімум 1,5 мільярд рублёў. А дзе ўзяць?

Аляксандр ШАДУРА гаоўны інжынер Віцебскага водаканала, якому і належыць калектар, адзначае, што трэба хоць бы саму трубу адрамантаваць, што ў цэнтры «моста» — ёй ужо больш за 40 гадоў. «Лакальныя» рамонты часцей за ўсё ў цэлым не даюць станоўчых вынікаў...

Пад эстакадай — ручайна, на берагах якой нейкі хлам. Выкідаюць сюды нават плямакны халадзільнікі. І як данеслі? Каб спусціцца ўніз з высокіх берагоў, трэба яшчэ вельмі пастарацца. Асабліва восенню і вясной, калі травы і лужы.

Недалёка ад гэтай «народнай» пешаходнай пераправы ёсць яшчэ адно тэхнічнае збудаванне, на якім пракладзены кабелі электразабеспячэння. Кабелёныя лініі праклялі ў 1960 годзе. Цяпер яны на балансе Віцебскага гарадскога РЭЗ. Раз у раз паўгоддзе спецыялісты гэтай паважнай арганізацыі павіны праводзіць агляды тэхнічнай трасы. І робяць. Але чамусьці раней не заўважалі, што акрамя «правадоў», ёсць на «моцыці» нейкія вяржукі, нават пахярныя рукавы.

— На вяржукі і пахярныя рукавы грамадзяне з взышлі пад чатырохпавярховыя домы скакалі ўніз — рабілі імправізаваныя «тарзанкі», — расказвае карэспандэнт «Звязды» старшы памочнік пракурора Кастрычніцкага раёна Віцебска Ларыса МІШАНСКАЯ. — Нядаўна адзін з такіх аматараў экстрэму ў выніку скакчы пры дапамозе пахярнага рукава атрымаў цяжкія траўмы і ў той жа дзень памёр ужо ў бальніцы. Дарчы, медыкаў выклікаў яго таварыш, які знаходзіўся ў неўвядзеным стане.

Дык паглядзіце ўніз, каб дабрацца да металічнай канструкцыі, трэ-

ба вельмі пастарацца — ногі проста зломіць. Нейкім чынам дабраўліся. Вызначана, што тут скакалі і няпоўнагадовыя і ўжо дарослыя людзі. Зразумела, на цяроўную галаву такіх дзікумі ў галаву не прыйдуць.

Паводле слоў работніка пракураторы, загінулым было ўсго толькі 18 гадоў. І на ўліку ў інспекцыі па справах няпоўнагадовых знаходзіўся, і ў каролава. Дарчы, ляжыцца адмаўляюцца.

— Пасля трагедыі былі прыменены меры пракурорскага рэагавання, — працягвае старшы памочнік пракурора. — Хоць, якія ні былі б «рэкамэндацыі», у першую чаргу бесчэнасць людзей залежыць ад іх саміх. Кажэцца пра агароджы? Дык, хто вельмі жадае, любую агароджы пералезе...

— Цяпер мы пільна сочым за тым, каб ніхто не скажа з гэтага збудавання, — расказвае «Звязды» начальнік інспекцыі па справах няпоўнагадовых аддзела ўнутраных спраў адміністрацыі Кастрычніцкага раёна Віцебска Вячаслаў ПЯТКУН. — Спецыялісты арганізацыі электразабеспячэння пра абязьвова дакладваюць нам пра вяржукі і іншае, калі вы-

являць гэта на канструкцыі... На жаль, Гапееў яр, у адрозненне ад берагоў ракі Віцьба, якія вельмі актыўна дабраўпарадкоўваюцца ў апошнія некалькі гадоў, напэўна, яшчэ доўга будзе цакаць да сябе ўвагі. Маецца на ўвазе добраўпарадкаванне.

Думаецца, што праблема магла б вырашыцца значна танней і прасцей. Чаму б намэрч не паставіць высокія агароджы на шляху да збудаванняў? З дзвярма металічнымі, каб да іх маглі б дабрацца толькі спецыялісты. З вяротамі та тэхнікі, калі трэба будзе яе выкарыстоўваць.

Тэхнічна немагчыма? Ды ўсё магчыма, калі да вырашэння праблемы падысці комплексна. Калі сыходзіць з берага яр, падлічы спецыяльна — па пяць хвілін воем чалавек накіроўваліся на тую ж эстакаду. Не звяртаючы ўвагі на таблічкі, усталяваныя і замацаваныя ў некалькіх месцах з папярэджаннем, што праход забаронены. Усё адно ходзіць. Нават з дзвямі. І не пужаюцца? Пакуль...

Аляксандр ПУКШАНСКІ.
Фота аўтара.

У Расіі зарэгістраваны першыя выпадкі смерці ад грыпу H1N1

У Расіі афіцыйна зарэгістраваны першыя ахвары грыпу H1N1, перадае РІА Навіны. Паводле інфармацыі Генэраля Анішчанкі, ад гэтай інфекцыі памерлі дзве жыхаркі Чыты ва ўзросце 29 і 50 гадоў. Да гэтага выпадкі смерці ад грыпу H1N1 афіцыйна ў Расіі не рэгістраваліся.

Паводле звестак Анішчанкі, першая памерлая жанчына, жыхарка Забайкальскага края ва ўзросце 29 гадоў, была шпіталазаваная 19 кастрычніка. Другая памерлая, жанчына 50 гадоў, была шпіталазаваная ў той жа дзень і праз двое сутак памерла ў краёвай бальніцы.

У абедзюво жанчын быў лабараторна пацверджаны грып А/H1N1. Паведамляецца таксама, што адна з памерлых знаходзілася на познім тэрміне цяжарнасці, дзіця менавіта выратаваць не ўдалося.

Гаоўны санітарны ўрач таксама паведаміў, што з уздымам сезоннай захваральнасці на грып і ВРВІ сітуацыя з новым грыпам ускладнілася ў шэрагу рэгіёнаў Расіі. «Гэта, перш за ўсё, Чыта, Хабароўскі край, Сахалін, адзначаецца рост захваральнасці ў Амурскай вобласці», — скажаў ён.

Паводле звестак Анішчанкі, у цэлым па Расіі на вечар 26 кастрычніка было зарэгістравана больш як 1,3 тысячы выпадкаў грыпу H1N1. Рошн за папелу захваральны баланс зарэгістраваны новым грыпам унутры краіны.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Мінскі горадской тэрытарыяльнай фонд гасударственнаго імушества сообщат о проведении открытого аукциона по продаже находящихся в коммунальной собственности города Минска акций открытых акционерных обществ. Аукцион состоится **16 декабря 2009 г. в 11.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Прадавец — Мінскі горадской тэрытарыяльнай фонд гасударственнаго імушества, г. Мінск, пр-т Незавіскасці, 8.

Заявления на участие в аукционе с прилагаемыми к ним документами принимаются с 9.00 до 17.00 с **29 октября по 30 ноября 2009 г.** по адресу: г. Минск, пр-т Незавіскасці, 8, каб. 227, кон. тел. (017) 200 20 89.

Для участия в аукционе необходимо предоставить: заявление на участие в аукционе по установленной форме;

юридическим лицам — резидентам Республики Беларусь — копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации и их подлинники для заверения их копий Фондом, представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель) — доверенность, копию выданной Министерством финансов Республики Беларусь лицензии на право осуществления профессиональной и биржевой деятельности на рынке ценных бумаг (профессиональным участникам рынка ценных бумаг);

индивидуальным предпринимателям — копию свидетельства о государственной регистрации и подлинник для заверения копии Фондом;

представителям физических лиц — резидентам Республики Беларусь — нотариально заверенную доверенность; юридическим лицам — нерезидентам Республики Беларусь — легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена не ранее 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иное равнозначное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения;

представителям юридических и физических лиц — резидентов Республики Беларусь — легализованную в установленном порядке доверенность;

документ, подтверждающий согласие антимонопольного органа на совершение сделки, в случаях, установленных законодательством Республики Беларусь.

При подаче документов на участие в аукционе физические лица, представители физических и юридических лиц представляют копию документа, удостоверяющего личность, и его подлинник для заверения его копии лицом, принимающим документы.

Участником аукциона перечисляется задаток в белорусских рублях в размере 10 процентов от общей начальной цены заявленных лотов на р/с 364200000015 в ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Минск, код 795, УНП 100048181 Мінскі горадской тэрытарыяльнаго фонда гасударственнаго імушества не позднее 30 ноября 2009 года. Заверенная банком

копия платежного поручения, подтверждающая внесение задатка, предоставляется Продавцу в течение двух рабочих дней со дня перечисления задатка.

Выигравшим торги на аукционе по каждому предложенному лоту признается участник, предложивший наиболее высокую цену; внесенный им задаток учитывается при окончательных расчетах за приобретенные им акции. В случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в лоте подано только одним участником, то лот продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

При прохождении заключительной регистрации участники аукциона уведомляются о сумме затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения и на проведение оценки рыночной стоимости акций согласно утвержденной фондом смете фактических расходов на организацию и проведение аукциона, а также о порядке и сроках их возмещения.

Договор купли-продажи акций заключается в течение 10 календарных дней со дня проведения аукциона с участником, выигравшим торги.

Получить более подробную информацию об открытых акционерных обществах, акции которых предлагаются для продажи, ознакомиться с их проспектами эмиссии и годовыми балансами по состоянию на 1 января 2009 г. можно по адресу: г. Минск, пр-т Незавіскасці, 8, каб. 227, кон. тел. (017) 200 20 89.

№ лота	Наименование открытого акционерного общества (ОАО), местонахождение	Размер уставного фонда, штук акций	Номинальная стоимость акции, рублей	Доля коммунальной собственности в уставном фонде ОАО		Предлагается для продажи		Наличие 10 % и более акций уставного фонда у юридических и физических лиц
				%	количество акций, штук	%	количество акций, штук	
1	ОАО «Торгзавитие», г. Минск, ул. Вильямса, 45	97 016	400	17,72	17 187	17,72	17 187	—
2	ОАО «Падзвэ», г. Минск, ул. В. Хоружей, 166	25 006	156 000	12,58	3 145	12,58	3 145	два юридических лица
3	ОАО «Зембин», г. Минск, ул. Золотая горка, 12	81 215	9 694	48,27	39 202	48,27	39 202	одно физическое лицо
4	СОО «Минский завод автомобильной комплектации», г. Минск, ул. Лынькова, 123	2 070 437	5 000					

Той самы лось, які прабег даўка ад майго сховішча.

Фотарэпартаж

Магілёўскія людзі ў ГАЛІВУДЗЕ

Афармленне дакументаў перад паляваннем і пасля яго — службовы абавязак егера і Мікалай ВАЙЦЯХОВІЧ яго строга выконвае.

«ХВАРОБА» ПА ЛІЦЭНЗІІ

Паляванне. Ёсць людзі, для якіх гэтае слова азначае куды больш, чым разумее яго большасць насельніцтва. Недарэмна кажуць, што палюўнічага можа зразумець гэты самы. Нават жонкі не заўсёды здольныя спасцігнуць псіхалогію свайго абранніка, калі тыя знаюць з хаты на некалькі дзён. І дзеля чаго — мокнуць ды мерзнуць? А калі ў хаце палюўнічы не мужык, а жонка, напрыклад (здараецца і такоў)? Гэта ўжо нікуды не вярта! Нават увіць цяжка, каб жанчына «фанцэла» ад маркі ружжа ці велічыні калібры патрона, а мужу было гэта ўсё адно. Найчасцей, калі жонка сярэбу з палюўнічай стрэльбай, значыць і муж яе гэты ж «хворы» да старажытнага промыслу. Як, напрыклад, Ларыса і Аляксандр Загародніч з Барысава. Яшчэ невядома, хто з іх больш «хварэе». Толькі ў брыгадзе палюўнічых слова сям'я не існуе, гэта дома — муж, жонка. На паляванні ўсе роўныя, не зважаючы на пол, ты — стралок. Адзін для ўсіх інструктаж па тэхніцы бяспекі і патрабаванне бездарнага выканання правілаў палявання. Кожны чуе, бячыць і цісне на курок толькі сам.

Калі егер Дзісенскага лясгаса Мікалай Ваіцяховіч загадаў паведаваць па тэлефоне, што на чарговым паляванні будзе цікавая кампанія, ён напэўна меў на ўвазе і палюўнічых Загародніх, і прадпрымальніка з Браслава, і жыхароў Наваполацка, і нават аматараў-мінчукоў. Для аднаго дваццацігадовага юнака гэтым разам было першае паляванне, а ў старэйшага ў гэтай кампаніі пенсіянера Анатоля Стомы з яго саракагадовым палюўнічым стахам лік цяжка, каб жанчына «фанцэла» ад маркі ружжа ці велічыні калібры патрона, а мужу было гэта ўсё адно. Найчасцей, калі жонка сярэбу з палюўнічай стрэльбай, значыць і муж яе гэты ж «хворы» да старажытнага промыслу. Як, напрыклад, Ларыса і Аляксандр Загародніч з Барысава. Яшчэ невядома, хто з іх больш «хварэе». Толькі ў брыгадзе палюўнічых слова сям'я не існуе, гэта дома — муж, жонка. На паляванні ўсе роўныя, не зважаючы на пол, ты — стралок. Адзін для ўсіх інструктаж па тэхніцы бяспекі і патрабаванне бездарнага выканання правілаў палявання. Кожны чуе, бячыць і цісне на курок толькі сам.

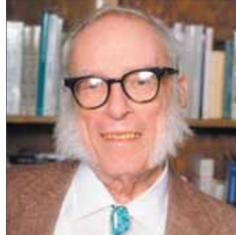
Брыгада палюўнічых дружна нясе сваю здабычу — казулю.

Цяпер модна і кожны можа пры дапамозе мабільніка «увекавечыць» сябе на фоне трафэя.

Дазволены па ліцэнзіі адстрэлі адной казулі і двух дзікоў і ў нашай, амаль з дваццаці чалавек, брыгадзе, адбыўся паспяхова. Палюўнічы радаваліся сваім трафэям. Егер быў задаволены, што яго прагнозы спраўдзіліся і не ўзнікла няштатных сітуацый. Толькі, напэўна, адзін я застаўся незадаволены сваімі «трафэямі», бо лось, якога заганшчыкі выгналі з бярэзнік, прабег даўка ад майго схованкі. Зноў перакананы, што фотапаляванне значна складаней за звычайнае, хоць і не трэба аніякай пуцёўкі і ліцэнзіі.

Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара. Міёрскі раён.

Айзек АЗІМАЎ — вядомы амерыканскі пісьменнік-фантаст і навуковец. Яго продкі жылі ў мястэчку Пятровічы, калі да рэвалюцыі размяшчалася на тэрыторыі Клімавіцкага павета Магілёўскай губерні. Потым памежныя Пятровічы трапілі ў склад Гомельскай губерні РСФСР, а цяпер сяло знаходзіцца ў Шуміцкім раёне Смаленскай вобласці Расіі.

Айзек нарадзіўся ў 1920 годзе. А вельмі хутка брат маці, які яшчэ да рэвалюцыі з'ехаў у Амерыку, даслаў ліст сваякам і прапанаваў ім перабрацца за акіяна. Час быў цёмны і страшны, а таму Азімавы адважыліся на далёкі пераезд. Так у 3 гады Айзек стаў эмігрантам.

У сваёй аўтабіяграфіі Азімаў пісаў, што не можа знайсці на геаграфічнай карце родныя Пятровічы, і толькі падчас службы ў амерыканскай арміі на падрабязнай карце СССР ён знайшоў родную вёску.

Гэта адно з самых старажытных паселішчаў на Смаленшчыне, вядомае ад пачатку XV стагоддзя. Напрыканцы XIX стагоддзя там налічвалася каля тысячы жыхароў, а цяпер — толькі 265.

На пачатку мінулага стагоддзя ў Пятровічах жылі юрэй і беларусы: адны гандлявалі і займаліся рамёствамі, іншыя — сялянскай працай, але жылі ў згодзе. Дзед і бацька Айзека гандлявалі жытамі. Яны не былі заможнымі людзьмі, але жылі нядрэнна. «Ніколі не ведалі пагармаў», — узгадваў пісьменнік словы свайго бацькі.

2 снежня 2010 года ў Пятровічах будучы аднаццаці 90-годдзе з дня нараджэння Айзека Азімава, якога могуць лічыць земляком і жыхары Магілёўшчыны.

Ірвінг БЕРЛІН — знакаміты амерыканскі кампазітар, аўтар гімна «Божа, блаславі Амерыку!» і самай касавай песні мінулага стагоддзя «Белае Раство».

Іго сапраўднае імя — Ісідор Бялін альбо Ізраэль Бэйліні (наводзе розных крыніцаў), і ён расказаў у сваіх інтэрв'ю, што нарадзіўся ў Магілёве!

Хоць дзеля справядлівасці трэба адзначыць: пазней Берлін па-ведамляў, што родам з Табоўска. Дзе тут праўда — дакладна невядома, аднак хутка пасля нараджэння будучага кампазітара сям'я пераехала ў Талачын (гэта якаясь недалёка ад Магілёва) і адтуль выправілася ў Нью-Ёрк.

Яго бацька быў кантарам (галюўным спеваком) — магчыма, што і ў магілёўскай синагозе. Яго сын гадаваўся на Манхэтэне: разнісю газеты, спяваў на вуліцы, працаваў афіцыянтам у кавярні, а ў Першую сусветную вайну стаў ляхаўцам.

Музычнай адукацыі ў Ісідора не было, ён правучыўся толькі 2 класы ў звычайнай школе. Але ён напісаў сотні песень, музыку да двух дзясяткаў кінафільмаў і прыкладна столькі ж брадвейскіх мюзіклаў. Калі ўпершыню Бэйліні паспрабаваў надрукаваць песню, то наборшчыкі сказалі яго прозвішча: кампазітар увайшоў у гісторыю пад прозвішчам Берлін.

Песня «Белае Раство» была напісана ў 1942 годзе і прададзена ў колькасці 30 мільёнаў асобнікаў. Сам Берлін ніколі свята Нараджэння Хрыстова не адзначаў, таму што ненавіта ў гэты дзень памёр ад загадкавай хваробы яго нованараджаны сын.

Ірвінг ажаніўся з Эліна Макей: яе бацька, тэлефонны магнат і адзін з самых заможных людзей Амерыкі, нават выкрасліў дачку з завяшчання ў знак непрыняцця гэтага шлюбу. Аднак, нягледзячы на трагедыю на самым пачатку сумеснага жыцця, Эліна і Ірвінг прабылі разам 62 гады. Бэйліні памёр у сне праз год пасля смерці жонкі, ва ўзросце 101 год.

Дарчы, гісторыя жыцця Ірвінга Берліна галіўудзавы Спілберг, але яму падалося, што ажыццўленне «амерыканскай мары» лепш па-чаць з Сібіры — гэта больш эфектна, чым нейкія беларускія карані.

А сам **Стывен СПІЛБЕРГ**, як цяпер пішуць, мае таксама беларускае паходжанне. Нібыта ў рэжысёра, стваральніка культурных фільмаў, далёкі продкаў быў з вёскі Мышкавічы Кіраўскага раёна. У тры часы гэта было невядома мястэчка, а сёння аграпрадкам Мышкавіч вядомы на ўсю Беларусь як цэнтр знакамітай сельскай гаспадаркі — калгаса «Рассвет».

Аднак потым той продкаў Спілберга асеў на Украіне, а таму нашы суседзі-украінцы лічаць Стывена сваім вядомым земляком. Праўда, мультфільм Спілберга «Амерыканскі хвост» (1986) распавядае пра сям'ю Мышкавіч, якая выправілася ў эміграцыю ратавацца ад страшных рускіх катог. Галоўны герой Фіцвал выправіўся ў Амерыку, дзе «няма катогі і ўсе вуліцы вымаханыя сырарам». Можна, гэта намяк толькі на жыццё Ірвінга Бэйліна, але і на лёс уласнай сям'і?..

Усе Чаву сы ганарача сваімі вядомымі на ўсё свет землякамі — галіўудскімі актэрамі **Кіркам і Майклам ДУГЛАСАМІ**. Іх продкі па прозвішчы Даніелавічы на працягу некалькіх стагоддзяў жылі ў гэтым невядомым мястэчку непадалёк ад Магілёва.

Бацька Кірка і дзед Майкла Гершалы займаўся вознітвам. Ён перавозіў людзей і грузы з Магілёва і назад: у адзін бок — за рубель. Справы ішлі нядрэнна, сям'я мела каля чыгуначнай станцыі каменны дом (у пачатку мінулага стагоддзя ва ўсіх Чавусаў было ўсяго 3 каменныя дамы) і вялікую падсобную гаспадарку. Дарэчы, жылі Даніелавічы побач з сям'ёй Маневіч, адкуль былі знакамітыя савецкія разведчыкі Лёва Маневіч, чым імем цяпер названа вуліца ў цэнтры Магілёва.

У 1910 годзе Даніелавічы сарваліся з месца ў пошуках лепшага жыцця. У Амерыцы Гершалы спачатку даваліся працаваць ануцікам, але з цягам часу ён стаў нябедным чалавекам і, кажуць, нават прыязджаў у гоці да магілёўскіх сваякоў у 1931 годзе. Долары на савецкай мяжы адабралі, а з касцюмаў пакінулі толькі адзін, які і стаў падарункам брату на вяселле.

У 1916-м у США нарадзіўся хлопчык Ісур, які потым стаў Кіркам Дугласам і атрымаў вядомасць за ролі Спартака і Адисея. Пра кар'еру яго сына Майкла няма патрэбы пісаць — гэтага выбітнага актэра ведае ўвесь свет.

Пасля вайны зносіны амерыканскіх і беларускіх сваякоў перапыніліся зусім — сувязі былі зруйнаваны часам і боязно непрыемнасцю на савецкім баку. Але калі і адкрылася жалезная заслона, то дваюродны пляменнік Кірка і траюрадны брат Дугласа, які жыўе цяпер у Магілёве і не хоча пільнай увагі да свайго асобы, не стаў ніякім знакамітым сваяком. Хоць сустрача яшчэ можа адбыцца, і тады магілёўцы з задавальненнем сустраў бы Кірка Дугласа, калі б той усё ж сабраўся прыпацьці да магілы продкаў.

Дарчы, побач з Чавусамі, у вёсцы Галавенчыцы, яшчэ ёсць людзі, якія могуць паказаць, дзе стаяла хата продкаў **Артыяла ШАРОНА** і дзе нарадзіўся яго маці. Бацькі Шарона пазнаёміліся ў Тыфілісе, дзе вучыліся ва ўніверсітэце. Калі сталі наступаць бальшавікі, яны пераехалі ў Палесціну. Іх сын Артыяла стаў прамёр-міністрам Ізраіля, але з 2006 года знаходзіцца ў коме. Аднак гэта гісторыя ўжо іншая, не галіўудскага кшталту, хоць і магілёўскімі каранямі. Свет цесны, ці не так?

Падтрымвала Ілона ІВАНОВА.

Серыя чацвёртая: Мядзельшчына

толькі жыць у вёсцы, але і валодаць там жыллем. Без гэтага немагчыма зарэгістравацца, узяць крэдыт, легальна прымаць турыстаў... Пытанні было шмат, і пошук адказаў на іх шукальнікі Новай зямлі часова адклалі. І вось, пасля «трэцяй серыі» Лідзія Уладзіміраўна звярнулася да іх праз рэдакцыю ў другі раз.

«...Час вызначыцца, — пісала яна. — У хлопцаў усё атрымаецца, калі ёсць жаданне працаваць. Але без стартавага капіталу — ні туды, ні сюды. Я прапанаваў добры варыянт, які зніме палову праблем і амане не патрабуе выдаткаў. ...Ад Мінска да нашай вёскі прыкладна 130 кіламетраў, дарогі асфальтаваныя. Але вельмі зручна і надорага ехаць па чыгуначу. На электрычных да Маладзечна, а ў 8,30 дзельне «Маладзечна—Полацк», і ў пачатку аднаццацігадзай выхадзіце на паўстанку «Ілава», ад якой прыкладна 1 км да вёскі Яцкавічы і столькі ж да майго цяперашняй вёскай Баркоўшчына, дзе я жыў адна...»

Паўстанак знаходзіцца ў 100 м ад малаўнічай ракі Сэрвач. Паміж Яцкавічамі і Баркоўшчынай ёсць прамысловы цэнтр нашага раёна — вёска Ілава, дзе працуе віватэка, на якой выпускаюць віно, сок, па-відла і чыпсы. У некалькіх кіламетрах ад Ілава Будслаў — сімпатичны аграпрадкам і цэнтр сельсвавета з трыма крамамі, кавярняй, амбу-

Гаспадарчыя пабудовы ў нармальным стане (не падушаныя, стрэжы не цяжкія, проста запушчаныя, бо жылі не вельмі працавітыя кватэранты). Цудоўная вялікая новая пуця на дзве паловы, у адну шмат можа улезці сена, у другую — нават трактар і ёмістасці са збожжавымі да Маладзечна, а ў вельмі запушчаным стане і сотак 20 ці больш сенакосу каля пуні. А ў Баркоўшчыне, дзе я жыў, мы з сям'яй маею трэці гектары замілі для вядзення ўласнай падсобнай гаспадаркі. Сынны сабралі трактар МТЗ, ёсць плуг 2-корпусны, дыскі, бароны, акучкі, прычэл. Сеюм у асноўным збожжавыя — прыкладна 1 гектар, астатняя зямля — сенакос і выпас. Бульба — вельмі працаёмкая культура і мы яе не садзім.

Дык вось, першая частка бізнес-плана ў вас ёсць, і яна не патрабуе ніякіх укладанняў, калі хоць крыху паддзіце ў Яцкавічах усё ваша. Калі, як вы думаеце, прыкліце сэрца, дык з цягам часу купіце ў нас і карыстаўся на здароўе. А вы — юнакі разумныя, перспектывныя, здольныя на добрыя ідэі, дык, можа, пад вашым мудрым кіраўніцтвам мы так разгорнемся, са здзіўленасцю, замучаныя гарадскім тлумам онакі і дзурчаты натоўпкам паедуць да вас адпачываць у цішыні на прыродзе, без нейкіх там «наваротаў». А вы іх пастацеце свежай трусцінай, юшкай з рыбы, якую яны самі зловяць, грыбкімі,

толькі лідара і разумнай арганізацыі працы... Прыездзіце, убачыце усё на свае вочы і рашайце. Канкурэнты ў радыусе 60 км няма!»...

Паехалі, — сказаў Аляксей, выслушавшы ліст Лідзіі Уладзіміраўны. Праз пяць хвілін ён набраў нумар яе тэлефона, а праз тыдзень Аляксей, Павел і група звяздоўцаў у складзе двух чалавек — адзін піша і адзін здымае — садзіліся на маладзечанскую электрычку а палове сямёй раніце. Толькі Косця не змог на гэты раз паехаць — не адпусцілі з працы на мблэвай фабрыцы.

Трэба сказаць, што за ўсю вясеню гэта быў адзін з самых непагодлівых дзён. Тых самых, калі холад з Арктыкі паралізаваў дарогі ў Польшчы, а ў Беларусі са суткі прарылася месячная норма дажджоў, моцны вецер вырываў з рук пракожных парашоны і кідаў у праезную частку шпакі... Таму не дзіўна, што як ні чакала і ні хацела нас сустрэць

Але нас сустрэў цёплы прыгожым дом, звонку абштыты бяліткім сайцінгам, з маладым дабрадушным сабакам ля сімпатичнай буды-зрубчыку, з вясёлым, таксама маладой яшчэ і прыгожай гаспадыняй.

Клэцікі «з душами» толькі з печы, салата і камусі, кампот з агрысты і чарніца... Нам усю падалося, што ніколі і нічога смачнейшага за ўсё гэта мы не елі і не пілі. Няспешна размова-знаёмства за сталом, трошкі гарэлкі для сугрэву — і зноў пад халодныя дождж і вецер — аглядаць вёску Баркоўшчыну.

Было вырашана, што паўдома ў Яцкавічах па прычыне дрэннага надвор'я глядзець хлопцы пакуль не будуць. Хутар у Чартках, кіламетрах у сямі адсюль, зацкавіў іх куды больш. Так што, як заўсёды пры сустраччых, складзеныя звычайна намеры і прапановы былі трохі скаржэнаватыя. Аляксей і Павел былі вельмі ўдзячны Лідзіі Уладзіміраўне за прапанову дапамогі і не збіраюцца ад яе адмаўляцца, калі і сапраўды нешта тут абярэць, але ўсё ж такі ім хочацца набыць адразу ж нешта сваё, уласнае. Лёша нават прызнаўся, што трошкі грошай яму удалося сабраць за лета, праўда, ён разлічваў купіць на іх яшчэ і машыну...

Баркоўшчына, дзе жылі толькі дом Лідзіі Уладзіміраўны — вёска не проста малаўнічая, а нейкая нават пазычаная, адухоўленая. Можна, прычына ў засыпанай мокрым лістоў старарадуні бруквавацы, у тым, як размешчаны ў глыбіні старых садоў моцныя рэчы дамы, у блакітных крыжы на ўваходзе з яркаватым букетам кветак у акуратным букетніку... Але безумоўна — у адзіннай высокай жыхарцы. Жанчыне, якая ўсё прымае блізка да сэрца. І тое, што сабака не заходзіць у новую будку, і тое, што вяз рана скінуў лістоту і стаць цяпер голы сярэд дарогі, і тое, што нявестка прыслала такую цёплую, лебюзную пасылку — з крэмам ад зморшчын... Не дзіва, што і нашы хлопцы з іх марамі і планами сталі часткай жыцця гэтай усмешлівай і чулай жанчыны.

Для пачатку мы разглядаем дамы ў самой Баркоўшчыне. Той, што выглядае лепш за астатнія, не прадаецца. Яшчэ адзін вллікі дыхтоўны дом згарэў некалькі гадоў таму. А вось гэты невядомы праселы дамок можна, напэўна, было б і купіць. Калісьці гаспадары прапанавалі яго самой Лідзіі Уладзіміраўне...

Хлопцы пахадзілі па пакойчыку, аглядзелі сцены, печ, дах...

— Падмурак зусім згніў, — зрабіў выснову Лёша, — зрабіў выснову Лёша. Між тым, упершыню адчу-

Газетны серыял «У пошуках Новай зямлі»

валася, што месца хлопцам спадабалася: бялюднасць, кравядзі вакол і сама вёска, нягледзячы ні на што — жылая, са сваім характарам і непаўторнасцю. Паша і Аляксей не спыняліся, па прычынотай вілгачцы траве прайшлі да амаль разваленай пуні, потым, гэтак жа задумана па двары...

— Есць яшчэ адзін дом, магчыма, і яго можна было б купіць, — прамавіла Лідзія Уладзіміраўна, што хлопцы глядзяць такія лядшчыя хаткі. — Пойдзіце? — Натуральна!

Гэты дом бачны адразу, як толькі збочаеш з чыгуначкі да Баркоўшчыны. Ён знаходзіцца не ў самой вёсцы, а на некааторай адлегласці ад яе —

Наводзіць Мы звярнулі на яго увагу яшчэ на шляху сюды. Безумоўна, запушчаны, шэры, з выламанымі дзвярыма і выбітымі вокнамі, цалкам разабранымі гаспадарчымі пабудовамі... Але нешта ў гэтым доме, што прываблівае лоба, прымушала хлаліцца за фотаапарат, крана-ла дзату.

Дом гэты не расчараваў і тады, калі мы падышлі да яго бліжэй. — Падмурак тут лепшы, — зноў выказаў заключэнне Аляксей. — Зразумела, у ідэале яго трэба разабраць, пашырыць, зрабіць вышэйшым, можна нават на гэтым участ-

У бок Навагрудка Гэта паездка ажыццявілася, але без удзелу журналістаў «Звязды». І з сумнеўнымі, на погляд алопчы, вынікамі. Праўда, хлопцы з гэтым не згодныя. Што ж, паспрабуем аб'ектыўна выкласці факты. Спачатку было вырашана, што паездка абавязкова ўся тройца разам з карэспандэнтамі «Звязды» выправіліся на Капільшчыну шукаць дом. Там яны разгледзелі некалькі варыянтаў: дамы пад знос, дамы на продаж, участак пад будаўніцтва на беразе вялікага малаўнічага возера, кінуты ФАП і хутар. Некаторыя з гэтых варыянтаў, на думку журналіста, цалкам падыходзілі для таго, каб стаць базай для будучай аграбизнесу. Напрыклад, ФАП, участак на возеры і нават хутар, хоць ён і пакінуў сям'ю змрочных уражанняў. Аднак хлопцы вырашылі не спыняцца і назасяціць больш варыянтаў для разгляду. Яны збіраліся паехаць...

кіламетраў 150 атрымалася ў цэлым — нашы вандроўнікі зноў селі на электрычку і вярнуліся ў Мінск. Яны былі вельмі задаволены паездкай, але назіральнікі з боку газеты здзіўлена паіскалі плячымі і нават засумняваліся ў сур'езнасці намераў маладых людзей. Калі шчыра, то ў той момант падумалася, што «чацвёртай серыі» ўжо не будзе — пісаць няма пра што. Але тут у рэдакцыю газеты прыйшоў ліст...

3 Мядзельшчыны Бываюць у жыцці выпадкі, якія інакш, як цудам, не назавеш. Гэты — адзін з такіх. Напэўна, больш своечасова такі ліст атрымаць было немагчыма. Мала таго, што ён падтрымаў маральна ў няпросты перыяд жыцця аўтара гэтых радкоў, ён яшчэ і прапанаваў слухны бізнес-план для нашых герояў — шукальнікаў Новай зямлі.

Дзюняя падпісчыца «Звязды» Лідзія ШТУРА сочыць за крокамі алопцаў у кірунку да ўласнай аграбизнесу з самага пачатку. Гэта яна званіла ў рэдакцыю ў чэрвені і гатовая была даць ім у карыстанне задарма палову фінанскага дамка на ўскраіну вёскі Яцкавічы паблізу ад славуэтага Будслава, каб маладыя людзі маглі паспрабаваць свае сілы. Паша, Лёша і Косця не ўхваліліся адразу ж за гэту прапанову. Іх бянтэжыла, па-першае, што дома — толькі палова, г.зн., што за сценкай можа сеўседаі, якім ідэя з турмы можа не спадабацца. Па-другое, не ясным быў іх уласны статус у выпадку прыняцця прапановы Лідзіі Уладзіміраўны. Каб распачаць аграбизнесу, трэба не

якія яны самі збіраюць у лесе, што адразу за полем у Яцкавічах... З часам можна развесці козачак, каб атрымліваць карыснае малачкі і адпояваць змучаныя гараджан. Можна адкормліваць крыху свінёй, курэй, гусей, качак, індэюў — усё ўмовы ёсць, не хапае

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА. Фота Марыны БЕГУНКОВОЙ. в. Баркоўшчына Мядзельскага раёна.

ПРАЗ КАНТАКТЫ ПАЛІТЫЧНЫЯ ДА СУВЯЗЯЎ ЭКАНАМІЧНЫХ

Беларуская дэлегацыя разглядае міжпарламенцкі форум у Бухарэсце як своеасабліваю рэкламу айчынных інвестпраектаў

Парламенцкая дэлегацыя нашай краіны бярэ ўдзел у пасяджэнні Парламецкай Асамблеі Цэнтральна-Еўрапейскай ініцыятывы (ЦЕІ), якое праходзіць гэтымі днямі ў Бухарэсце.

— Абудзецца абмен меркаваннямі парламенцкіх дэлегацый па пытаннях, звязаных з занятасцю насельніцтва ва ўмовах фінансava-эканамічнага крызісу, развіццём інвестыцыйнага складальніка, — падзяляюць з журналістамі дэлегат ад ніжняй палаты парламента **Анатоль ПАУЛОВІЧ, намеснік старшынэ пастаяннай камісіі па прамысловасці, палітна-энергетычным комплексе, транспарце, сувязі і падпрэрымальніцтве.** — Наша краіна ў гэтым плане таксама мае інтарэс. У нас сур’ёзная праграма па развіцці інвестыцыйных складальнікаў, у тым ліку праграма развіцця энергетыкі. А мы ведаем, што ў Еўропе назіпашаны вельмі сур’ёзны вопыт па развіцці энергетыкі, асабліва ўзнаўляльнай, а таксама атамнай. Яго мы, безумоўна, бярэм на ўважэнне і праз парламенцкае вымярэнне перадаём у адпаведныя структуры, у прыватнасці, у Міністэрства энергетыкі, і гэта прыносіць плён. Міяркую, паведза ў Бухарэст і абмен меркаваннямі па гэтых пытаннях будзе ў дадатак да тых захадаў, якія мы зрабілі па развіцці інвестыцыйнага складальніка, для таго каб прыток інвестыцый у нашу краіну рос. Мы разглядаем сады форум як пэўную рэкламу; у Беларусі ёсць шмат інвестыцыйных праектаў, і мы хочам прыцягнуць нашых еўрапейскіх калег для таго, каб яны даялі да ведама бізнес-колаў тэа праграмы, якія сёння існуючы у нашай краіне. Таму што, асабліва апошнім часам, па прывабнасці бізнесу, інвестыцый у нашай краіне зроблена вельмі шмат, прынятыя проста безраздэнтныя захады па ўсіх кірунках. У тым ліку ў сувязі з унясеннем змяненняў у закон аб свабодных эканамічных зонах, там вельмі моцныя прэфэрэнцыі. Мы і надалей будзем спрашчаць падатковую сістэму, у тым самым ствараючы больш прывабны вобраз, каб замежныя краіны з большай энергіяй ішлі на наш рынак. Статыстыка, нягледзячы на крызіс, паказвае, што тэмпы росту замежных інвестыцый у нашай краіне растуць. Мы неяк стараемся вытрымліваць гэту планку ў 125 працэнтаў росту штогод, нягледзячы на цяжкасці. І кантакты з еўрапейскімі калегамі ў гэтым плане будуць дарочы.

Падчас работы парламенцкай структуры Цэнтральна-Еўрапейскай ініцыятывы спадар Паўловіч выступілі перад калегамі і падзелілі беларускім досведам у стварэнні ўмоў для прыцягнення інвестыцый. У беларускй дэлегацыі намерчаныя сустрэчы і перамовы з замежнымі калегамі, падчас якіх плануецца абмеркаваць ролю парламента ў змяншэнні ўплыву глабальнага эканамічнага крызісу ў рэгіёне ЦЕІ, стварэнне спрыяльнага інвестыцыйнага клімату.

ЭКАЛАГІЧНЫЯ НОУ-ХАУ

Пераймаем досвед лідараў у мінімізацыі ўздзеяння на клімат
Учора ў Стагольме праішла канферэнцыя па пытаннях змянення клімату, арганізаваная Паўночным Саветам сумесна з Паўночным інвестыцыйным банкам. У ёй узяў удзел Міхаіл Русыч — старшыня Пастаяннай Камісіі Палаты прадстаўнікоў па праблемах чарнобыльскай катастрофы, экалогіі і прыродакрыстанні, які таксама ўзначальвае дэлегацыю беларускага парламента па здзяйсненні кантактаў з Паўночным Саветам. На прадстаўнічым міжнародным форуме абмяркоўваліся канкрэтныя захады па барацьбе са змяненнем клімату, міжнародныя намаганні ў гэтай сферы, а таксама пытанні, звязаныя з падрыхтоўкай да ўдзелу ў 15-й Канферэнцыі краін-удзельніц Рамачнай канвенцыі ААН па змяненні клімату, якая мае адбыцца ў снежні ў Каленгагене. Там чакаецца прыняцце новага міжнароднага пагаднення, якое зменіць Кіёцкі праткол.

У рамках стагольмскага форуму плануецца, што падчас сустрч беларускага дэлегата з кіраўніцтвам Паўночнага Савета, палітыкамі Швецыі, заікачальнымі ў сумеснай рабоце па экалагічнай тэматыцы, будуць абмеркаваныя далейшыя крокі ў развіцці ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва і пашырэнні кантактаў.

Міхаіл Русыч прысягаў сваё выступленне на канферэнцыі вопыту Беларусі ў барацьбе з парніковым эфектам і звярнуўся да удзельнікау ў прапановы аб выпрацоўцы сумесных ініцыятыў, скіраваных на практычнае ўдзяненне Беларусі ў рэалізацыю кіёцкага і посткіёцкага механізмаў.

Для краіны Паўночнай Еўропы пытанні барацьбы з глабальным пацупленнем маюць прыярытэтнае значэнне. Менавіта гэтыя краіны з’яўляюцца лідарамі ў выкарыстанні вытворчых ноу-хау, заснаваных на прыпынках энергазберажэння і мінімальнага ўздзеяння на навакольнае асяроддзе. Таму супрацоўніцтва Беларусі з гэтымі дзяржавамі ўвоўяе ўзаемны інтарс і можа садзейнічаць хутчэйшаму ўкараненню ў нашай краіне энергаэфектыўных і «зялёных» тэхналогій.

Зоя ВРАНЦОВА.

Усход і Захад сышліся

Фактычнае аб’яднанне Беларусі адбылося 28 кастрычніка 70 гадоў таму — на Беларускім народным сходзе ў Бяластоку. Гісторыкі лічаць, што гэтая тая дата, якая дала адлік існаванню тэрытарыяльна цэласнай рэспублікі і заклала падмурак яе дзяржаўнасці. Але мы святкуем дзень яднання Заходняй і Усходняй Беларусі 17 верасня (калі пачаўся поход Чырвонай Арміі ў Заходнюю Беларусь) — гэта хутчэй сімвалічны момант. Аднак у 1939 годзе голас народа спрыяў утварэнню БССР. Як гэта было?

І соль, і газа, і любоў

«Пытанні Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі». Так называлася пастанова ад 1 кастрычніка 1939 г., якую прыняло Палітбюро ЦК ВКП(б). Яна складалася з 33 пунктаў. Першы пункт пастановы абавязваў склікаць Украінскі народны сход у Львове выбарнікау з абласцей Заходняй Украіны (тэрыторыя былых ваяводстваў Станіслаўскага, Львоўскага, Чарнопальскага і Луцкага) і Беларускі народны сход у Бяластоку выбарнікау з абласцей Заходняй Беларусі (тэрыторыя былых ваяводстваў Навагрудскага, Віленскага, Бяластоцкага і Палескага).

Гэтыя Народныя сходы павінны былі зацвердзіць перадачу памешчыцкіх зямель сялянскім камітатам; вырашыць пытанні аб характары ўлады, якая ствараецца; аб уваходжанні ў склад СССР (БССР); аб нацыяналізацыі банкаў і гэтай прамысловасці.

Менавіта гэтай пастановай прадпісвала прызначыць скліканне Народных сходаў на 26 кастрычніка 1939 г., а выбары праводзіць на аснове усеагульнага прамога і роўнага выбарчага права пры тайным галасаванні. Правам выбару ў Народныя сходы павінны карыстацца ўсе грамадзяне мужчынскага і жаночага полу, якія дасягнулі 18 гадоў, незалежна ад расавай і нацыянальнай прыналежнасці, веравызнання, адукацыйнага цэнзу, сацыяльнага паходжання, маёмаснага становішча і напярэдняй дзейнасці. У параўнанні з выбарчым законам Рэчы Паспалітай 1935 г. выбары ў Народны сход насілі больш дэмакратычны характар.

Адзін з пунктаў пастановы прадпісаў сакратарам ЦК КП(б)У (М.С. Хрушчоў) і ЦК КП(б)Б (П.К. Панамароўку) падрыхтаваць адпаведныя тэксты дэкларацыі, якія павінны быць прынятыя дэпутатамі Народных сходаў.

Астатнія пункты пастановы мелі характар дараўчання партыйным, военным, прафсаюзным, фінансавым органам па арганізацыі дапамогі ў стварэнні структур Савецкай ўлады і правядзенні кадравай палітыкі.

Адзін з пунктаў вызначыў цэны на соль, залпкі, газу і махорку на тэрыторыях Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны.

З камсамольскім прывітаннем

Пастанова Палітбюро ЦК ВКП(б) была абмеркаванa 2 кастрычніка 1939 г. на пасяджэнні Бюро ЦК КП(б)Б, на якім былі зацверджаны старшынэ Часовых упраўленняў абласцей і гарадоў. На тым жа пасяджэнні было вырашана накіраваць з БССР на працу ў Заходнюю Беларусь 700 камуністаў і 800 камсамольцаў. У мэтах арганізацыі выбару ў Народны сход у адпаведны камітат дэлегавала старшыню Прэзідыўма Вярхоўнага Савета БССР Н.Я. Наталевіча, старшыню Вярхоўнага Савета БССР Н.Г. Трэкаву,

сакратара Прэзідыума Вярхоўнага Савета рэспублікі Л.Е. Папкова. Н.Я. Наталевічу дараўчанам распрацаваць праект палажэння аб выбарах і падаць яго на абмеркаванне нарады старшынэ Часовых упраўленняў 4 кастрычніка.

Кі відаць, уся работа явлася па добра адпрацаванай у СССР сістэме падрыхтоўкі буйных партыйных і савецкіх мерапрыемстваў.

Усенародны плёбіцыт

Для правядзення выбароў было створана 929 округ з разліку 5 тыс. выбаршчыкау на акругу. Права вылучэння кандыдатаў у дэпутаты Народнага сходу атрымалі Часовыя Упраўленні гарадоў, сялянскія камітаты, сходы рабочых на прадпрыемствах, байцоў Рабочай гвардыі, прадстаўніоў інтэлігенцыі. Упершыню ў гісторыі Заходняй Беларусі жанчыны атрымалі права не толькі выбіраць, але і быць выбранымі.

Трэба адзначыць, што выбары ў Народны сход праводзіліся пры надзвычай высокай актыўнасці насельніцтва краю. З юрыдычна пункта гледжання гэта было ўсенародны плёбіцыт, пераважна большасць удзельнікаў якога выказалася ў падтрымку ўсталявання Савецкай ўлады, палітыкі правядзення радыкальных сацыяльна-эканамічных пераўтварэнняў, за ўз’яднанне беларускага народа ў адзінай нацыянальнай дзяржаве. У выбарах 22 кастрычніка 1939 г. з агульнай колькасці выбаршчыкау ў 2.763.191 чалавек у галасаванні ўдзельнічалі 2.672.280 чалавек (96,71 %)! За вылучэнных кандыдатаў прагаласавалі 2.409.522 выбаршчыкі. Супраць прагаласавалі 247.245 выбаршчыкау (9,3 %), прызнаныя несапраўднымі 14.932 бюлетэны. У 2 выбарчых акругах Высока-Мазавецкага павета кандыдаты не атрымалі большасці галасоў і выбары былі праведзены паўторна.

Беларускія сяляне і кворум

Робота Народнага сходу Заходняй Беларусі пачалася не 26 кастрычніка, як было запланавана ў пастанове Палітбюро ЦК ВКП(б), а крыху пазней — 28 кастрычніка 1939 г. у Бяластоку. Прысутнічалі ўсе абраныя дэпутаты. Сярод іх было: 563 селяніна, 19 рабочых, 12 прадстаўнікоў інтэлігенцыі, 29 служачых, 25 саматуўнікаў, па нацыянальным складзе — 621 беларус, 127 палыць, 72 яўрэі, 53 украінцы, 43 рускія і 10 прадстаўнікоў іншых нацыянальнасцяў. Як відаць, склад дэпутатаў адлюстроўваў сацыяльную і нацыянальную структуру насельніцтва краю, якая гістарычна склалася ў Заходняй Беларусі. Народны сход распачаў найстарэйшы дэпутат — 68-гадовы селянін з л. Насевічы Ваўкаўскага павета С. Ф. Струг. Доклад аб форме дзяржаўнай ўлады ў Беларусі зрабіў вядомы дзеяч заходнебеларускага нацыя-

Васіль Канстанцінавіч Шабалтас родам з Петрыкаўшчыны, гомельскага Палесся. Чэзрыць веку пражыў у Расіі, столькі ж пасля вяртання на Радзім’і ў Беларусі. Кім быў, кім рабіў — не пералічыць, як і не скажаць, не згубіць тое, што дадзена зверху. Напісаў сем кніжак прозы. Апаваданне «Каціны барон», як ён сам кажа, — водку дэльёга краю: іншым расам цягне за стол і да паперы. Аб плённасці гэтай цігі мяркуеце самі. Тут ёсць пра што меркаваць і думаць, чаму радавацца і засмуцацца.

Віктар КАЗЬКО.

момант і лізнула гаспадыню ў руку, і гэта прымусіла жанчыну быць да яе лагоднай. Але, як бачна з вопыту жыцця, якраз у такія спакойныя часіны і здароўца з людзьмі непрыемнасці.

На другі пасля тэхзагляду дзень механік, як абядаў, пуцёўку на Глуск не выпісаў. Такое здаралася і раней, можа, у іх там штосьці не састыкавалася. Непакоя Гетману на выказаў, апрануў камбінезон і шпырцаваў

машыну. Было гэта а палове дзясятай ра-

дні. І тут да машыны падшоў Ключнікаў, адводзячы ўбок вочы, कराца сказаў: — Петровіч, здымі сваю робу, памый рукі, цярбе на дзясцкіх гадзін дырэктар выклікае. — І, нібы ў чымосьці вінаваты, павярнуўшыся, хутка пайшоў прэч. Унутры вадзіцеля ўсё пахаладзела, ён адчуў, у якіх прычынне яго кліччю. І яго адказа нібы выключылі, аслабелі рукі, ногі таксама сталі непазлужымымі, ледзь выбраўся з-пад кузава. З цяжкасцю зняў з сябе прамасленую робу, пайшоў да умывальніка і пачаў старанна мыць рукі. «Эх, Маруська, Маруська, каб не ты, можна было б ліцьва прапрацаваць, — падумаў з сумам, — а цінава, каго ж на маё месца знайшлі, хто за такія капейкі згадзіўся працаваць?»

Увайшоўшы ў кабінет, убачыў у белаі кашулі пад чорным галштыкум са сталом дырэктара, старшыню прафкама, начальніка аддзела кадраў, галоўнага інжынера, механіка, галоўнага бухгалтара. Не паспеў зачыніць за сабою дзверы, як хуценька паднялася чырваннаакая паўчацеля старшынэ прафкама і, трымаючы ў руках букет кветка, падыйшла да шафэра:

— Дарагі Іван Петровіч! Сёння мы тут сабраліся і рашылі, што вам ужо час ісці ў адпачынак. Сорак пяць гадоў бэе водпускау... Таму жадаем вам добрага здароўя і доўгіх, доўгіх гадоў жыцця! А вось тут, — падаючы кандыт, — апроч зарплаты, мы вам асобна выдзелілі прэміі за безаварыўную работу і эканомію паліва. Усёго вам найлепшага.

Прыняўшы кветкі і канікут, Гетману разгубленым позіракам акінуў прысутных і, з цяжкасцю выгаворваючы словы, прамоў і адказ:

— Дзякуй вам, людзі добрыя, за ўсё тое, што вы для мяне зрабілі. — Пакланіўся і выйшаў з кабінета.

Пасля таго, як ён выйшаў, у пакоі на паўхвіліны усталявалася цішыня. Першай ларушыла яе начальнік аддзела кадраў, жанчына гадоў пад сорак, з ярка падфарбаванымі вуснамі.

— Усіх нас гэта чакае і нікуды не дзе-нешся, — сумна сказала яна, выціраючы насоўкай вочы.

— Калі б усё было такім, як гэты дзівак Гетмануў, у нас даўно б быў камунізм, — бліснуў акулпрам галоўны бухгалтар завода. — Вы глядзіце, як ён сваю машыну, нібы дзіця, пестуе. Ёй 57 гадоў, а яна ж нібы новая. Цяперашні маладыя, дадуць яму новы аўтамабіль, а праз 2-3 гады ён ужо пад пютам стаіць. А тое, што ён жыўцёлн любіць... У мяне суседз у райспяжынаўсое працуе, у цыху па забой скаціны. Як уявілю, як ён бедных жыўцёлн рэжа — страшна. За рыку я з ім здароўкаўся. А Гетманава паважаа: жаласлівы чалавек. І яшчэ, усё вадзіцелі стараюцца прылісць у пуцёўках больш кіламетраў, каб атрымаць і

ПРАХОДЗЯЧЫ міма стала сакратаркі, Вадзім Андрэевіч сказаў:

— Пакліч да мяне ў кабінет механіка Ключнікава.

Была палова на першую, механік толькі што вярнуўся з абеда, а тут званок. Калі Ключнікаў адчыніў дзверы кабінета дырэктара, той ужо быў за сталом. Тры гады таму ён звольніўся з арміі ў чыне палкоўніка. Узначалі амаль забанкрутаваны кансервавы завод. Пасля ўстаноўкі італьянскай тэхналагічнай лініі прадпрыемства ажыло, нават пачало даваць прыбытак. На ім працавалі 220 чалавек. Людзі новага дырэктара паважалі, калі б не ён, усё яны ў невялічкім раённым гарадку сталі б беспрацоўнымі.

— Я толькі што вярнуўся з нарады ў райвыканкаме, — закруціўшы, сказаў дырэктар. — Там выступіў даішнік, расказаў, што ўчора ў вадзіцеля гарадскога аўтобуса на лініі прыхапіла сарда, ён паспеў выбіць рычаг перадач і крутнуць руль увапра. Аўтобус з людзьмі на малой хуткасці ўтыркнуўся ў бетонны слуп і спыніўся. З пасажыраў нікто не пацярпеў, а шафэр за рулём памёр. Нас просіць уважліва праверыць здароўе пакальчы вадзіцеляў. Паглядзеў за Гетманавым, яму як-ніяк 72.

— Сёння ён у паліклініку пайшоў, на медкамісію, — адказаў Ключнікаў.

— 45 гадоў чалавек працуе на адным месцы, ніякіх праблем з дастаўкай прадукцыі ў нас няма, хоць і шкада, а прыйдзецца з ім развітацца. Кантракт ты з ім не пера-заклучаў?

— Не, тэрмін кантракта ў яго скончыўся ў той час, як вы прыйшлі да нас. Я дакладваў вам. Вы казалі, што калі ён пенсінер, няхай працуе пакуль без кантракта.

— Значыць звольніць мы яго можам у любы момант?

— Так.

— Не, гэта будзе зусім не па-людску, — задумліва моўіў дырэктар. — Бачыў, як ён выплівае сваю машыну, і мне здаецца, калі яго ад яе адарваць — ён можа і інфаркт атрымаць... Але ж нічога не зробіш, усюму прыйдзецці канец.

— Можна, сёння яго камісіа забракце? — няўпэўнена сказаў Ключнікаў.

— Як бы там ні паверуваўся, шукай чалавек на яго месца, не сёння-заўтра з ім усё адно дывядзецца развітацца. — Такія словы механіку — нібы шыла ў бок.

— Вадзім Андрэевіч! — усклінуў механік. — Я учора пятага чалавекa прыводзіў, тэйком, каб Гетману не заўважыў, паказваў ім яго машыну. А яны, маладыя, усё як у адну дуду: першы — гэты ГАЗ-51 трэба ўжо як экспанат у музей стаць, другі — на такой машыне працаваць — сябе не паважаць, трэці — калі я яе засячучася — са мной сябры здароўкацца не будуць. Пасмяяліся і пайшлі.

Ды што яны, згаварыліся! — разлаваўся дырэктар. — Знешні выгляд цудоўны, рухавік працуе як гадзіннік, надзеянна ў дарозе, яе ні разу тросам дамоў не цягнулі. — Гетману, Гетману. Яго рукі. А машыне ўжо 57 гадоў...

Размова скончалася тым, што рашылі пачакаць вынікаў абследавання Гетманава. Абмяркоўваючы вытворчыя пытанні і асобна — самаго вадзіцеля ГАЗ-51, кіраўнікі нібы знорок абходзілі адну даволі значную прычыну, па якой ім хацелася забавіцца ад старога шафэра. А справа заклучалася ў тым, што ў Івана Петровіча, як і ў многіх мужчын, меўся свой недахоп ці слабасць. Адзін п’е, жонку ганея і ў гэтым бачыць санс жыцця, другі ў люты маром сядзіць зімой на возеры над пелькай і трасе вядучага, трэці ж з асалодай бядзецца па лесе са стрэль-

ЛЮСТЭРКА 7

28 кастрычніка 2009 г. **ЗВЯЗДА**

Далпату за класнасць у вадзіцеля знялі, акаанмерна. Але сітуацыю пакрысе можна выправіць

Самаргонскага раёна пазлефанавала жонка вадзіцеля школьнага аўтобуса, які працуе ў адной з навучальных устаноў (дакладныя звесткі пра сям’ю жанчына на старонках газеты прасіла не пазначыць). Дык вось, казал яна, муж мае вялікі стаж працы, раней у яго былі адкрытыя катэгорыі «В» і «С», але гады са два таму, пасля праходжання курсу павышэння кваліфікацыі, яму адкрылі катэгорыі «Д» і «Е». Гэта, уласна, і дало мужчыну магчымасць працаваць на школьным аўтобусе.

Як вынікала далей з размовы, наўнясць толькі адных гэтых катэгорый нашы заяўнікі аўтамацічна палічылі падставай для прывяснення вадзіцелю-мужу першага класа. З адпаведнымі матэрыяльнымі дапалатамі за згаданую класнасць. І тады капляты сапраўды на працягу апошніх прыкладна двух гадоў рабілася. Аднак у верасні высветлілася, што быццам бы запісаў адносна прывяснення вадзіцелю школьнага аўтобуса першага класа нідзе няма. Прынамсі, згаданыя вылаты спыніліся. Гэтая акалічнасць і падтурхнула жанчыну набраць нумар тэлефона «грачачай лініі» «Звязды».

— Падкажыце, калі ласка, хто павінен прывоеваць класнасць, рабіць адпаведныя запіс і ў якіх дакументах? Як нам увогуле вырашыць гэтую праблему? — звярталася да нас заяўніца.

Па нашай просьбе праверку выкладзенай інфармацыі правяла галоўны бухгалтар упраўлення адукацыі Самаргонскага раённа-выканкама Святлана ЯЦЫНА. Вось што яна нам ведаемалі пасля вывучэння ўсіх акалічнасцяў.

— Муж вашай заяўніцы ў канцы 1990-х гадоў сапраўды працаваў шафэрам — у розных арганізацыях і гаспадарках. Потым у яго вадзіцельскім стабы быў перапынак. У 2007 годзе мужчына ўладкаваўся вадзіцелём у адну з сярэдніх школ, пасля згаданага праходжання курсу павышэння кваліфікацыі. На падставе таго, што ў яго былі адкрытымі чатыры катэгорыі, ён быў прыняты на працу як вадзіцель першага класа, праўда, без адпаведнага запісу ў працоўнай кніжцы пра першы клас. Сёлетна грамадзянін перайшоў на працу ў іншую сярэднюю школу. Палкоўкі ніякіх запісаў пра першы клас не было, дырэктар гэтай навучальнай установы прыняў яго простым вадзіцелем, — патлумачыла Святлана Дзімітрыўна. — Пасля вашага заваду мы яшчэ раз правяралі дакументы: нідзе як вадзіцель першага класа гэты работнік не праходзіў. Больш за тое, высветлілі, што ўвогуле на пачатку вадзіцелю пры прыёме на працу афармляюць трэці клас, потым другі, і толькі пасля працы вадзіцелем другога класа не менш як шэсць месяцаў — першы клас. Прычым, работнік праходзіць атэстацыю перад спецыяльнай камісіяй. Такую інфармацыю мы атрымалі ў мясцовым аўтапарку.

Як распавяла далей Святлана Яцына, існуючы Кваліфікацыйныя характарыстыкі вадзіцеляў, зацверджаныя пастановай Міністэрства працы і сацыяльнай абароны № 147 ад 25 лістапада 2003 года. У гэтым дакуменце пазначаны дзве галоўныя перадумовы прывяснення вадзіцелю першага класа. Гэта, па-першае, непарыўны стаж працы, па-другое, праца з другім класам не менш чым на працягу года перад магчымым прывясненнем першага класа. Як відаць, у нашым выпадку дзве гэтыя перадумовы не выкананы: у мужа заяўніцы перарываўся вадзіцельскі стаж, ён не праішоў па чарзе праз прывясненне класнасці і атэстацыю перад прывясненнем першага класа. Чаму увогуле так атры-малася? Памылка была дапушчана кіраўніком навучальнай установы, куды ў 2007 годзе ўладкаваўся на працу чалавек. Новы дырэктар быў больш уважлівым. Іншымі словамі, даплата за класнасць была знятая з работніка цалкам заканамерна. Ці ёсць нейкае выйсце з сітуацыі? Адкаваючы на гэтае пытанне, Святлана Дзімітрыўна сказала, што па дамоўленасці з кіраўніком школы работніку будзе прывесены другі клас (гэта дазваляеца рабіць «нутрынянімі сіламі»), а пасля пэўнай адпрацоўкі з гэтым класам работнік можа паспрабаваць прайсці атэстацыю ў спецыяльнай камісіі на прывясненне першага класа.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Куп «ГРОДНЕНСКИЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ» сообщает о проведении открытых аукционных торгов		
№	лот	1.
1.	наименование объекта	Комплекс зданий и сооружений производственной базы*
2.	местонахождение объекта	г. Гродно, переулок Дзержинского, 2а
3.	тип помещения	Отдельностоящее
4.	общая площадь	—
5.	начальная цена	822 186 000 рублей
6.	сумма задатка	82 200 000 рублей
7.	условия продажи	Продажа в собственности
8.	характеристика строения	Комплекс зданий и сооружений состоит из восьми зданий и благоустройства территории. Площадь земельного участка 0,9358 га
* Объект продается по доверию поручения между ОАО «Гродноспецремстрой» и ГП «Гродненский центр недвижимости».		
Начальная цена снижена на 15 %.		
При оформлении заявления лоты, желающее принять участие в аукционе, представляет:		
1) Копии платежных поручений о внесении задатка на расчетный счет 301200006896 в ф.л. 426 АСБ «Беларусбанк», код 199, УНП 590727594, получатель — ГП «Гродненский центр недвижимости» с отметкой банка-отправителя об их исполнении.		
Юридическое лицо: доверенность, выданную представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководителем), одну копию учредительных документов.		
Физическое лицо: паспорт, а в случае участия в аукционе представителя физического лица — паспорт и нотариально заверенную доверенность.		
2) Платеж за объект осуществляется по безналичному расчету в течение 30-ти календарных дней с момента заключения договора купли-продажи.		
Аукцион состоится 1 декабря 2009 года в 10.00 в здании горисполкома по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2. Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2, каб. № 57 в рабочие дни с 8.30 до 17.30, с 29 октября по 27 ноября 200		

СКАНВОРД

Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ.

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ

Сканворд + судоку (27 кастрычніка). Па гарызанталі: Згода. Момант. Ярка. Уюн. Мол. Эфа. Icon. Imaга. Манэграма. Уат. Флірт. Горза. Огар. Эйр. Лыка. Дрда. Афон. Каня. Колафон. Ягаднік. Мезанін. Па вертыкалі: Імпрысіянізм. Гардэ. Фанаграма. Драма. Гурло. Кулі. Разынкі. Статак. Скакун. Манто. Ані. Піафр. Лоджа. Каліграф. Радыо. Тараса. Траян. Судоку: адказы гл. у табліцы.

9	1	8	6	3	5	4	2	7
7	4	6	8	9	2	5	3	1
2	3	5	4	7	1	6	9	8
3	5	1	2	4	7	9	8	6
6	8	9	1	5	3	7	4	2
4	2	7	9	8	6	1	5	3
8	7	3	5	6	4	2	1	9
5	6	2	3	1	9	8	7	4
1	9	4	7	2	8	3	6	5

ШАХМАТЫ

Пад рэдакцыяй майстра спорту Уладзіміра СЫЧОВА

ПАДУМАЙ І РАШЫ

У. Гарбаценка

Белыя: Крf2, Лб4, Сс1, Кг3, п. f6 (5)
Чорныя: Крh6, Ка2, пп. g4, g5, g6, h7 (6)
Мат за 3 ходы.
Х. Янсен

Белыя: Крf4, Кd4, пп.: g2, h2 (4)
Чорныя: Крh4, Ch7, пп.: g6, g7 (4)

ВЫЙГРЫШ

У задачы цкавы маневр слана, а ў эцюдзе пасля першых фарсраваных ходоу белых ходоу белага караля і пешкі ставяць чорных у безнадзейнае становішча.

СПАРТСМЕНАМ НЕДАКЛАДАЮЧЬ МЯСА

Па выніках праверкі камітатам дзяржаўнага кантролю Гомельскай вобласці Гомельскага дзяржаўнага вышэйшага алімпійскага рэзерву выяўлены параўнальна высокі выкарыстання бюджэтных сродкаў, распарадкавання маёмасці, цэнаўтварэння і некаторых іншых пазіцыяў. Як паведамілі ў прэс-службе КДК Гомельскай вобласці, па ўстанове пры здачы ў арэнду некаторых плошчаў беспадатна прымяняюцца заняжаны каэфіцыент, у выніку чаго неадплата складала 180 еўра.

Акрамя таго, у першым паўгоддзі 2009 года тут дадупалася выдача прадуктаў харчавання звыш вызначаных нормаў, а таксама невыкананне нормаў харчавання: па мясе, рыбе і рыбапрадуктах, соках, садавіне і малочных прадуктах. Адначасова нормы харчавання па птушцы былі перавыкананы на 177%, па тварогу — на 51%. Есць факты празмернага спісання прадуктаў. Не выконваліся нарматывы па забеспячэнні навуцэнцаў спартыўнымі касцюмамі і абуткам. Па выніках праверкі разглядаецца пытанне аб прызначэнні да адміністрацыйнага адказнасці інаватых адказных асобаў.

РАСКМПЛЕКТАВАЎ ПАЛІГОН

На палігоне пад Баранавічамі, дзе яшчэ нядаўна грывелі вайсковыя вучэнні, затрымалі беспарадоўнага жыхара в. Гінавічы. 30-гадовы мужчына выкраў 160 м кабеля.

СЯННЯ

Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	7.02	16.44	9.42
Віцебск	6.55	16.30	9.35
Магілёў	6.52	16.34	9.42
Гомель	6.45	16.35	9.50
Гродна	6.45	16.35	9.44
Брэст	7.13	17.04	9.51

ІМЯНЫНЫ

Пр. Аляксандра, Леаніда, Міхаіла, Самёна, Сяргея, Уладзіміра.
К. Антона, Тадэвуша.

«А будзе йсці навука туга, падгоніць бацькава папруга»

Якуб Колас «Новая зямля»

Памятны знак у гімназіі № 3 г. Баранавічы.

ПЧОЛЫ ПАЙШЛИ НА ЗІМОЎКУ

У в. Сярэдне Пружанскага раёна нехта са двара пустой хаты выкраў два пні пчолаў.

Гаспадар, вартульнік дзіцячага садка, заявіў пра гэта ў міліцыю. Вулли знайшліся ў жыхара Пружан.

КВАТЭРНАЕ ПЫТАННЕ БУДЗЕ ПАЧАТАК, БУДЗЕ І КАНЕЦ

Нашай сям'і, якая знаходзіцца на кватэрным ўліку, у верасні 2008 года выдзелены ўчастак пад будаўніцтва індывідуальнага жыллага дома, у верасні гэтага — з выкананым прыйшоў папярэджанне, што калі цыгамі месяца работы на ім не пачнуцца і за 2 гады не завершацца, частка моцна забраць. Ці ёсць на гэта законныя падставы, калі дом мы збіраемся будаваць за свае ўласны грошы?

Тацяна К., Гомельская вобласць. У адпаведнасці з Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 27 снежня 2007 г. № 667 «Аб адабранні і прадастаўленні зямельных участкаў» грамадзянін абавязаны пачаць асваенне выдзеленага участка (пачаць будаўніцтва індывідуальнага жыллага дома — выкапаць катлан, заклаці падмурак і інш.) на працягу аднаго года (або ў іншы тэрмін, пазначаны ў рашэнні мясцовага выканаўчага камітэта аб прадастаўленні зямельнага участка) з дня атрымання пасведчання аб дзяржаўнай рэгістрацыі стварэння зямельнага участка і ўзнікнення права на яго.

Калі будаўніцтва не пачата, то выканкам накіроўвае прадрасісанне аб неабходнасці пачатку будаўніцтва ў тэрмін не больш за адзін месяц.

У выпадку, калі пасля заканчэння тэрміну, названага ў прадрасісанні, будаўніцтва дома не будзе пачата, то выканкам прымае, у прыватнасці, рашэнне:

аб спыненні права карыстання або права пажыццёвага карыстання зямельным участкам, якое ўтрымлівае прадрасісанне арганізацыя па дзяржаўнай рэгістрацыі аб афармленні рэгістрацыі спынення права грамадзяніна на гэты зямельны ўчастак;

калі ўчастак знаходзіцца ў прыватнай уласнасці грамадзяніна, выканкам падае ў суд заяву аб спыненні права ўласнасці на зямельны ўчастак.

Такім чынам, вам у найбліжэйшы час трэба распачаць будаўніцтва. Што датычыцца яго завяршэння, то, згодна з нарматыўнымі актамі, якія дзейнічалі раней, тэрмін абмяжоўваўся трыма гадамі. Цяпер, у сувязі з маладаходнасцю ў шэрагах забудовшчыкаў, разглядаецца пытанне аб павелічэнні гэтага тэрміну.

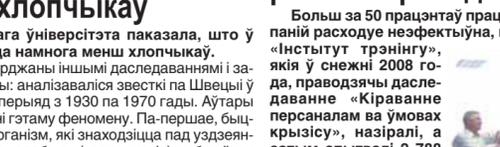
ПЧОЛЫ ПАЙШЛИ НА ЗІМОЎКУ

У в. Сярэдне Пружанскага раёна нехта са двара пустой хаты выкраў два пні пчолаў.

Гаспадар, вартульнік дзіцячага садка, заявіў пра гэта ў міліцыю. Вулли знайшліся ў жыхара Пружан.

РАМАНЫ РОЎЛІНГ САПСАВАЛІ ЖЫЦЦЁ МАЛАДОМУ АНГЛІЧАНІНУ ПА ІМЕНІ ГАРЫ ПОТЭР

Жыццё англійца па імені Гары Потэр моцна змянілася з моманту выхату ў свет знакамітага раманаў Джона Роўлінг пра хлопчыка-чараўніка. Спачатку сапраўднаму Гары спадабалася супадзенне, але неўзабаве яго жыццё ператварылася ў кашмар, піша The Daily Mail.

Рэальны Гары Потэр нарадзіўся ў 1989 годзе ў Портсмуте, графства Гемпшыр, і атрымаў сваё імя ад мамы, якая і падазраваць не магла, што неўзабаве гэта імя стане сапраўдным пракліманнем для сына. Паводле яе слоў, яна назвала сына ў гонар прынца Гары. Пасля выхату першага рамана Роўлінг на яго пачалі сыпацца насмешкі з боку аднагодкаў, дарослых людзей і нават футбольнага трэнера, у якога ён займаўся.

«Ніхто не верыць, што ў мяне такое імя і што мама яго мне дала задумою да з'яўлення кнігі пра чараўніка, — расказаў Гары газеце. — Нават мая дзядзька патаправавала паказаць пашпарт на першым спатканні, каб пераканацца, што я не жартую».

Яму адмовіліся прадаваць квіток на чыгунцы, паліцэйшы, што гэта розыгрыш і прыняўшы яго пасведчанне за падробку. Паліцэйскія, спыняючы маладога чалавека для праверкі дакументаў, таксама смяюцца з яго. Як адзначае газета, у сапраўднага Гары ёсць шрам на лбе, які ў аднайменнага героя раманаў — ва ўзросце 15 гадоў ён ехаў на мяне і сядзець і не змог абыхаць літарныя сугубы. «Рэакцыя людзей на яе і маё імя — ад істэрэчнага смяху да агрэсіі. І ніхто не разумее, што я нарадзіўся нашмат раней, чым быў прыдуманым героем у кнізе. Я нават не магу злічыць, колькі разоў на мяне паказвалі пальцам», — паскардзіўся Гары газеце.

БОЛЬШ ЗА ПАЛОВА ПРАЦОЎНАГА ДНЯ РАСІЯНЕ ПРАВОДЗЯЦЬ У БЯЗДЗЕЙНАСЦІ

Больш за 50 працэнтаў працоўнага часу персанал расійскіх кампаній расходуюць неэфэктыўна, падлічылі эксперты групы кампаній «Інстытут тэраўнгу», якія ў снежні 2008 года, праводзяць даследаванне «Кіраванне персаналам ва умовах крызісу», назіралі, а затым апыталі 2 788 служачых 12 расійскіх кампаній, якія працуюць у Маскве, Санкт-Пецярбургу, на Урале і ў гарадах Паўночна-Заходняга і Цэнтральна-Заходняга адміністрацыйных акруг, піша газета «Ведомасці».

Паводле вынікаў даследавання, офісны персанал расійскіх кампаній у сярэднім неэфэктыўна выкарыстоўвае 4 гадзіны 25 хвілін працоўнага часу. З іх прыкладна 80 хвілін работнікі трацяць на перакур, 60 хвілін — на распіццё чаі ка кавы, а астатнія гадзіны трацяць на нефармальныя зносіны з калегамі, а 45 хвілін займае перыяд, калі да і пасле абеду інтэнсіўнасць працы служачых змяняецца сама па сабе. Акрамя таго, у сярэднім па 15 хвілін ідзе на спазненні і датэрміновы сыход з працы. Як вынік — паўдня прастою.

У той жа час самаацэнка загрузанасці персаналу паказвае іншыя вынікі: работнікі мяркуюць, што яны эфектыўна займаюцца сваёй прафесійнай справай 87 працэнтаў працоўнага часу, спецыялісты — 93 працэнтаў, кіраўнікі сярэдняга і вышэйшага звяна ўпэўненыя, што эфектыўнасць на 95 і 97 працэнтаў адпаведна.

Дзе дамы

Цытата дня

«Для чалавека з талентам і любоўю да працы не існуе перашкоды».

Людвіг ван Бетховен (1770—1827), нямецкі кампазітар.

Сямейная радзіна сардэчна віншуе старэйшую руду Вікенція Іванавіча МАРОЗА з 85-гадовым юбілеем!

Беларус на духу і крыві, А цыбе і ўсе мы беларусы. Хай на звод выхадзяць ператрусы — Ты маўіцца, радуй нас, жыёй!

Уладзімір МАРОЗ.

ДАРОГА І ЛЁС

У абрадава-магічнай практыцы славянскіх народаў у выключных выпадках выконвалі пераворанне і барананне дарогі: каб выклікаць дождж, калі перасыхалі крыніцы, калі быў мор і інш. Лічылася, што пераворанне і барананне дарогі абуджае пададносныя моцы зямлі. Аднак за гэтым незвычайным дзеяннем былі прыхаваны і больш глыбокі змест. Сяляне выконвалі яго кожны раз, калі прыходзіла вясна, і гэта было сімвалам пачатку новага жыцця. Пераворанне дарогу, яны фактычна парушалі той свет, які не прынісць ішчасця.

Відомы абрад «заклікання свату» з выкарыстаннем бараны: незамужыя дзяўчаты цягалі па вуліцах вёскі старою барану, ламалі яе і кідалі на узбочыне дарогу.

У іншых выпадках катэгорычна забаранялася валачы па дарозе бароны, каб не наклікаць на высокую мор, хваробы. Лічылася, што ў той вёсцы, па якой працягнулі барану зубамі ўніз, дзедзьчыны не будучы выходзіць замуж, і праз некаторы час вёска загіне.

На працягу года дзедзьчыны варажылі пра свой будучы лёс. Часцей за ўсё варажы пераносіліся на дарогу. У калядныя вечары яны выходзілі на дарогу і ў першага сустрачнага чалавека пыталіся імя (лічылася, што так будучы зваць жаніха). На дарогу кідалі абутак і назіралі, у які бок носам ён упадзе: адтуль і жаніха чакаць трэба.

Там, дзе калісьці была дарога, забаранялася што-небудзь будаваць. Чалавек не зможа спыць там, дзе раней рухаліся людзі, падводзі і г.д., калі будзе хварэць, на яго і яго хату «перакінуцца» ўсе беды і няшчасці, якія калісьці адбыліся на дарозе.

Катэгорычна забаранялася месці ў хазе, мышэ падлогу ў той дзень, калі хтосьці з хатніх знаходзіўся ў дарозе. Лічылася, што тым самым яго «мяццэ» з дарога і яна будзе няўдалай.

Самай распаўсюджанай негатыўнай прыкметай, якая датычылася дарогі, і сёння застаецца забарона вяртацца з паловы шляху: не будзе поспеху ў такой дарозе.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

Усім іхнемас!

Нерэалізаваныя сэксуальныя фантазіі прыводзяць да цяжкіх наступстваў, напрыклад, да вяселля.

Паручнік, ці падабецца вам мая новая сучка? — ужо ў пяты раз за векер пыталася Наташа Растова.

Нарэшце Рэжэўскі не вытрымаў: — Давайце ўжо знімем гэтае пытанне...

З парадаў псіхолога: «Калі вы разнеўраліся, дык павольна, купюра за гутарку, пералічыце \$1000 — у гэта супакойвае».

Ну і забавіў у цыбе, Самёныч... Якія забавкі — жонка штопар схавала!

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар.

Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Вывадецтва «Беларускі Дом друку», ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выхадзіць 250 разоў на год.

Тыраж 32.345. Індэкс 63850. Зак. № 5903. Нумар падпісанні ў 19.30.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

POSTfactum

Знойдзены ген, які перашкаджае нам жыць

Як высветлілася, за працягласцю жыцця адказвае адмысловы ген, выдаленне якога можа істотна падоўжыць існаванне арганізма.

Аказваецца, жыць гэтак жа доўга, як галапагоская чарапах, чалавек не дае не толькі экалогія, стрэсы і шкоднае звычкі. Брытанскія вучоныя з Цэнтра дэябеты і эндэкрыналогіі пры Універсітэцкім каледжы Лондана выявілі, што кантролем за працягласцю жыцця займаецца ген SIRT1. Выдаленне гэтага гена можа значна падоўжыць існаванне арганізма.

Навукоўцы, які водзіцца, пачалі з мышы. У выніку эксперымента на свет з'явіліся мышкі, у якіх названы ген адсутнічае. Іх жыццё ў сярэднім павялічылася на 20 працэнтаў — з 950 да 1110 дзён. У чалавечым эквіваленте дадатак склаў бы каля 15 гадоў жыцця. Акрамя таго, гэтыя мышы сталі цалкам неупрыямляемымі да дэябеты другога тыпу. Косці ў іх мацнейшыя, чым у іх суродзічцаў, па-ранейшаму абдычараных «генам смерці». І, нарэшце, арганізм гэтых мышэй пачаў самастойна паводзіць сябе так, нібы знаходзіўся на трывалай бескаларыйнай дыеце. Гэта яшчэ раз даказвае важнасць умеранага харчавання ў справе ўмацавання здароўя.

Лічыцца, што за апошнія 100 гадоў самае доўгае жыццё сярод жанчын пра жыла французжанка Жанна Кальман. Яна памерла 4 жніўня 1997 года ва ўзросце 122 гадоў і 164 дзён. Рэкорда даўляецца ў мужчын належыць Хабібун Міяну з Індыі. Ён памер у 2008 годзе ва ўзросце 128 гадоў.

У Расіі выберуць самага дужага крмінальнаніка

Упершыню ў Расіі пройдуць спаборніцтвы па сілавым экстрэме сярод асуджаных.

Як паведамілі ў Федэральнай службе выканання пакаранняў, спаборніцтвы адбудуцца ў екацярынбургскай калоніі №10. Прычына ў тым, што менавіта тут знаходзіцца асаблівая шмат арыштантаў-барцоў. Яны ўсе нямаю часу праводзіць у спартзале, а некаторыя з іх на волі нават прафесійна займаюцца сілавым экстрэмам.

Дарчы, самі асуджаныя і прапанавалі наладзіць сваёсаблівую праверку іх здольнасцяў. Падчас спаборніцтваў яны памерваюцца сілай у пераносе цяжараў, цяганні аўтамабіля, узняцці бярвяна і г.д. Да выступленняў дапускаць толькі тых асуджаных, якія не маюць медыцынскіх супрацьпаказанняў да экстрэмальных нагрузкаў. Перад спаборніцтвамі яны ўсе пройдуць сваёго роду допынт-кантроль.

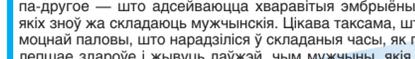
У якасці суддзяў асуджаных вырашылі прызначыць адміністрацыю калоніі і спартыўны аддзел Екацярынбургскай епархіі. Арыштантаў, якія зоймуць прызавыя месцы, чакаюць узнагароды.

У цяжкія часы на свет з'яўляецца менш хлопчыкаў

Даследаванне Каліфарнійскага ўніверсітэта паказала, што ў цяжкія часы на свет нараджаецца намога менш хлопчыкаў.

Гэты вывад пакуль не быў пацверджаны іншымі даследаваннямі і заснаваны на гістарычнай статыстыцы: аналізаваліся звесткі па Швецыі ў перыяд з 1750 па 1912 год і ЗША ў перыяд з 1930 па 1970 гады. Аўтары гіпотэзы прапанавалі два тлумачэнні гэтаму феномену. Па-першае, быццам бы падобным чынам жаночы арганізм, які знаходзіцца пад уздзеяннем моцнага стрэсу, адхіляе больш «слабых» (мужчынскія) эмбрыёны; па-другое — што адсеваюцца хваравітыя эмбрыёны, большасць з якіх зноў жа складаюць мужчынскія. Цікава таксама, што прадаўніцы мясцовай паловы, што нарадзіліся ў складаныя часы, як правіла, маюць лепшае здароўе і жыўць даўжэй, чым мужчыны, якія нарадзіліся на свет у бяскрызісныя гады.

У Вялікабрытаніі котка дапамагла імгранту застацца ў краіне

Новы, выключны прэцэдэнт стварыў у складанай судова-прававой практыцы Вялікабрытаніі. Белая пушыстая англійская котка дапамагла імгранту з Баліі пастахава апрацэставаць у судзе рашэнне брытанскага МУС, якое праінфармавала балівійца пра неабходнасць пакінуць тэрыторыю Злучанага Каралеўства пасля заканчэння ў яго 4-гадовага візы.

— 292 21 03, уласных карэспандантаў: у Брасце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Баранавічах: 47 71 94, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэры: 292 22 03.

http://www.zviazda.by;

ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, РЭКЛАМЫ: e-mail: reklama@zviazda.minsk.by

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкая, 10-а.

Тэлефоны: прыёмная — 287 19 19 (тэл./факс); адрэдакцыя — 287 18 64, падлікі і распаўсюджвання — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычная — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказныя за выпуск дадаткаў: «Чырвоны змяна» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў носяць адказнасць за падобі і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не з'яўляюцца супадзеннем з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадруку матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

ЗВЯЗДА
БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЕГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА.